Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Stanisław Czapiewski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 357 Wydanie P Poznań, środa dnia 7 sierpnia 1935 Rok 30

Poznań, 6 sierpnia.

„Anschluss" a powrót na tron Habsburgów

Mimo, że kwstja abisyńska nadaje ton sytuacji politycznej we Włoszech przysłaniając nawet horyzont międzynarodowy, włoskie sfery polityczne nie spuszczają z oka sprawy austrjackiej. Uwidocznieniem stosunku Włoch do tej kwestji jest fakt, że każda dywizja, wysłana do Afryki, jest natychmiast zastąpiona przez inną, która pozostaje w kraju, tak, iż stan liczebny i siła armji włoskiej nie doznają zgoła uszczuplenia... na wszelką ewentualność.

W wywiadzie, udzielonym niedawno de Kerillisowi, specjalnemu wysłannikowi „L'Echo de Paris", Mussolini oświadczył, że z końcem sierpnia urządza w północnych Włoszech wielkie manewry, w których weźmie udział pół miljona żołnierzy, a w październiku będzie miljon Włochów pod bronią. Fakty te są miarą „zaufania", żywionego przez Rzym do Berlina od wypadków wiedeńskich z lipca ub. r., zakończonych tragiczną śmiercią kanclerza Dollfussa, a zarazem znaczenia, jakie Mussolini przywiązuje do niepodległości Austrji. Rozdanie w tych dniach rządom M. Ententy włosko-francuskiego projektu paktu naddunajskiego jest dalszym dowodem uwagi, jaką polityka włoska nie przestaje poświęcać tej sprawie.

Z jednej strony więc zdecydowane stanowisko Włoch, z drugiej zaś porozumienie Anglji, Francji i Włoch w sprawie niepodległości Austrji, zabezpieczają ją od „Anschlussu". Jednakowoż, zdaniem włoskich kół politycznych, ten system zakazu międzynarodowego nie może przeciągać się w nieskończonność i jest nietylko uciążliwy, ale i niebezpieczny. Niebezpieczny, bo wytwarza i wzmaga wrogie napięcie między Austrją a Niemcami i między Niemcami a Włochami, napięcie, które w chwili najmniej dającej się przewidzieć mogłoby doprowadzić do gwałtownego starcia. Jest ponadto niepewny, bo z chwilą, gdy porozumienie między mocarstwami słabnie, skuteczność systemu narażona bywa na szwank. A już zgoła mógłby się on okazać niewystarczający na wypadek zmiany rządów w Austrji, czego nie można wyłączyć z rachub w ustroju republikańskim.

Powyższe względy i troski były niedawno przedmiotem rozważań jednego z czołowych pisarzy politycznych włoskich, Francesca Coppoli, na łamach turyńskiej „Gazzetta del Popolo". Według niego należy szukać innego rozwiązania, bardziej stałego i mniej niebezpiecznego, któreby, eliminując a priori „Anschluss", odebrało jednym wszelką do niego ochotę, a innych wyzwoliło z ciągłego wysiłku zbrojnego, usuwając groźbę konfliktu między mocarstwami, oraz przywróciło im swobodę akcji politycznej na rzecz konsolidacji pokoju. Takiego rozwiązania — pisze Coppola — nie można narzucić z zewnątrz; musi ono wytworzyć się wewnątrz Austrji. Zdaniem autora może nią być tylko przywrócenie Habsburgów w Austrji. Dopóki Austrja będzie republiką, dopóty będzie istniało niebezpieczeństwo, że do steru mogą dojść, drogą kombinacyj politycznych, zwolennicy „Anschlussu" podczas gdy Habsburg, dziedzic św. rzymskiego cesarstwa, z tradycji katolik, nie zgodzi się nigdy być wasalem nazistowskiego, luterańskiego i neopogańskiego Berlina.

Można zgodzić się na to, że ze względów chwilowego oportunizmu politycznego powyższe nie jest możliwe, atoli nie można z niego zrezygnować. Coppola sądzi, że nad opozycją M. Ententy mocarstwa powinny przejść do porządku dziennego, gdyż one są odpowiedzialne za pokój i przyszłość cywilizacji europejskiej.

Ukazanie się dekretu rządu austrjackiego z dnia 9 lipca o zniesieniu t. zw. praw antyhabsburskich i wprowadzenie Habsburgów w posiadanie ich dóbr, prasa włoska uznała jako akt sprawiedliwości i naprawienia krzywdy. Nie przeczyła jednak, że jest to bądźcobądź krok polityczny, obchodzący w szczególności państwa graniczące z Austrją, bo otwierający Ottonowi drogę do tronu.

Ta ostatnia kwestja jednak, zdaniem prasy włoskiej, należy do wyłącznej decyzji rządu austrjackiego, do którego mocarstwa żywią pełne zaufanie. A rząd ten dał do zrozumienia, iż przywrócenie monarchji nie jest obecnie sprawą aktualną. I w samej rzeczy łączy się ona, piszą „Affari Esteri" („Sprawy Zagraniczne"), ściśle ze skonsolidowaniem się wewnętrznem Austrji. To zaś nie pozwala jeszcze na krok tak doniosły. I tu „Affari Esteri", stawiając horoskop, porównują rolę dynastji Habsburgów w Austrji z wielką latarnią, tworzącą zakończenie kopuły św. Piotra. Latarnia ta swym ciężarem zmusza łuki kopuły do stałości, ale jasnem jest, iż łuki nie byłyby w stanie jej unieść, gdyby nie były solidnie zbudowane. Monarchja gwarantuje stałość kraju, nad którym panuje, ale zkolei kraj musi gwarantować stałość monarchji. Innemi słowy, we Włoszech sprawę powrotu Habsburgów, mimo, że uznaje się ten powrót za pilny ze stanowiska interesów włoskich, pozostawia się z konieczności czasowi.

Ale zapytajmy, czy czas pracuje dla Ottona? Narazie nic na to nie wskazuje. Ostatnio nietylko bowiem państwa M. Ententy wypowiedziały się przeciwko jego powrotowi, ale i w samej Austrji opinja publiczna oświadcza się przeciw temu, nie mówiąc o Węgrzech, gdzie coraz więcej bierze górę myśl, iż tylko król narodowy i nie zajmujący innego tronu, może odpowiedzieć potrzebom Węgier i ideałom narodu węgierskiego.

Reasumując: sprawa powrotu Habsburgów na tron w Austrji jest kwestją, której lepiej nie tykać i to w interesie wszystkich. Na to zaś, żeby nie dopuścić do „Anschlussu", wystarczy zgodne współdziałanie Rzymu, Paryża i M. Ententy.

S. M.

Rzym.

Abisynja wobec propozycyj genewskich

Pesymistyczny nastrój w Addis-Abeba — Broń i amunicja japońska dla Abisyńczyków — Przygotowania wojenne Mussoliniego

Londyn. (PAT). Agencja Reutera donosi z Addis-Abeby: w stolicy Abisynji panuje nastrój pesymistyczny. Czujemy — oświadczył przedstawicielowi Reutera wysoki dostojnik abisyński — że każdy dzień, który mija bez oświadczenia Włoch, iż nie uciekną się do siły, pozwala Włochom na lepsze przygotowanie ofensywy. Przyjęliśmy lojalnie propozycje Ligi Narodów, lecz zaczynamy zadawać sobie pytanie, czy skuteczność działań Ligi jest tak doniosła, jak o tem się mówi.

Zwracają tu uwagę, że podczas odroczenia sprawy na miesiąc Włochy mogą przyspieszać przygotowania w Erytrei i Somali, podczas gdy Abisynja będzie bezradna wobec embargo na broń i amunicję.

Paryż. (Tel. wł.). Wielkie poruszenie wywołały w tutejszej opinji doniesienia prasy angielskiej, nadeszłe z Addis Abeby o pomyślnie zakończonych pertraktacjach japońsko - abisyńskich w sprawie dostawy broni i amunicji przez Japonję. Pomiędzy delegacją japońską i rządem abisyńskim podpisano rzekomo układ, na mocy którego Japonja ma dostarczyć Abisynji większych ilości nowoczesnej broni wszelkiego rodzaju i amunicji.

Równocześnie toczą się rokowania o ustanowienie w Abisynji stałej japońskiej misji wojskowej i handlowej. Rokowania te, jak słychać, znajdują się już w stadjum końcowem i wkrótce mają być pomyślnie zakończone.

Paryż. (PAT). Korespondent rzymski „Paris-Midi" zwraca uwagę, że pomimo kompromisu genewskiego, Włochy bynajmniej nie zwolniły rytmu przygotowań wojennych. Mussolini pragnie w ten sposób podkreślić swą niezależność w stosunku do Ligi Narodów, a zarazem mieć atut w rozmowach dyplomatycznych z Francją i Anglją.

Eksperci uważają, że do zaatakowania Abisynji potrzeba pół miljona żołnierzy. W obecnej chwili siły Włoch w Afryce wschodniej wynoszą tylko 75 tys. poza 110 tys. tubylców. Ta liczba wojsk jest więc niewystarczająca.

Do chwili rozpoczęcia operacyj wojennych, t. j. do 15 września, Mussolni zamierza jeszcze powziąć następujące zarządzenia: 1) powołać do szeregów resztę rocznika 1912; 2) powołać jako rezerwę rocznik 1910 i 1911, wskutek czego skoncentrowanych będzie we Włoszech około 400 tys. żołnierzy; 3) natychmiast wysłać do Afryki dwie nowe dywizje. W ten sposób w chwili gdy rada Ligi Narodów zbierze się ponownie celem rozstrzygnięcia sporu, będą miały Włochy w Afryce wschodniej 345 tys. wojsk z metropolji i 110 tys. wojsk złożonych z tubylców. Mussolini zamierza poza tem wysłać szereg eskadr lotniczych.

O ożywienie działalności gospodarczej Francji

Projekty nowych robót publicznych — Manifestacje przeciw dekretom oszczędnościowym

Paryż (PAT) Naskutek wczorajszej konferencji premjera Lavala z ministrem spraw wewn. Paganon, wezwani będą do Paryża z końcem bież. tygodnia wszyscy prefekci departamentów, którym Laval udzieli dokładnych instrukcyj co do zastosowania ustaw dekretowych i przedstawi zarządzenia, jakie należy podjąć w celu obniżenia kosztów utrzymania i ożywienia działalności gospodarczej w podległych im departamentach.

Paryż (PAT) Minister pracy Frossard przedstawił dziś premjerowi główne linje projektu nowych robót publicznych, mających na celu aktywizację gospodarstwa krajowego. Plan ten wkracza również pod pewnemi względami w dziedzinę obrony państwa.

Paryż (PAT) Robotnicy arsenałów w Brest i Tulonie manifestowali wczoraj przeciwko dekretom rządowym. Po wypłacie, która dokonywana jest co 15 dni, przeszło 3000 robotników arsenałów w Tulonie odbyło pod gołem niebem zebranie, na którem przemawiał deputowany komunistyczny Batolini. Manifestanci utworzyli następnie pochód, który przy śpiewie międzynarodówki przeszedł głównemi ulicami Tulonu.

Podobnie w Brest robotnicy, zatrudnieni w warsztatach okrętowych, uformowali pochód, który z czerwonym sztandarem przeszedł głównemi ulicami miasta.

Paryż. (Tel. wł.). Demonstracje poniedziałkowe w Toulonie miały chwilami bardzo poważny charakter. Do dwóch tysięcy demonstrujących robotników przyłączył się większy tłum, który począł demolować, napotkane po drodze lokale, niszcząc urządzenia pięciu kawiarń, dwóch kin oraz biura towarzystwa ubezpieczeniowego. Sześć osób zostało ranionych; szkody wyrządzone oblicza się na przeszło pół miljona franków.

Nowy nuncjusz w Czechosłowacji

Rzym. (PAT). Papież Pius XI zamianował msgr. Saverie Ritter'a nuncjuszem w Czechosłowacji.

Prasa francuska o zatargu polsko-gdańskim

Paryż. (Tel. wł.) Francja z pewnem opóźnieniem zajęła się zatargiem pomiędzy Polską a Gdańskiem, a to wskutek rokowań w Genewie. Dopiero od niedzieli radjostacje po raz pierwszy zwróciły baczniejszą uwagę na to zagadnienie, któremu szereg pism poświęcił osobne artykuły. Zwracają one uwagę na pogwałcenie przez Gdańsk art. 104 traktatu wersalskiego. Opinja nie może pojąć, jak pod względem gospodarczym Gdańsk mógł zaryzykować podobną rozgrywkę.

Według doniesień korespondentów pism paryskich w Berlinie, produkty, sprowadzane bez cła z Niemiec do Gdańska, kosztują dwa razy drożej, niż te, sprowadzane z Polski. Ludność zatem będzie wkrótce boleśnie dotknięta przez zupełny paraliż tranzytu portowego. Pozostaje jeszcze strona polityczna. „L'Intransigeant" zapytuje, czy Gdańsk zwróci się do Ligi Narodów, czy też będzie szukał rozwiązania w bezpośrednich rokowaniach z Warszawą. Wyraża przekonanie, że Liga będzie musiała się zająć tą sprawą, chociażby dla omówienia raportu wysokiego komisarza Lestera.

Londyn. (Tel. wł.) Min. Eden, który jest referentem jednej ze spraw gdańskich na przyszłem posiedzeniu rady Ligi, śledzi z baczną uwagą bieg wydarzeń gdańskich. Mogą one wpłynąć na decyzję rady Ligi co do unieważnienia ostatnich wyborów w Wolnem Mieście.

Berlin. (Tel. wł.) „Deutsche Nachrichtenbüro" alarmuje z powodu rzekomego przeniesienia 50 kolejarzy polskich z Tczewa do Gdyni, Bydgoszczy i Inowrocławia, widząc w tem przeniesieniu zwiększenie stanu personalnego na linji Katowice—Gdynia, przez co można przypuszczać, że Polska obecnie pragnie cały swój ruch towarowy kierować na Gdynię, z zupełnem pominięciem Gdańska.

O awanse urzędnicze

Warszawa (Tel. wł.) Do prezydjum rady ministrów zwróciły się organizacje urzędników państwowych z prośbą o audjencję, podczas której pragną wręczyć rządowi memorjał w sprawie zapowiadanych na sierpnia awansów.

W memorjale tym urzędnicy zapobiegają o przyspieszenie zapowiedzianych awansów, które miały już wejść w życie z dniem 1 sierpnia, a miały objąć według zapowiedzi coś 30,000 osób.

Żydowskie niechlujstwa...

Skarzysko (PAT). Z niezabezpieczonego komina garbarni Ejzenberga w Szydłowcu padły iskry na sąsiednie budynki i wznieciły pożar, który rozszerzył się na zwarto zabudowaną dzielnicę.

Straże pożarne ze Skarzyska wraz z miejscową strażą po trzygodzinnej akcji zdołały umiejscowić ogień. Spłonęło 12 budynków wraz z urządzeniami rolniczemi itp.

98 osób pozostało bez dachu nad głową.

Wiadomości

Premjer hiszpański Lerroux wygłosił przemówienie, w którem stwierdził, że republikańska większość rządowa została rozszerzona dzięki współpracy radykałów z prawicą. Mówiąc o Azanie i republikanach lewicowych Lerroux oznajmił, że radykali są zawsze gotowi do współpracy ze stronnictwami, działającemi w ramach prawa, ale potępiają wszelkie metody gwałtu.

*

W Moskwie skazano na rozstrzelanie byłą pokojówkę księżny Wołkońskiej, Mitinę, która z pobudek politycznych podpaliła 7 domów robotniczych na przedmieściu Czerkizowa.

*

W dniu 8 bm. przybędzie do Helsinki szkuner szkolny „Zawisza Czarny", mający na pokładzie 50 skautów morskich.

*

Większa część cudzoziemców zamieszkujących stale w Addis Abebie, w tem trzy rodziny polskie, pozostaje na miejscu.

*

Tajfun nawiedził ponownie wyspy filipińskie. Na wyspie Luzon huragan wyrządził wielkie szkody. Komunikacja jest przerwana. Liczne miasta zostały odcięte. Liczba ofiar katastrofy jeszcze jest nieznana.

*

Żandarmerja belgijska aresztowała w Eupek jednego z najniebezpieczniejszych szpiegów. Aresztowany nazywa sie Józef Primadzula. Przyznał sie on, że wysłał różne dokumenty do Niemiec.

Nowy zatarg japońsko-chiński

Tokio. (PAT). Tutejsze koła wojskowe przywiązują wielkie znaczenie do wypadku, jaki się wydarzył w strefie zdemilitaryzowanej w Chinach północnych. Jak zapewniają źródła japońskie 4 Chińczyków zamordowało szefa policji japońskiej w Luan-Czou i zraniło śmiertelnie japońskiego policjanta. Trzech morderców aresztowano, czwartemu udało się uciec. Stwierdzono, że są oni członkami stowarzyszenia „Niebieskich Koszul".

Japońskie władze wojskowe wystosowały do władz chińskich energiczny protest.

Konferencja trzech mocarstw w sprawie Abisynji

W poszukiwaniu rozwiązania Londyn pozostawia inicjatywę Francji

Paryż. (Tel. wł.) Rząd londyński zaproponował Paryżowi i Rzymowi, ażeby konferencja trzech mocarstw dla rozstrzygnięcia całokształtu sprawy abisyńskiej rozpoczęła się już w bieżącym tygodniu. Londyn jest gotów pozostawić Francji inicjatywę w wysunięciu planu rozwiązania kwestji abisyńskiej. Mówią, że rozwiązanie to może przybrać formy zbiorowego mandatu nad Abisynją, administrowanego przez Ligę Narodów, z tem, że Włochy otrzymałyby odpowiedni udział w tej administracji. Wątpliwe jest jednak, czy Abisynja godzi się na rezygnację ze swej suwerenności. (w)

Londyn. (Tel. wł.). Prasa angielska donosi, że data i miejsce odbyć się mającej konferencji trzech mocarstw, ustalona zostanie po najbliższem posiedzeniu francuskiej rady ministrów. Pierwsze spotkanie przedstawicieli Anglji, Francji i Włoch odbędzie się prawdopodobnie w poniedziałek lub wtorek przyszłego tygodnia w Paryżu, lub najbliższej okolicy stolicy francuskiej.

Londyn (Tel. wł.) Minister Eden omówić ma w dniu dzisiejszym zagadnienie abisyńskie, oraz kwestje związane z konferencją 3-ch mocarstw z sir Samuelem Hoare i podsekretarzem stanu w Foreign Office sir Robertem Vansittartem. Przy naradzie tej obecny będzie prawdopodobnie premjer Baldwin.

Posiedzenie rady gabinetowej odbędzie się pod koniec tego tygodnia lub najpóźniej na początku przyszłego tygodnia.

Korespondent dyplomatyczny „Morning Post" wyraża opinję, iż minister Eden w czasie rozmów ze swymi kolegami francuskimi i włoskimi starać się będzie przekonać tych ostatnich, aby ograniczyli swe pretensje do dziedziny gospodarczej. W Londynie jednakże nie sądzą, aby usiłowania te miały większe szanse powodzenia.

Polak zasztyletowany przez Żydów

Komunikat policyjny stwierdza, że zajście sprowokowali Żydzi

Sosnowiec. Korespondent nasz donosi:

W ubiegłą niedzielę w godzinach rannych na boisku S. T. S. „Unja" w Sosnowcu odbył się mecz piłki nożnej pomiędzy K. S. „Czarni" z Sosnowca, a „Hakoachem", żydowskim klubem z Będzina. Brutalna gra Żydów wywoływała ostre protesty ze strony publiczności polskiej, a na boisku doszło do scysji pomiędzy „kibicami" Polakami i Żydami. Scysje te zostały jednak załagodzone i mecz rozegrano do końca.

Po meczu, gdy publiczność wyszła na ulicę, sprzeczka między Polakami a Żydami wybuchła na nowo i to w ostrej formie. W pewnym zaś momencie padł na chodnik 25-letni Jan Kamrowski z Sosnowca, trzykrotnie ugodzony nożem w okolicę serca. Po tym zbrodniczym czynie Żydzi rozbiegli się. Nieprzytomnego Kamrowskiego przewieziono do szpitala.

Wkrótce rozeszła się po mieście wiadomość, że ofiara bestjalstwa żydowskiego, Kamrowski nie żyje. Pogłoski tej w zarządzie szpitala nie można było niestety sprawdzić.

Sosnowiec. (Od własnego korespondenta). Poprzednio donosiliśmy, że ofiara napaści Żydów Jan Kamrowski prawodopodobnie zmarł. Jak się jednak okazuje Kamrowski, na szczęście, czuje się lepiej i chwilowo nie zachodzi żadne niebezpieczeństwo.

Na boisko Kamrowski udał się celem wykonania kilku zdjęć, gdyż pracuję jako uczeń fotograficzny. Pochodzi z biednej rodziny. Cieszy się opinją nadzwyczaj spokojnego młodzieńca. Po wyjściu na ulicę, w pewnym momencie do Kamrowskiego przyskoczył 38-letni Żyd Jankiel Żyto i uderzył go laską. W obronie Kamrowskiego stanął żołnierz Polak. Tymczasem drugi Żyd 27-letni Szyja Winter wyjął nóższtylet i ugodził Kamrowskiego trzy razy w okolicę nerek.

Ofiarę napaści przewieziono do szpitala żydowskiego, gdzie dokonano pierwszego opatrunku, a następnie do szpitala Ubezp. Społ. w Sosnowcu.

Komunikat policyjny stwierdza, że w tłumie było 700 — 1000 Żydów, a Polaków około 200 i że zajście sprowokowali Żydzi.

Sprawców ujęto.

Napaść powyższa wywołała wśród społeczeństwa polskiego silną reakcję.

W poniedziałek dom, gdzie mieszka Żyto, był przez pewien czas blokowany.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.23 — 5.24 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.26 zł.

Kurs marki niem. Bank Polski oddział w Poznaniu, nienotowany.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 6. 8. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych poszukiwano przy małej podaży 5% poż. konwers. po 67,50% oraz 4% premj. dol. po 52½ i 3% poż. budowl. po 41,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy dolarowe po 41,50 oraz 4½% listy złote w złocie po 42% w zaofiarowaniu, natomiast 4½% złotowe listy poszukiwano po 41,50%, w końcu obracano 4% listy zast. konwert. po 40%.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 91,— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 67,50 P.
4% poż. premj. dol., serja III 52,50 P.
3% poż. budowl., serja I 41,— P.
4½% dol. listy zastawne serji K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 41,50 O.
4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w złocie = 8,90 za 1 dol. 42,— O.
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 41,50 P.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 40,— +
Tendencja bez zmiany.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 6. 8. 1935 r.

Spędzono: wołów 25, buhajów 130, krów 205, świń 1800, cieląt 525, owiec 100, razem 2875 zwierząt.

Płacono za 100 kg. żywej wagi:
Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi.

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgowe	60— 66
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	54— 58
Mięsiste tuczone starsze	46— 50
Miernie odżywione	38— 42
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 62
Tuczone mięsiste	52— 56
Nietuczone dobrze odżywione starsze	44— 48
Miernie odżywione	38— 42
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 64
Tuczone mięsiste	50— 56
Nietuczone dobrze odżywione	34— 38
Miernie odżywione	20— 22
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 66
Tuczone mięsiste	54— 58
Nietuczone dobrze odżywione	46— 50
Miernie odżywione	38— 42
Młodzież:	
Dobrze odżywione	38— 42
Miernie odżywione	32— 36
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	80— 86
Tuczone cielęta	74— 78
Dobrze odżywione	64— 72
Miernie odżywione	56— 62
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	64— 70
Tuczone starsze skopy i maciórki	56— 62
Dobrze odżywione	44— 50
Miernie odżywione	00— 00
ŚWINIE: (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi:	94— 98
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi:	88— 92
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi:	82— 86
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	70— 80
Maciory i późne kastraty	80— 90

Przebieg targu normalny.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 6. 8. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standarty: 1) żyto = 2) pszenica 750 g/l. 3) owies 470 g/l.

Ceny transakcyjne:	
Żyto 30 tonn par. Poznań	10,00
Żyto 30 tonn par. Poznań	9,80
Ceny orjentacyjne:	
Żyto zdr., suche (Usp. spok.)	9,75-- 10,00
Pszenica (Usp. spok.)	13,50— 13,75
Jęczmień 700—725 g/l.	13,50— 14,25
Jęczmień 670—680 g/l.	12,50— 12,75
Usposobienie spokojne.	
Owiec stary (Usp. spokojne)	13,00— 13,75
Mąka	
żytania I gat. 0,55% wł. w.	17,00— 18,00
żytnia I gat. 0,65% wł. w.	16,00— 17,00
żytnia II gat. 55—70% wł. w.	11,75— 12,75
żytnia pośl. pon. 70% wł. w.	9,75— 10,75
żytnia razowa 0,95% wł. w.	12,50— 13,50
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł. w.	24,25— 26,75
pszenna gat. IB 0-45% wł. w.	23,75— 24,25
pszenna gat. IC 0-55% wł. w.	22,75— 23,25
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	21,75— 22,25
pszenna gat. IE 0-65% wł. w.	20,75— 21,25
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w.	20,25— 20,75
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w.	19,75— 20,25
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	17,50— 18,00
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w.	16,00— 16,50
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w.	15,00— 15,50
psz. gat. IIIB 70-75% wł. w.	13,00— 13,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	7,25— 7,75
Otręby pszen. grube stand.	8,25— 8,75
Otręby pszenne średnie st.	7,50— 8,00
Otręby jęczmienne	8,25— 9,50
Rzepak zimowy	26,00— 28,00
Łubin niebieski	12,50— 13,00
Łubin żółty	14,75— 15,25
Mak niebieski	33,00— 35,00
Inkarnatka	38,00— 40,00
Makuch lnian. w taflach	17,25— 17,50
Makuch rzepakowy w tafl.	12,75— 13,00
Makuch słon. w tafl. 42/43%	16,00— 16,50
Śrut Soja	18,50- 19,00
Słoma pszenna luzem	2,00— 2,20
„ pszenna prasowana	2,60— 2,80
„ żytnia luzem	2,25— 2,50
„ żytnia prasowana	2,75— 3,00
„ owsiana luzem	3,00— 3,25
„ owsiana prasowana	3,50— 3,75
„ jęczmienna luzem	1,50— 2,00
„ jęczmienna prasow.	2,40— 2,60
Siano zwykłe luzem	5,75— 6,25
„ zwykłe prasowane	6,25— 6,75
„ nadnoteckie luzem	6,75— 7,25
„ nadnoteckie pras.	7,25— 7,75

Ogólne usposobienie: spokojne.

Plotki stołeczne

5 sierpnia.

Odnosi się wrażenie, że tego roku będziemy święcili uroczyście rocznicę bitwy warszawskiej.

Święcono ją zawsze. Ale kultywowanowanie tej rocznicy było dziełem dewszystkiem społeczeństwa. Ono odczuwało wewnętrzną potrzebę składania hołdu wielkiemu dźwignięciu się ducha narodowego i olbrzymiemu wysiłkowi narodu, wyrażającemu się w tem napięciu, które doprowadziło do zwycięstwa pod Warszawą.

15 km od stolicy mieści się grobowiec, wystawiony staraniem wojskowości, a pielęgnowany przez społeczeństwo. Na grobach żołnierzy i młodych bohaterów, leżących na polach koło Radzymina, zawsze dobra czyjaś ręka znosiła świeże kwiaty i utrzymywała grób i kaplicę w należytym kulcie.

Czemu to przypisać, że teraz, w tym roku koła oficjalne zaczęły się więcej interesować rocznicą i bitwą samą?

*

Spotkałem się z działaczem B. B., który musi wiedzieć, jak się zapowiadają wybory i jakie zostaną wyłonione kandydatury. Zagadnąłem o nie.

— Kiedy doprawdy, nie mogę nic pozytywnego powiedzieć. Taki ścisk, że na godzinę przed zebraniem kolegjum nie będę mógł pozytywnie jeszcze powiedzieć, jakich będziemy mieli kandydatów np. w Warszawie.

Przypuśćmy, że połowa z tego, co powiedział, to przesada. Ale połowa — to absolutna prawda. Tak się krzyżują rozmaite wpływy, że dokonywują się ciągle zmiany. Wiadomo np., że Janusz Radziwiłł nie chce kandydować, ale słychać, że kandyduje inny Radziwiłł — z Rytwian w Sandomierskiem. Referent ordynacji wyborczej p. Podoski, niepewny w dotychczasowym okręgu w Wilnie, będzie postawiony w Pińsku. Prezydent miasta Starzyński sięgnie po mandat z dzielnicy inteligenckiej Żoliborz w stolicy.

Białorusini wskutek „niedogadania się" z tymi czynnikami, z którymi „dogadali się" Ukraińcy, postanowili ogłosić bojkot. Natomiast Rosjanie postanowili poprzeć wybory i rachują, że na liście B. B. znajdzie się ich przewódca Pimonow w pow. brasławskim.

WARSZAWIANIN.

Walka z katolicyzmem w Niemczech

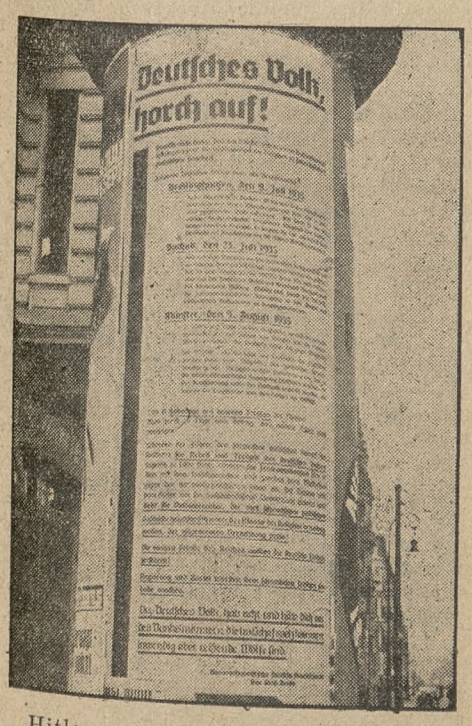

Hitleryzm przechodzi do otwartej wojny z katolicyzmem. W poniedziałek rano berlińska publiczność, gromadząca się przed słupami ogłoszeniowemi, czytała odezwy dowództwa partji narodowo - socjalistycznej pod nagłówkiem: „Narodzie niemiecki — słuchaj!"

W odezwie ostrzega się ludność przed działalnością „niesumiennych podżegaczy i zdrajców narodu, którzy załatwiają swoje brudne interesy polityczne pod maską religji".

Zajścia antykatolickie w Borken, Bocholt, Werne i Monasterze usiłuje się przedstawić w odezwie jako prowokacje tych kół, które chcą hitleryzm obarczyć odpowiedzialnością za walki religijne.

Ludność czyta odezwy w skupieniu. Milcząc, idzie potem swoją drogą.

POLICJANCI W PRZESTWORZACH

Na lotnisku Surrey w Anglji odbyła się inspekcja oddziałów angielskiej policji powietrznej. Policja ma do dyspozycji 6 aparatów i dwunastu pilotów.

Co słychać we Lwowie?

Przyczyny „zainteresowania się" „sanacji" warszawskiej Lwowem — Kto i jak szykuje się do wyborów — Ze Stronnictwa Narodowego — Kolonje młodzieży akademickiej w Zaleszczykach.

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego".)

Lwów, 4 sierpnia

Ostatnio zainteresowała się Lwowem „sanacyjna" Warszawa. Wydrukował o Lwowie artykuł w „Kurjerze Porannym" p. Stpiczyński, a w ślad za nim nie szczędził ciepłych słów naszemu miastu p. Jaroszyński w „Gazecie Polskiej". Pierwszy ujmował się za Lwowem, ale zarzucał równocześnie Lwowianom, że nie kochają Ukraińców; drugi twierdził, że nie można ze względu na interesy ogólno-państwowe Lwowa dobijać, i obiecywał „śmielsze posunięcie i środki ratunkowe".

Byłoby to bardzo piękne, gdyby było prawdziwe. Nam bowiem wydaje się, że oba te głosy są celem dwu faktów: bliskich wyborów sejmowych oraz ugody z Ukraińcami, ubijanej teraz w Warszawie. Ponieważ nie zrobiło się dotychczas nic dla Lwowa, a do wyborów trzeba stanąć i ludziom coś powiedzieć, więc obiecuje się, że się coś zrobi po wyborach. Powtóre, nawet najzagorzalszy „sanator" po udzieleniu Ukraińcom koncesyj pomyśli sobie jednak: a cóż się stanie ze społeczeństwem polskiem w Małopolsce wschodniej?

Narazie szykują się do wyborów we Lwowie tylko czynniki oficjalne. A więc „sanacyjni" i żydowscy radni miejscy wybrali sami siebie delegatami do obu miejskich okręgowych zgromadzeń wyborczych. Klub Narodowy radnych miejskich po złożeniu odpowiedniej deklaracji z wyborów tych się wycofał. To samo uczynili socjaliści.

Podobna sytuacja jest w tych wszystkich instytucjach, które mają prawo delegowania swoich przedstawicieli do okręgowych zgromadzeń wyborczych. Wszędzie deleguje się „sanatorów" i Żydów, a w okręgach prowincjonalnych i Ukraińców. Narodowcy w wyborach udziału nie biorą.

„Sanacja" postępuje bez ceremonij: oto na spisie lwowskich kobiecych stowarzyszeń, które uczestniczą w zgromadzeniach okręgowych, znalazły się obok Rodziny Wojskowej, Policyjnej i Związku Pań Domu także Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, Zrzeszenie Kobiet Żydowskich „Wizo" oraz „Lejuz Ukrainek", ale nie znalazła się Narodowa Organizacja Kobiet. Czy ma to być „kara" za to, że w r. ub. N. O. K. urządziła po wsiach w Małopolsce wschodniej 88 półkolonij dla dziatwy wiejskiej, a w tym roku przeszło 90, oprócz kilkunastu kursów zimowych dla wiejskiej młodzieży starszej? Widocznie praca N. O. K. jest mniej „obywatelska" od prac „Lejuzu Ukrainek" lub jakiegoś żydowskiego „Wizo".

Jak wiadomo dla Lwowa „sanacja" wyznaczyła już posłów: 3 Polaków i 1 Żyda. Żydzi też robią największy hałas, gdyż nie mogą się pogodzić co do osoby swego posła. Wśród sjonistów kandydować chcą dotychczasowi posłowie Rosmarin i Sommerstein, a z t. zw. sfer gospodarczych czyli Żydów starościńskich zamierza kandydować wiceprezydent Lwowa bankier Chajes. Prawdopodobnie jednak na sam czas Żydy się pogodzą.

Co do Rusinów obu kierunków to plan „sanacyjny" nie przewiduje ruskiego posła dla Lwowa. Za to wybranych ma być na prowincji 15 Rusinów, po jednym na każdy okręg Małopolski wschodniej. Będzie to prawdopodobnie 12 Ukraińców, 2 starorusinów i 1 Łemko w okręgu Sanok-Lisko. Z Ukraińców oprócz Unda reprezentowana będzie grupa stanisławowskiego biskupa ks. Chomyszyna i lwowska ściślejsza grupa metropolity Szeptyckiego, dość zbliżonego jednak do Unda.

Tak więc nim nadejdzie dzień wyborów wszystko będzie tak ułożone i uregulowane, że głosujący obywatel nie będzie miał żadnego „kłopotu" oprócz wrzucenia gotowej kartki do urny.

Wyborczego ożywienia we Lwowie niema żadnego. Prosty lud lwowski powiedział sobie, że „wybory zostali skasowane". Jedno z miejscowych pism umieściło wywiad z niewymienionemi osobami z różnych obozów politycznych, przyczem największą wagę przywiązało do poglądów bezpartyjnego obywatela.

Otóż ten bezpartyjny obywatel oświadczył podobno, że ma dość posłów, którzy w Sejmie nie otwierają gęby i tylko głosują na komendę, i dodał, że w dniu wyborów wybiera się na wycieczkę podmiejską do Brzuchowic.

Stronictwo Narodowe we Lwowie pracuje normalnie. Ostatnio odbyło się we Lwowie wspólne zebranie członków wszystkich kół miejskich, poświęcone uczczeniu bohaterskiego komendanta Obrony Lwowa ś. p. brygadjera Mączyńskiego. O znaczeniu Obrony Lwowa dla Polski mówił adw. Pieracki. Następny mówca kapitan rez. A. Świeżewski, komendant II lwowskiego odcinka w listopadzie 1918, mówił o działalności brygadjera Mączyńskiego, jako twórcy tajnej polskiej organizacji wojskowej w armji austrjackiej.

Szczelnie wypełniona sala Stronnictwa świadczyła o powszechnej czci i sympatji, jakiej zażywał ś. p. Zmarły.

Lwowska młodzież akademicka nie zgodziła się na oddanie sprawy kolonji wypoczynkowej wyłącznie „sanacyjnemu" Towarzystwu Przyjaciół Młodzieży i zorganizowała sama kolonję w Zaleszczykach nad Dniestrem. Obie kolonje — męska i żeńska — udały się znakomicie. Trwają one do 15 sierpnia i przedłużone być mogą do 20 sierpnia.

Gdyby ktoś z młodzieży poznańskiej, pomorskiej lub śląskiej miał jeszcze czas i pieniądze (w Zaleszczykach 2,50 zł dziennie), to niech skoczy do Zaleszczyk, gdzie go młodzież lwowska przyjmie z otwartemi ramionami. Oprócz znakomitej plaży i kajaków na Dniestrze atrakcją Zaleszczyk są krótkie wycieczki do pobliskich zamków podolskich w Okopach św. Trójcy i innych oraz wycieczki — zagraniczne do Rumunji (Chocim, Czerniowce). A zatem: bywajcie

E. M.

UWAGI

Dusza narodu, jaką jest rzeczywiście — pokazuje się w pieśni. Melodje i słowa wyzwalają prawdziwe stany uczuciowe, ich napięcie i kierunek.

Do ciekawych wyników dochodzi się, patrząc na dzieje od strony śpiewanego słowa.

„Marsyljanka" rozbrzmiewa, gdy wali się porządek „starego świata" pod naporem wielkiej rewolucji francuskiej. Z dążeń wolnościowych, w okresie „Freiheitskriege", reakcji na zwycięstwa napoleońskie, rodzą się pieśni i wiersze Kleista, oraz pieśni Methfesella, zaczynające się od słów: „Der Gott der Eisen wachsen liess, der wollte keine Knechte".

A pieśń Wybickiego, rozniesiona po wszystkich polach chwały, gdziekolwiek walczył żołnierz polski, że „Jeszcze Polska nie zginęła", czyż nie była wyrazem pragnień i celu życiowego narodu, który stracił państwo?

*

A teraz rzut oka na tendencje polityczne i społeczne pieśni w Niemczech współczesnych. Nasamprzód stwierdzenie: obfita niemiecka literatura śpiewnikowa rozmnożyła się do niebywałego bogactwa ilościowego. Szczególnie w ostatnich trzech latach, przyczem narodowy socjalizm wycisnął na tych pieśniach swoiste piętno.

We wszystkich nowych pieśniach wysuwa się na plan pierwszy idea, którąby można nazwać uzbrojeniem duchowem całego narodu. Realizują tę ideę pieśni, o których można powiedzieć w przenośni, że mają kły i pazury. Tej samej idei służą pieśni, podsycające i rozdymające do olbrzymich, chorobliwych rozmiarów dumę narodową, znaną tak dobrze jako przysłowiowa buta niemiecka.

Przykładem tego typu pieśni jest „Pieśń zwycięska" („Unser Trommelbube", H. Baumanna), której każda zwrotka kończy się refrenem: „Wir werden weiter marschieren, wenn alles in Scherben fällt, und heute gohört uns Deutschland, und morgen die ganze Welt" (Będziemy maszerować dalej, choć wszystko się zwali w gruzy, dziś jesteśmy panami Niemiec, a jutro całego świata).

Równie wielki nacisk jak na idei zbrojnego pogotowia położony jest w doborze pieśni na pojęciu niemczyzny nie w sensie granic państwa, ale w nowym sensie zbiorowości narodowej i na jednolitości całego społeczeństwa. „Soweit die deutsche Zunge klingt und Gott im Himmel Lieder singt, das, wackrer Deutscher, nenne dein". (Gdziekolwiek brzmi mowa niemiecka i Bóg swe śpiewa pieśni, — te kraje — dzielny Niemcze — uważaj za swoje.")

Osobny rozdział współczesnej twórczości śpiewaczej Niemiec stanowią pierwiastki społeczne, nacechowane silnym radykalizmem, dużą sympatją dla robotnika i chłopa. To już jednak rozdział dla siebie.

Więcej interesuje nas to, że w prawie każdym śpiewniku Trzeciej Rzeszy, obojętnie, czy przeznaczonym dla szturmowców z S. A. czy S. S., dla członków służby pracy lub „Hitlerjugend", a nawet „Hitlermädel", na pierwszych kartkach znajduje się pieśń o kolonizacyjno-wschodnim duchu, zaczynająca się od słów: „Nach Ostland wollen wir reiten".

Kto zaś widział młodzież niemiecką, śpiewającą tę pieśń, uświadamia sobie, jak pieśń ta wyraża nieugaszone pragnienia zbiorowej duszy narodu niemieckiego.

Nowy napływ Żydów do Polski

„Moment" podaje odezwę, skierowaną przez kilkudziesięciu najwybitniejszych przywódców żydowskich w Polsce do „ludności żydowskiej w Polsce", w związku z przeciwżydowskiem stanowiskiem socjalistów w Niemczech. Odezwa ta m. in. głosi, że Żydzi winni na całym świecie zjednoczyć się i spotęgować swój bojkot gospodarczy Trzeciej Rzeszy.

Odezwa zawiera ustęp, dotyczący przewidywania napływu nowej fali żydostwa do Polski.

Na tle tej wzmożonej akcji przeciw żydostwu w Niemczech bankier żydowski w Nowym Jarku, Feliks Warburg, ogłosił oświadczenie „o dokonanem wytworzeniu gospodarczej korporacji dla pomocy zbiegom, która będzie rozporządzała funduszem 10 miljonów dol. Połowę tego funduszu wytworzy się w drodze publicznej subskrypcji."

Stronnictwo Narodowe

Koło Śródmieście

Zebranie miesięczne odbędzie się w wtorek, 6 bm. o godz. 20 w salce Stronnictwa Narodowego św. Marcin 65 w podwórzu wejście lewe I. piętro.

Na zebraniu ważne sprawy organizacyjne oraz ciekawe referaty pp. adw. Starka i Henryka Bzyla.

Z kraju

PRZEBUDOWA ZAMKU W WARSZAWIE

Przebudowa zamku królewskiego w stolicy trwa w dalszym ciągu. Urządza się pomieszczenia dla kancelarji cywilnej i gabinetu wojskowego Prezydenta Rzeczypospolitej w narożniku od strony Zjazdu. Ukończone już są koszary dla kompanji zamkowej, a na ukończeniu jest budowa przedszkola dla 100 dzieci Powiśla i dzieci funkcjonarjuszów państwowych. Rozpoczęto już również budowę domu mieszkalnego na 20 mieszkań dla funkcjonarjuszów zamkowych. Dwa dalsze domy także są w projekcie.

WZROST WKŁADÓW BANKOWYCH

Związek Banków w Polsce ogłosił sprawozdania działalności prywatnych instytucyj finansowych w r. ub. Jak się okazuje, mimo kryzysu wkłady w bankach wykazały w ostatnim roku wzrost z 328 na 345 miljonów złotych. Suma udzielonych przez banki w tym okresie kredytów przekroczyła cyfrę 539 milj. złotych.

DEFRAUDACJE URZĘDNIKÓW SKARBOWYCH

Przed sądem apelacyjnym w stolicy toczyła się sprawa o ciężkie nadużycia komornika Stefana Łukaszewicza i sekwestratorów Jana Borówki oraz Czesława Zawiszy, którzy stopniowo wspólnie zdefraudowali 156 tysięcy złotych. Spółka ta za sprzeniewierzone pieniądze utrzymywała stajnię wyścigową, łaszcząc się na wygrane. Sąd apelacyjny zatwierdził wyrok poprzedniej instancji, skazujący Łukaszewicza na 4 lata, a jego wspólników każdego na 3 lata więzienia.

PRZEMYCANIE SACHARYNY

W Kaliszu wykryto zorganizowaną bandę przemytników sacharyny, na której czele stał niejaki Jan Adrjan. Pomocnicą jego była także Marja Nabieralska, córka obywateli miasta Kalisza, która bez wiedzy rodziców urządziła w ich mieszkaniu skład przemycanej sacharyny. Całą szajkę w liczbie 7 osób aresztowano.

ŻYDOWSKIE NADUŻYCIA W ŁODZI

Policja w Łodzi aresztowała trzech Żydów Tajtelbauma, Herszkowicza i Kugelbauma, urzędników fabryki „Wierzbowianka", którzy w haniebny sposób wyzyskiwali przyjmowane do pracy w fabryce dziewczęta. Sprawa wyszła na jaw, gdy u jednej z ofiar okazały się skutki tych nadużyć. Nie pierwszy to wypadek stosowania przez Żydów takiej presji wobec dziewcząt chrześcijańskich.

MAJĄTEK PSZCZYŃSKI SPŁACA DŁUGI

Jak donoszą, zarządca przymusowy majątku księcia Pszczyńskiego, inżynier Bronisław Kowalski, upłaca już długi, ciążące na nim z tytułu zaległych podatków itp. W tych dniach zapłacił już drugą ratę w wysokości 250 tys. złotych. Ponadto wypłacono także 212 tys. zł. płac zaległych urzędnikom, 446 tys. robotnikom i 530 tys. ubezpieczeń społecznych. Skarbowi śląskiemu zwrócono w dodatku jeszcze miljon złotych.

ŻYDZI KOMUNIŚCI.

Z polecenia władz prokuratorskich w Radomiu aresztowano Chunę Morę. Motla Rgonesa i Małkę Holc, obwinionych o uprawianie propagandy komunistycznej. Ponadto ujęto po długiem poszukiwaniu niejaką Sarę Eridman z Radomia, która jako działaczka komunistyczna była ściśle zakonspirowana. Jest ona absolwentką morskiej akademji Kominternu.

CIEKAWE WYKOPALISKA W WILNIE

Podczas robót ziemnych przy zaułku Literackim natrafiono na dziedzińcu jednej z posesyj na ciekawe wykopaliska. Wydobyto tam z piasku znaczną ilość szczątków ludzkich: czaszek, żeber, piszczeli itp. Poza tem znaleziono w ziemi staroświeckie kafle z ornamentem roślinnym oraz rodzaj niewielkiej niszy. Cegły, złożone przy jednej ze ścian, są dużego formatu i posiadają specyficzną barwę i charakterystyczne prążki podłużne, właściwe cegłom ze starych budowli.

Co do pochodzenia tych wykopalisk trudno jest orzec coś konkretnego. Może to być równie dobrze część jakiegoś dawnego cmentarza, o którego istnieniu w tem miejscu nie dochowała się pamięć, jak i prowizoryczne miejsce pogrzebu ofiar jakiegoś „morowego powietrza", czy najazdu nieprzyjacielskiego, których tyle zna historja starego Wilna.

NA CERĘ
tłustą i połyskującą skłonną do wągrów i pryszczy, od wielu lat stosowane jest z doskonałym skutkiem
MYDŁO ALKALICZNE KARPIŃSKIEGO
Tg 1 327

Ze Stronnictwa Narodowego

Miłosław. W Miłosławiu zwołano do sali „Bazar" wielkie zebranie Str. Narodowego, które zagaił prezes powiatowy kol. Jan Pawlak z Wrześni. Jako prelegenci przybyli kol. Bzyl i kol. Gomoła z Poznania. Kol. Gomoła w przeszło godzinnem przemówieniu omówił nastroje miasta i wsi wobec wyborów. Kol. Bzyl przemówienia swego nie dokończył, ponieważ przedstawiciel władzy, komendant posterunku P. P. zebranie rozwiązał. Kol. Bzyla odprowadzono do komisarjatu i po spisaniu protokółu, po pół godzinie go zwolniono. Wszyscy obecni na sali solidaryzowali z wywodami mówców i żywo oklaskiwali ich przemówienia. Na zebraniu było około 300 ludzi ze wszystkich warstw społeczeństwa.

Narodowy Miłosław da „sanacji" w dniu głosowania dowód, po czyjej stronie jest społeczeństwo. W wyborach postanowiono udziału nie brać.

Wieśnia. We Wrześni zwołano wielkie zebranie Str. Narodowego w sali „Odeon". Sala była tak zapełniona że nie mogła pomieścić wszystkich; zapełniony był również przedpokój. Zebranie zagaił kol. prezes Jan Pawlak, witając przybyłych, kol. dr. St. Piotrowskiego i kol. Gomołę z Poznania. Jako pierwszy przemawiał kol. dr. Piotrowski na temat „Jak należy rozumieć stanowisko Obozu Narodowego w sprawie wyborów i co znaczy wstrzymywanie się narodowców od głosowania i kandytowania". Jako drugi przemawiał kol. Gomoła, który omówił również sprawę wyborczą. Mówca nie dokończył swego przemówienia, ponieważ przedstawiciel władzy zebranie rozwiązał. Publiczność samorzutnie zaintonowała „Boże coś Polskę". Na zebraniu było 1.000 ludzi.

Ciążeń, pow. Słupca. Zebranie Str. Narodowego w Ciążeniu zagaił kol. kierownik Wincenty Słowiński. Na zebraniu przemawiali kol. Gomoła z Poznania i kol. Kowalski z Krępkowa. W czasie zebrania przybyła policja. Zebranie odbywało się w myśl art. 18 ustawy o zgromadzeniach lecz policja po załatwieniu swych formalności nie chciała zebrania opuścić. Wówczas przewodniczący na znak protestu zebranie rozwiązał. Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę" i „Rotę". Po zebraniu policja wezwała kol. Jana Pawlaka i kol. Gomołę na posterunek celem spisania personalij.

Kornaty, pow. Września. Zebranie Stron. Narodowego placówki Kornaty w Ostrowie-Kościelnym zagaił kol. kier. Jasiński. Na zebraniu przemawiali kol. Gomoła z Poznania i kol. prezes powiatowy Jan Pawlak z Wrześni na temat ordynacji wyborczej. Wszyscy obecni solidaryzowali się z wywodami mówców i postanowili w wyborach udziału nie brać. Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę".

Dziedzice, pow. Słupca. Na zebraniu Str. Narodowego w Dziedzicach przemawiał kol. Kowalski z Krępkowa, pow. Września na temat wyborów. Obecnych było 32 osoby.

Kotunia, pow. Słupca. Zebranie Str. Narodowego w Kotuni zagaił kol. kierownik. Referat na temat ordynacji wyborczej i dlaczego cała opozycja wstrzymuje się od głosowania, wygłosił kol. Kowalski z Krępkowa. Po referacie wywiązała się dyskusja, co świadczyło o wielkiem zaintersowaniu słuchaczy. Na zebraniu było obecnych 28 osób.

Buk. Na zebranie Str. Narodowego stawiło się około 100 członków i sympatyków. Zebraniu przewodniczył prezes kol. Ign. Książkiewicz. Po zdaniu raportu przez kol. wiceprezesa Bartłomieja Górczaka i odśpiewaniu „Pieśni Bojowej", b. aktualny referat wygłosił b. poseł kol. Franciszek Górczak. Mówcę nagrodzono burzliwemi oklaskami. Po ożywionej dyskusji omawiano szereg spraw organizacyjnych. Podniosłe zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych.

Zaznaczyć należy, że wywodom b. posła Górczaka przysłuchiwało się z poza drzwi kilku „santorów", którzy po tem sami przyznawali rację mówcy.

Pakość. Kurs kandydatów Str. Narodowego w Pakości rozpoczął się dnia 21 ub. m. pod kierownictwem kol. Balcerzaka z udziałem 38 kandydatów. Referat p. t. „Historja ruchu narodowego" wygłosił kol. Kurek. Kurs odbywać się będzie regularnie w każdą niedzielę o godz. 12 w południe. Kandydaci mogą się jeszcze zgłaszać do Sekretarjatu Str. Narodowego w Pakości.

Ostrzeszów. Zebranie koła Str. Narodowego sprowadziło zgórą 800 osób. Część przybyłych musiała nawet odejść, bo zabrakło zaproszeń. Przebieg zebrania, na którem złożył sprawozdanie poselskie b. poseł Lasota z Ostrowa, świadczył dobitnie, że społeczeństwo ostrzeszowskie było i jest przekonań narodowych, że solidaryzuje się z postępowaniem swych przywódców ideowych. Po omówieniu w obszernej dyskusji, akcji wyborczej, zebrani jednogłośnie wypowiedzieli się za bezwzględnem nie braniem udziału w wyborach.

Mogilno. Mimo okresu żniwnego w całym pow. mogileńskim idzie bardzo intensywna praca organizacyjna.

Na życzenie prezesa powiatowego p. radcy Józefa Trzcińskiego z Świerkówca przybył z Poznania jako instruktor organizacyjny kol. Mioduszewski, który zlustrował wszystkie istniejące placówki oraz powołał do życia kilka nowych. Po przeprowadzeniu prac organizacyjnych w powiecie, w Mogilnie odbyło się zebranie zarządu, kierowników placówek oraz mężów zaufania przy udziale 80 osób. Zebraniu przewodniczył prezes powiatowy p. radca Trzciński, który wygłosił też znakomity referat organizacyjny. Po treściwym referacie politycznym kol. Mioduszewskiego z Poznania w dyskusji wyłoniła się również sprawa istniejącego jeszcze w Mogilnie „sanacyjnego" Z. M. N-u, w której to sprawie b. poseł p. Szymkowski wygłosił podniosłe przemówienie, zaznaczając, że tylko Obóz Narodowy idzie faktycznie ku wielkiej potędze Polski. Stwierdzono również, że obecnie we wszystkich 5 miastach, należących do powiatu mogileńskiego, istnieją Koła Stronnictwa Narodowego, a we wszystkich prawie gminach placówki, które pracują prawidłowo i pomyślnie się rozwijają.

W końcu zebranie udekorowano szczerbcami Chrobrego kolegów Gutorskiego i Buszewicza z Gębic.

Gdańsk wykonuje swoje zarządzenia

Brak nadal zarządzeń polskich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Gdańsk, 5. 8.

W dniu dzisiejszym przeszły przez port gdański pierwsze transporty towarów bez opłat celnych.

Okazuje się przytem, że tendencje Gdańska idą dalej, niż to przewidują zarządzenia. Wwieziono bowiem bez cła mniejszy transport maszyn rolniczych. Senat przewidywał tylko bezcłowy przywóz artykułów żywnościowych. Praktyka, już sam jej początek, wskazuje wyraźnie, że intencje senatu idą w kierunku stworzenia z Gdańska strefy wolnocłowej w pełnem tego słowa znaczeniu.

W związku z brakiem polskich zarządzeń reakcyjnych na złamanie przez Gdańsk traktatu wersalskiego przez otwarcie granicy celnej z Niemcami, utrzymują w kołach hitlerowskich z dużą pewnością siebie, że w łonie rządu polskiego istnieją duże rozbieżności w poglądach na sposób załatwienia sprawy gdańskiej. Podobno zamierzenia ministerstwa skarbu napotykają na opór ze strony ministerstwa spraw zagranicznych.

Stanowisku ministerstwa spraw zagranicznych przypisuje się, że dotąd nie doszło do zamknięcia granicy polsko-gdańskiej. Twierdzą, że zarządzenie o zamknięciu granicy zostało już wydane, lecz na skutek interwencji M. S. Z. cofnięte. Na dowód tego przytacza się fakty, że polskie straże graniczne istotnie w sobotę rozpoczęły na przejściach granicznych rewizje celne i nie przepuszczały żadnych towarów, przewożonych z Gdańska. (p)

Wiadomość o rozbieżności zapatrywań w łonie rządu polskiego w odniesieniu do metod przywołania Gdańska do porządku, notowały w niedzielę wielkie dzienniki zagraniczne. Szczególnem charakterystycznym, jest to, że wiadomość tę podawali berlińscy korepondenci poszczególnych dzienników, co wskazywałoby na wspólne źródło informacji lub też inspiracji.

Niemcy grożą bojkotem wyborów

Organ niemieckiej mniejszości narodowej w Polsce bydgoska „Deutsche Rundschau", ogłosiła w numerze 176 komunkat zarządu głównego Zjednoczenia Niemieckiego (Deutsche Vereinigung) treści następującej:

„Do zarządów lokalnych grup Zjednoczenia Niemieckiego wystosowane zostało pismo, w którem zaleca się, by członkowie Zjednoczenia Niemieckiego nie składali swych podpisów pod listy, które zgromadziwszy 500 podpisów umożliwiają wysłanie własnego delegata do okręgowego zgromadzenia wyborczego. Według ścisłych obliczeń akcja taka nie może mieć żadnego praktycznego znaczenia i nie znosi bynajmniej trudności, na jakie napotyka wybór niemieckiego posła w naszych okręgach. Unikamy wszelkiej działalności, która nie prowadzi do celu.

Dokładne wskazówki co do ostatecznego zajęcia stanowiska odnośnie udziału w głosowaniu będą przez zarząd Zjednoczenia Niemieckiego wydane, skoro tylko sfinalizowane zostaną trwające jeszcze pertraktacje z premjerem Sławkiem".

Z komunikatu powyższego wynika:

1) Niemcy zdają sobie sprawę z tego, że nie wyborcy decydują w tych wyborach o wystawianiu i przeprowadzaniu kandydatów poselskich;

2) Niemcy targują się z premjerem Sławkiem o ilość mandatów i niedwuznacznie grożą bojkotem wyborów, o ile nie dostaną zadowalającej liczby posłów w przyszłym Sejmie.

Cały ten komunikat, jeżeli zważyć, że posłowie niemieccy głosowali w Sejmie za ustawą wyborczą, — dowodzi, iż wejście do Sejmu tego czy innego posła zależne jest w tych wyborach najmniej od — wyborców.

Generał Haller a „sanac." Stow. Weteranów

Koło zakopiańskie „sanacyjnego" Stowarzyszenia Weteranów b. Armji Polskiej we Francji z okazji poświęcenia swego sztandaru wyryło na gwoździu nazwisko gen. Hallera bez uprzedniej jego zgody.

Należy podziwiać tupet organizatorów tej uroczystości, gdyż jest rzeczą znaną, jak się odnosi Stowarzyszenie Weteranów do osoby gen. Hallera. Wiadomo, jak się zachowują weterani „sanacyjni" wobec swego b. naczelnego wodza na zjazdach weterańskich czy to w Gdyni, czy to w Równem, czy to w Katowicach.

To też gen. Haller polecił zwrócić przewodniczącemu honorowemu uroczystości w Nowym Targu zaproszenie, jako nieprzyjęte. Zarazem polecił gen. Haller oświadczyć, że poza Związkiem Hallerczyków w Polsce nie uznaje żadnego innego zrzeszenia swych b. żołnierzy.

To oświadczenie położy chyba kres wszelkim wieściom, jakoby gen. Haller był członkiem Stowarzyszenia Weteranów i wspólnie pracował z „sanacyjnymi" weteranami, a nawet, jakoby miał w najbliższym czasie stanąć jako prezes na ich czele. Wieści tego rodzaju nie można inaczej traktować, jak tylko jako świadome wprowadzanie w błąd opinji publicznej, a w szczególności hallerczyków, aby w ten sposób zyskać ich na członków innej organizacji.

Z oświadczenia gen. Hallera wynika wyraźnie, że uznaje on tylko Związek Hallerczyków w Polsce, jako organizację b. swych żołnierzy.

Redukcje urzędnicze i zmniejszenie pensyj

W lewicowo - „sanacyjnym" „Kurjerze Porannym" p. Stpiczyński wystąpił w obronie nietykalności pracowników i wysokości ich płac. Przeciwstawiła się temu „Gazeta Polska", czołowy organ obozu „sanacyjnego", odrzucając zasadę nietykalności jakiejkolwiek grupy obywateli.

Z wywodów „Gazety Polskiej" wynikałoby, że wkrótce, „nawet w obliczu wyborów", spodziewać się można zmniejszenia liczby urzędników państwowych oraz zmniejszenia uposażeń urzędniczych. „Gazeta Polska" zwraca się przeciw przerostowi biurokracji.

FELJETON KULTURALNY

Foch i Gdańsk

W łece pośmiertnej nieodżałowanego śp. prof. Wacława Sobieskiego znalazł się, między innemi cennemi przyczynkami, epizod z pamiętnych dni sierpniowych roku 1920. Upłynęło od nich lat piętnaście. W chwili, gdy hitleryzm doprowadza Gdańsk do wstrząsów, które sięgają podstawy jego prawnego stosunku z Polską, jest ten urywek podwójnie aktualny.

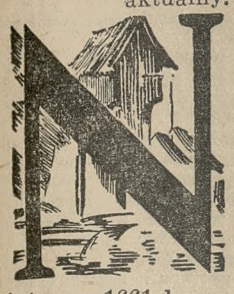

Niema na ziemi polskiej punktu, w którym ręce Francji i Polski łatwiejby się splotły i zwarły w uścisku, jak ujście Wisły. Świadczy o tem już w r. 1661 komendant francuski z ramienia królowej Ludwiki Marji w Elblągu, potwierdza flota ks. Conti wybranego na tron polski, która w r. 1697 stanęła pod Gdańskiem, dowodzi ambasador-poeta hr. Plelo, który w r. 1734 padł przeszyty kulami wrogów, oblegających teścia króla francuskiego w Gdańsku, wreszcie szturm Napoleona i Legjonów polskich w roku 1807 na Gdańsk.

Oczywiście Foch, który wykładał historję wojen w szkole wojskowej, pamiętał szczególnie o zmaganiach napoleońskich u ujścia Wisły, jak o bitwie pod Tczewem, Frydlandem, Iławą itp.

Stąd tak gorące zainteresowanie się Focha sprawami Pomorza polskiego w czasie konferencji pokojowej w Paryżu. „Mieliśmy w tej sprawie (Gdańska) silne poparcie marszałka Focha, który lepiej od innych położenie Polski rozumiał; pod jego niezawodnie wpływem i rząd francuski zaczął popierać nasze żądanie wysłania wojsk polskich do Gdańska, ale bezwzględny opór Anglji sprawę udaremnił. Później już z początku konferencji pokojowej, całe jedno posiedzenie Rady najwyższej strawiono na dyskusji w tym przedmiocie, między Fochem a przedstawicielami Anglji bez żadnego pozytywnego wyniku“ (Roman Dmowski, Polityka polska i odbudowanie Polski, 410).

Do jakiego stopnia Foch umiał postawić wszystko na kartę, aby poprzeć nasz wolny dostęp do morza świadczy pewien epizod w r. 1920. Miało się ku końcowi lipca. Żołnierz polski cofał się pod natarciem armji bolszewickiej a zwłaszcza, że czuł coraz bardziej brak ładunku w karabinie...

Wtem jak zjawa zbawienia tuż przed Gdańskiem wynurza się z fal morskich okręt wysłany na rozkaz Focha, okręt, przywożący pod wodzą generała Halliers francuską amunicję. Gdy zawinął do portu gdańskiego dał trzy gromkie strzały na znak, że chce wyładować amunicję. W odpowiedzi na to, socjalistyczny związek zawodowy robotników gdańskich wywiesza ogłoszenie strajku i zaznacza, że absolutnie nie dopuści do wyładowania w porcie gdańskim.

Admirał Borowski donosząc o tem z Gdańska do Warszawy do Ministerstwa Spraw Wojskowych wyraża się: „sytuacja jest ciężka“.

Położenie wcale się nie poprawiło, gdy admirał Borowski i pułkownik Kochański wybrali się do Gdańska do generalnego komisarza Ligi Narodów Reginalda Towera, wzywając go, aby wpłynął na rzesze robotników w sprawie wyładowania .Tower wcale ich nawet nie przyjął, a tylko przez swego adjutanta generała Hackinga oświadczył, że Gdańsk jest miastem wolnem, wolno mu ogłosić swoją neutralność w wojnie polsko-moskiewskiej, „jeśli wywołaliście sami wojnę z bolszewikami, to radźcie też sobie teraz sami“. Tower może tylko polskim oficerom zagwarantować w Gdańsku bezpieczeństwo życia wobec rozjuszonych tłumów.

Cięta była odpowiedź Borowskiego i Kochańskiego dana Hackingowi: „nasze życie jest nam zupełnie obojętne, weszliśmy tu widocznie przez pomyłkę, uważając że sir Reginald Tower nie jest zainteresowany w zwycięstwie bolszewików“..

Tymczasem wobec coraz groźniejszej postawy robotników gdańskich, którzy, nawet grozili, że amunicję zaczną wysadzać w powietrze, dowódca okrętu generał Halliers oświadczył przedstawicielom wojska polskiego w Gdańsku, że mimo odpornej postawy komisarza Towera gotów przystąpić do wyładowania amunicji, byle tylko dostał rozkaz od — samego marszałka Focha.

Gdy na prośbę admirała Borowskiego wysłał Halliers w tym kierunku telegram do Paryża do Ministerstwa Spraw Wojskowych, nazajutrz przybyła owa oczekiwana odpowiedź:

„Amunicja bez względu na zakaz komisarza Ligi musi być wyładowana. Foch.“

I teraz dopiero wystąpili w Gdańsku marynarze francuscy z naflancowanemi bagnetami, osłaniając przed naciskającemi tłumami robotników wyładowanie amunicji... Niebawem też wagony pełne amunicji zaczęły toczyć się torem kolejowym z Gdańska przez Tczew ku Warszawie, a do wyładowania zabrali się też i marynarze angielscy, a po pewnym czasie nawet i robotnicy gdańscy, wyładowanie zaś z następnych okrętów poszło już zupełnie składnie.

Nie trzeba zapominać, że ten energiczny rozkaz Focha padł w chwili niezmiernie groźnej, bo nietylko ataku bolszewików na Warszawę, ale też w chwili oszołomienia Niemców pruskich zwycięstwem, jakie świeżo odnieśli nad Polakami na prawym brzegu Wisły, tuż w sąsiedztwie.

Wszak przed paru tygodniami, dnia 11 lipca 1920 r. odbył się plebiscyt na Mazurach i na Warmji, kiedy to Mazurzy pod naciskiem agitatorów niemieckich, wołających, że Polska jest państwem sezonowem dali się obałamucić i przeszli na stronę Berlina, bojąc się, że Kozacy wpadną do Prus Wschodnich i zniweczą ich dobytek (14 lipca wojska bolszewickie zajęły Wilno!).

Wódz armji rosyjskiej Tuchaczewskij podkreśla: „W Prusach wschodnich, kiedy otarliśmy się o nie, popłynęły do nas setki i tysiące ochotników (Niemców), spartakusowców i robotników bezpartyjnych, pod sztandary czerwonej armji, tworząc w niej niemiecką brygadę strzelców“. Czy „furor theutonicus“*) porwany agitacją plebiscytu nie wybuchnąłby falą niepowstrzymaną w chwili, gdyby Polakom powinęła się noga w walce z Rosją?

Nic dziewnego, że wówczas Foch w obawie, że Niemcy z Prus Wschodnich mogą poprzeć Rosjan tak, jak w roku 1831 Paszkiewicza, skłaniał się ku temu, aby punkt ciężkości obrony Warszawy przesunąć raczej na północ. Oczywiście odgrywał tu wielką rolę (jak wszystkim wiadomo) nasuwający się sam przez się jako wzór także plan bitwy nad Marną. Jak wszyscy Francuzi w Warszawie napierali w tym kierunku, dowodem świadectwo pułkownika Piskora, który w juzowej rozmowie 6 sierpnia 1920 roku tak donosi: „Spóźnienie rozkazu nastąpiło z tego powodu, że od tygodnia prawie jest dyskutowany z Francuzami w sztabie. Codzień były inne projekty, tak, że pomimo nacisku, aby się z wydaniem rozkazu spieszyć i dać czas dowództwom do ewakuacji i odpowiednich zarządzeń, rozkaz dopiero w nocy w ostatecznej formie przyjęty. Bardziej szczegółowo mówi się o froncie północnym“ (Bellona, październik 1925, str. 131).

Niezawodnie francuscy oficerzy upierali się tutaj przy północnym umocnieniu frontu, myśleli mniej o Lwowie, tu zwalczały się plany polskie z francuskiemi, o to toczyły się zapamiętałe kłótnie. Wszyscy ci oficerowie byli wyszkoleni przez Focha, byli z jego ducha.

Foch w książce „Zasady sztuki wojennej“ (1903) wskazuje, że przykłady z dziejów dawnych są jakby „ognisko rozpalone przez pasterzy na burzliwem wybrzeżu, aby wskazywało drogę zbłąkanemu żeglarzowi“. I jego też wyżej przytoczony rozkaz, którym ledwo zdołał skruszyć upór Gdańszczan w r. 1920, otworzył i nam oczy i podniecił, żeśmy w 6 lat później rzucili się z zapałem do budowy Gdyni!

WACŁAW SOBIESKI.

*) Z pewnym też naciskiem szef sztabu Focha w odczycie brukselskim podkreśla: „Na Górnym Śląsku przygotowuje się na dzień zwycięstwa (bolszewików pod Warszawą) ruch powstańczy niemiecki, który porwał się istotnie do wyniszczenia tam Polaków oraz do wypędzenia wojsk okupacyjnych sojuszniczych... A gdy dnia 14 sierpnia w jednem tylko miejscu bolszewicy przerwali linję obrony Warszawy o kilka kilometrów od przedmieścia Pragi, wiadomość o upadku stolicy puszczona z Niemiec rozchodzi się po całej Europie. Byłbyż to odwet pokonanych w wielkiej wojnie (Niemców)?“

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklaneczkę naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.** Przy użyciu takowej jej czyszczące działanie na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszek u dziewcząt i chłopców daje zbawienny skutek. Zal. przez lekarzy. Tg 1502

Zjazd śpiewaków w grodzie Lecha

W ub. niedzielę odbył się w Gnieźnie „Zjazd Kół Śpiewaczych III Okręgu“. O godz. 10 na dziedzińcu szkoły wydziałowej uformował się potężny pochód ze sztandarami i orkiestrą wojskową na czele, poczem udano się do bazyliki św. Wojciecha na nabożeństwo. Mszę św. celebrował ks. kan. Grejnert, a podniosłe kazanie wygłosił ks. Palewodziński.

Uczestnicy zjazdu śpiewaczego przed pomnikiem Bolesława Chrobrego.

Przed pomnikiem Bolesława Chrobrego ustawiły się poszczególne chóry, aby złożyć należyty hołd ks. biskupowi Laubitzowi. W ostatniej chwili nastąpił wyjazd ks. biskupa Laubitza do Orchowa na 50-letni jubileusz kapłański ks. Laskowskiego w Orchowie; z tej przyczyny zastępował ks. biskupa Laubitza ks. infułat Krzeszkiewicz. Przemówienie wygłosił prezes okręgowy p. Moska z Pobiedzisk, poczem połączone chóry odśpiewały pod batutą dyrygenta okręgowego p. Teofila Barczyńskiego dwie pieśni „Gaude Mater Polonia“ i „Polskiej Pieśni cześć“.

Po złożeniu hołdu wyruszono na zawody okręgowe do sali Prymasowskiej. Jury stanowili pp.: prof. Wiechowicz, prof. Fibak, prof. Droszcz i ks. kan. Tłoczyński. W3-ej kategorji chórów zdobyto następujące miejsca: Moniuszko, Kiszkowo, 15 i pół pkt., Św. Cecylja, Kędzierzyn, 16¾ pkt., Jedność, Żydowo, 17¾ pkt., Moniuszko, Września, 18¼ pkt. i Lutnia, Września, 19¼ pkt.

W drugiej kategorji: Jedność, Kłecko, 10¼ pkt. (chór ten przeklasyfikowano zpowrotem do III kategorji), Echo, Czerniejewo, 17¾ pkt., Dembiński Pobiedziska, 23⁷/₈ pkt. i Dzwon, Gniezno, 24¾ pkt.

Tem samem Dzwon, Gniezno, zdobył po raz drugi zrzędu puhar wędrowny, ufundowany przez prezesa okręgowego p. Moski z Pobiedzisk.

Po południu w ogrodzie „Wenecja“ odbył się koncert i „Dzień Pieśni“ ku czci Piotra Maszyńskiego oraz popisy konkursowe poszczególnych chórów o nagrody.

W drugiej kategorji: 1) Dzwon, Gniezno, 2) Dembiński, Pobiedziska, 3) Echo, Czerniejewo, a nagrodę pocieszenia uzyskała Jedność, Kłecko.

W trzeciej kategorji: 1) Św. Cecylji, Kędzierzyn, 2) Lutnia, Września, 3) Moniuszko, Września, a nagrody pocieszenia zdobyło Moniuszko, Kiszkowo, i Jedność, Żydowo.

MISTRZOSTWA HIPPICZNE POLSKIEGO WYBRZEŻA

Na ostatnich zawodach hippicznych na polskiem wybrzeżu zdobył puhar Prezydenta kpt. Biliński, którego widzimy na zdjęciu w środku. Z lewej kpt Dąbski-Nehrkich, który wygrał konkurs portu gdyńskiego, a z prawej p. Brabec z Wielkopolskiego Klubu Jazdy na „Morusie“, który zajął II miejsce w konkursie szybkości.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sierpień **7** ŚRODA

Kalendarz rzym. kat.
Środa: Kajetana w.
Czwartek: Cyrjaka m.
Kalendarz słowiański
Środa: Olecha św.
Czwartek: Niezamyśla
Słońca: wschód 4,21
zachód 19,35
Długość dnia 15 g. 14 min.
Księżyca: wschód 13,28
zachód 21,41
Faza: Pierwsza kwadra o 14 godz.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godzina 7 rano. Temperatura pow. umiarkow. plus 16 st. C. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 760 mm. Pochmurno. Wiatr pol.-zach. W ub. dobie temperatura najwyższa plus 23 st. Cels., najniższa plus 9 st. C.

Przepowiednia pogody na środę: Pochmurno z przejaśnieniami bez większych zmian temperatury.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dzisiaj — 0,36 mtr.

KRONIKA MIEJSCOWA

—* **Prace podziemne.** Przy Rynku Wildeckim i przy ul. Górna Wilda ustawiono w ubiegłą sobotę cztery kozły z świdrami, celem badania pokładów podziemnych. Świdry te wiercą sześć do osiem metrów głębokie doły, z których wydobywa się ziemię (piasek, glinę, margiel itp.) Takie same prace wykonywano w ub. tygodniu w północnej części Placu Sapieżyńskiego, gdzie badano teren pod budowę projektowanych przez magistrat podziemnych toalet, które mają niezadługo zastąpić stare i prymitywne urządzenia naziemne. Badania takie przeprowadza się przed rozpoczęciem wszystkich budowli podziemnych; mimo to może się jednak zdarzyć, że nawet po wykonaniu budowli ukazuje się jeszcze woda podskórna i zatapia budowlę, jak to się zdarzyło przed około dwoma laty z toaletami na narożniku Wałów Batorego i ul. Libelta, które stały się do użytku niezdatne i zostały odtąd zamknięte. (pt.)

—* **Dwa miesiące czeka na zasiłek.** Od jednego z czytelników otrzymujemy następujące uwagi:

„Przez rok byłem członkiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu i opłacałem regularnie składkę. Straciłem zajęcie 1 kwietnia b. r. W dniu 27 maja rb. wniosłem prośbę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu o zasiłek i przedłożyłem potrzebne dokumenty.

„Minęło przeszło dwa miesiące i mimo kilkakrotnych upomnień, sprawa ta do dziś nie załatwiona. Gdyby nie kilka zł., które oszczędziłem na czarną godzinę, musiałbym dzisiaj żebrać.

„Czyż nie szkoda tych pieniędzy na składki?“ — pisze wkońcu swego pisma nasz informator, dopytując się, czy długo będzie musiał czekać na należący mu się zasiłek.

KRONIKA WYPADKÓW

—* **Skutki nieostrożnego obchodzenia się z benzyną.** Podczas czyszczenia materacu banzyną, wybuchł ogień w mieszkaniu p. Katarzyny Sobkiewicz, przy ul. Dąbrowskeigo 68. Pożar stłumiono przed przybyciem straży ogniowej. Spalił się jedynie materac. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

—* **Ujęto na rozkaz prokuratury** w Poznaniu Jana Wolniewicza, zamieszkałego przy ul. Poznańskiej, poszukiwanego przez prokuratora celem odcierpienia rocznej kary więziennej. (kl)

—* **Niepowołani agenci kryminalni.** P. Stefanję Kołakowską z Poznania (ul. Taborowa 2—4) zaczepiło na Osiedlu dwóch osobników. Przedstawili się oni jako policyjni urzędnicy śledczy, mający przeprowadzić u niej rewizję. Szybko zaczęli przeglądać pakunki i zabrawszy aparat do golenia ulotnili się.

W kilka dni później p. Kołakowska rozpoznała jednego z napastników i spowodowała jego ujęcie. Przytrzymanym jest niejaki Czesław Podalak, (ul. św. Wincentego 4). Dalsze dochodzenia w celu ujęcia drugeigo „agenta kryminalnego“ z nieprawdziwego zdarzenia przeprowadza komisarjat I. (kl)

Z WIELKOPOLSKI

—* **Bydgoszcz. Wystrzałem z karabina pozbawił się życia żołnierz 61 p. p. 22-letni Michał Żuk, pochodzący z Polesia. Żuk cieszył się opinją spokojnego żołnierza, to też śmierć jego zaskoczyła wszystkich towarzyszy broni.**

Bezpłatne bilety kolejowe dla dzieci

Nowe przepisy władz kolejowych

Zeszłoroczna impreza dobroczynna kolei dla dzieci okazała się tak pożyteczna, zwłaszcza dla uboższej dziatwy, iż zarząd kolei, pomimo trudnej sytuacji gospodarczej, zdecydował się ją powtórzyć i w tym roku, chociaż w nieco zmienionych warunkach.

Na imprezę przewidziano tylko dwa tygodnie, t. j. czas od 8 do 21 sierpnia włącznie. Przedłużenie tego terminu nie nastąpi w żadnym razie, a to tak ze względów finansowych, jak i przewozowych.

Podobnie, jak w zeszłym roku, będą mogły osoby dorosłe (21 lat) zabrać ze sobą 4 dzieci w wieku do lat 14, t. j. dzieci, urodzone najwcześniej w 1921 r. Warunki uległy o tyle złagodzeniu, iż do zabrania ze sobą bezpłatnie dzieci daje uprawnienie nietylko jednorazowy bilet normalny lub podmiejski na pociąg osobowy, lecz także bilet taki na pociąg pośpieszny i bilet na linję państwowych kolei wąskotorowych. Przy biletach, opiewających na przejazd powyżej 300 km. dopuszczona będzie jednorazowa przerwa podróży.

Ponieważ w roku ub. zauważono, iż wiele osób zabierało nieznane sobie dzieci, pozostawiając je w drodze własnemu ich losowi, w tym roku musiano wprowadzić regulację ściślejszą. Mianowicie podróżny (opiekun), kupując bilet dla siebie, będzie musiał równocześnie nabyć dla każdego dziecka szczególnego rodzaju bilet kontrolny w cenie 20 groszy, a przed rozpoczęciem podróży wpisać do tego biletu nazwisko swoje i dziecka oraz położyć swój podpis, zobowiązujący do opiekowania się dzieckiem w drodze. Bez wypełnienia biletu kontrolnego i bez podpisania go przez podróżnego bilet ten nie będzie miał ważności.

Niezależnie od tego zarząd kolei apeluje do publiczności, ażeby, powodowana fałszywą litością, nie zabierała ze sobą dzieci, któremi nie zamierza się opiekować w drodze, lecz porzuca je następnie na łaskę losu. Jadący z dziećmi powinni zawczasu zgłaszać się do kas biletowych lub do biur podróży, ażeby uniknąć natłoku przy kasach. Zarząd kolei prosi o nadsyłanie uwag, dotyczących przebiegu imprezy pod adresem najbliższych dyrekcyj kolejowych. Bagaż ręczny nie może być zabierany w ilości większej, niż 30 kg na osobę dorosłą i po 10 kg na dziecko.

— Cmentarz niemiecki w Bydgoszczy, znajdujący się kiedyś poza miastem, znalazł się z biegiem czasu, w związku z rozrostem miasta, niemal w śródku, a raczej w punkcie, gdzie miasto się silnie rozbudowuje. Z faktem tym trzeba się liczyć i dlatego należałoby wydać zakaz dalszego grzebania zmarłych na tym cmentarzu. Wywoła to zapewne sprzeciw, który jednak ze względu na interes ogółu winien być przez miasto odrzucony.

— Szkoła podchorążych wróciła po kilku tygodniach ćwiczeń do Bydgoszczy. Podchorążych witali oficerowie szkoły z płk. Szwarcenberg-Czernym na czele, oraz reprezentanci organizacyj społecznych i obywatelstwa. Niebawem odbędzie się w szkole promocja tych wychowanków, którzy ukończyli 3-letni kurs. Tego samego dnia, kiedy wróciła szkoła podchorążych, wyruszył na manewry 16 pułk ułanów.

— Szkoła Przemysłowa w Bydgoszczy, subsydjowana przez miasto prowadzi dwa działy: chemiczny i młynarski. Inne działy wobec małej frekwencji zostały stopniowo zwinięte. Przy szkole przemysłowej prowadzona jest szkoła rzemieślniczo-przemysłowa o niższym poziomie, gdzie prowadzona jest nauka stolarstwa i ślusarstwa, ciesząca się dużem powodzeniem. Egzaminy wstępne na nowy rok szkolny odbędą się 31. b. m.

— Bydgoski klub sportowy „Polonja“, mistrz Pomorza w piłce nożnej, postawił sobie za punkt honoru wejść do ligi państwowej. Po szczęśliwej rozgrywce w Warszawie ze „Skodą“, zmierzy się w niedzielę na stadjonie miejskim w Bydgoszczy z mistrzem Łodzi „Union-Touringiem“. Bydgoszczanie wierzą, że „Polonia“ i z tej rozgrywki, jeśli nie zwycięzcą, to przynajmniej z honorem wyjdzie.

— Odłamkiem kamienia zraniony został w Piechcinie w czasie pracy na szosie 27-letni robotnik Jan Dudkowski. Kamień przebił przeponę brzuszną, a Dudkowski przewieziony do szpitala zmarł mimo natychmiastowej pomocy.

— Pożar wybuchł w fabryce maszyn Blumego przy ul. Nakielskiej. W płomieniach stanął dach kuźni. Pożar ugasiła po godzinnej pracy zaalarmowana straż pożarna.

—* **Buk.** Przejeżdżające auto ciężarowe nieznanego właściciela zahaczyło na ul. Dworcowej o zaprzęg rzeźnika p. Wacława Malinowskiego z Buku, skutkiem czego został złamany dyszel i uszkodzony wóz. Koń doznał lekkich zadrażnięć skóry. Szofer, kierujący samochodem nie zatrzymał wozu i mimo wypadku umknął.

— Zawody konne P. W. konnego na powiat nowotomyski odbyły się w ubiegłą niedzielę w Buku, zorganizowane przez komendanta pow. P. W. konnego p. por. rez. L. Nadolnego, w obecności komendanta rejonu P. W. Konn. p. rotm. Budzika z 7 p. s. k. w Poznaniu. W poszczególnych konkurencjach zdobyli nagrody jeźdźcy: Skibiński, Walkowiak, Klapa, Tomikowski, Kordys, Andrzejewski, Szwarc, Nowak, Szymanowski, Kuzora, Cieślak, Adamczak i Jęch. Zawody wykazały wysoki poziom wyszkolenia jeźdźców i koni.

— 50-lecie pożycia małżeńskiego obchodzili pp. Wincenty i Magdalena z Häuslerów Laskowscy z Buku.

—* **Gniezno.** Do Gniezna powróciła piesza pielgrzymka z Częstochowy, którą prowadził ks. Chilomer. W wycieczce wzięło udział 41 osób z Gniezna oraz 10 osób ze Słupcy. Druga pielgrzymka licząca 500 osób do Częstochowy wyruszyła w ub. poniedziałek z kościoła OO. Franciszkanów. Powrót nastąpi w czwartek rano.

—* **Inowrocław.** Trzy mieszkanki Inowrocławia: Franciszka Nachorna, Marjanna Bednarska i 25-letnia Helena Chlebowska, wybrały się wczesnym rankiem zbierać pozostałości grochu z pola w pobliżu Dziarnowa. Kobiety, idąc dróżką w pobliżu toru kolejowego, nie spostrzegły żadnego pociągu ani też polowych. W pewnej jednak chwili, gdy przechodziły one koło budki kolejowej, padł nagle z odległości mniej więcej 4-ch metrów strzał karabinowy. Kula ugodziła Helenę Chlebowską w prawe ramię powyżej łokcia, wyszła po przeciwnej stronie i powtórnie zagłębiła się w pobliżu dłoni, tuż przy tętnicy. Ranną w bezprzytomnym stanie odstawiono natychmiast do Szpitala Powiatowego w Inowrocławiu, gdzie dokonano operacji. Zagadka tkwi w tem, że wszystkie trzy kobiety stwierdzają, iż ani przed ani też po wypadku w pobliskiej odległości nie spostrzegły nikogo, ktoby mógł być sprawcą strzałów. Tajemnicę niebawem wyjaśni śledztwo.

— Wielkie zbiegowisko wywołała przy ul. Farnej niezwykła egzekucja, której przebieg dobitnie oświetla metody postępowania niektórych sekwestratorów. Do prasowaczki Konstancji Chęziakowej, która zalegała z podatkami na sumę 10 zł, przybył sekwestrator Jankowski, by w towarzystwie policjantów dokonać egzekucji. Celem zabezpieczenia pretensji zajęta została szafa, którą chciano natychmiast załadować na wóz. P. Ch. prosiła sekwestratora, by odłożył na kilka dni wykonanie egzekucji, przyczem połowę pretensji 5 zł wręczyła mu na poczet zaległości. Jednakże sekwestrator stał się nieubłagany i w dalszym ciągu przeprowadzał swoje dzieło. Chęziakowa w dalszym ciągu wzbraniała się wydania szafy, w konsekwencji czego zdemolowany został pokój, a oporna kobieta dotkliwie pobita leżeć musi w łóżku.

— Przebywająca na półkolonji dla dzieci 8-letnia Urszula Kaźmierczakówna stała się ofiarą dziecinnej lekkomyślności. Gromada dzieci, korzystając z chwilowej nieuwagi instruktorki, zabawiała się zjeżdżaniem po poręczy przy schodach w Parku Miejskim. Między rozbawionemi dziećmi znajdowała się także mała Urszulka, która, zsuwając się w ostrem tempie z poręczy, upadła na ziemię, przyczem doznała złamania prawej ręki. Ranną odstawiono natychmiast do szpitala powiatowego w Inowrocławiu.

— Ubiegłej niedzieli obchodził zacny, powszechnie znany i ceniony kapłan, ks. prob. Laskowski z Orłowa rzadki jubileusz 50-lecia kapłaństwa. Czcigodnemu Jubilatowi w dalszej zbożnej pracy duszpasterskiej zasyłamy serdeczne: Szczęść Boże!

— W okolicznych wioskach powiatu inowrocławskiego stwierdzono szerzącą się w zastraszający wprost sposób epidemję duru brzusznego. W Bąkowie, Przybysławiu, Dziewie i Dąbrowie Biskupiej (pow. inowrocławski) zanotowano 22 poważne wypadki. Chorych izolowano od reszty mieszkańców i umieszczono natychmiast w szpitalu powiatowym w Inowrocławiu. Ludność wiosek, dotkniętych straszną epidemją, otrzymała t. zw. płynną szczepionkę przeciw zakażeniu. Straszny ten cios odczuwają wieśniacy tem więcej, iż w obecnym okresie żniwnym ubożsym rolnikom brak jest ludzi do pracy, gdyż po kilku z członków niektórych rodzin poważnie choruje.

— Do szpitala powiatowego w Inowrocławiu przewieziono ciężko ranną 66-letnią wdowę Juljannę Górną. Wracała ona naładowanym wozem żniwnym z pola. W pewnym momencie, wskutek silnego podmuchu wiatru oraz nagłego przechylenia się wozu na ostrym zakręcie, część lekkiego ładunku osunęła się, a wraz z nim spadła Górna na ziemię. Doznała ona przytem kilkakrotnego złamania kości miednicowej, krzyża oraz nadwerężenia nóg.

—* **Jarocin.** Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ w parowozowni P. K. P. w Jarocinie zatrudniony jako pomocnik maszynisty, Naja z Gniezna. Naja spadł z parowozu, przyczem doznał ciężkich obrażeń ciała. Bezprzytomnego opatrzył lekarz kolejowy i przetransportowano go do Gniezna, gdzie wskutek odniesionych ran zmarł.

— Wielką zabawę latową na dokończenie budowy nowego kościoła w Jarocinie urządza w niedzielę, 11. bm. w parku koło Radolina komitet budowy nowego kościoła. W programie różne niespodzianki. Wstęp dla dorosłych 49 gr, dla dzieci 20 gr.

— Zlot okręgowy Kat. Stow. Młodzieży żeńskiej i męskiej odbył się 4. bm. w Jarocinie. Po raporcie i przeglądzie przez władze K. S. M. nastąpił wymarsz z targowiska do kościoła na nabożeństwo, które odprawił ks. prob. Gałecki z Kotlina. Kazanie wygłosił ks. proboszcz Rogalewski z Mchów. Zebranie zlotowe odbyło się w sali „Wiktoria“, które zagaił ks. prob. Niedźwiedziński. Na przewodniczącego zebrania powołano prezesa Akcji Katolickiej p. Stefana Zapłatę. Referat wygłosiła delegatka Związku p. Śmieszewska o sztandarze stowarzyszenia, na którym widnieje krzyż, symbol zbawienia i orzeł biały. Drugi referat wygłosił ks. dyr. Michalski z Poznania, a deklamacje wygłosili członkowie Towarzystwa. Okrzykiem na cześć kościoła, Rzeczypospolitej i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę“ zakończono zebranie. Po południu przy licznym udziale gości w ogrodzie Bractwa Kurkowego odbył się koncert, popisy druhen oraz zawody lekkoatletyczne druhów. Odśpiewaniem „Wszystkie nasze dzienne sprawy“ zakończono zlot.

—* **Kępno.** Koń spłoszył się osadnikowi Jagnikowi ze Świby i uciekając wpadł na jadący drogą do Dobregodziału wóz z kufą wody i zabił się.

— Kolonję letnią dla najbiedniejszych dzieci zorganizowano w Podzamczu z inicjatywy i przy czynnem poparciu p. starościny Dąbrowieckiej.

— Budowa kościoła parafjalnego w Podzamczu wymaga jeszcze ostatecznego wykończenia. Dach nie pokryty, a i wewnętrznego brakuje urządzenia. W tym celu ks. prob. Myszkowiak zwrócił się do parafjan o dobrowolną daninę.

— Przeniesiona została agencja pocztowa w Podzamczu, mieszcząca się dotychczas w okazałym gmachu p. Hundta.

— Złoty jubileusz kapłaństwa obchodził ks. dziekan Paweł Polednia, duszpasterz parafji Krzyżowniki p. Rychtalem. Z okazji tej odprawiona została przez jubilata msza św. Ks. kardynał Hlonda reprezentował ks. prał. Modlewski, który jubilatowi przywiózł arcypasterskie błogosławieństwo. W czasie mszy św. kazanie wygłosił ks. prob. Zimmer z Turków. Ks. dziekan Polednia zamianowany został za zasługi, położone około kościoła, radcą duchownym.

— Turniej tenisowy o mistrzostwo miasta Kępna i puhar urządza w dniach 13, 14 i 15 bm. koło akademików w Kępnie z udziałem graczy z Poznania, Ostrowa, Pleszewa, Ostrzeszowa i Kępna. Turniej obejmuje wszystkie konkurencje. Dalsze zgłoszenia przyjmuje do dnia 10. bm. sekretarz p. Kopczyk, Rynek 17.

Żerował na nędzy bezrobotnych

Notoryczny oszust na ławie oskarżonych

W lipcu 1933 r. ukazywały się w dziennikach w Poznaniu ogłoszenia firmy „Hewrol“ i „Dehawe“, poszukujących pracowników za kaucją. Wskutek tych ogłoszeń cały szereg bezrobotnych zgłaszał się pod wskazany w ogłoszeniu adres na ul. Zamkową 4b, gdzie mieściły się dwa fikcyjne przedsiębiorstwa, kierowane przez Henryka Woronieckiego. Woroniecki ze zgłaszającymi się zawierał umowy, pobierał od nich kaucje i angażował ich w charakterze pracowników, obiecując im pensje w wysokości od 150 do 200 zł. W ten sposób wyłudził kaucyj na zgórą 1.284 zł, poczem po 2 miesiącach swej przestępnej działalności wyjechał z Poznania i ślad po nim zaginął.

Wśród poszkodowanych znaleźli się 59-letni kowal Andrzej Banaszak (Kolejowa 24), który za kaucją 200 zł został zaangażowany w charakterze stróża. 64-letni ślusarz Wojciech Korek (Wierzbięcice 40) za kaucją 100 zł otrzymał stanowisko magazyniera. 40-letni kowal Stefan Podbylski z Junikowa uzyskał za kaucją stanowisko woźnego, a tytułem swej 2-miesięcznej pracy dostał jednego złotego. 29-letni robotnik Władysław Matuszak z Oborник otrzymał za kaucją 200 zł stanowisko stróża. 32-letni Władysław Hanasz za kaucją 500 zł otrzymał stanowisko biurowego. Wreszcie 52-letni emeryt kolejowy Józef Rachwalski z Lusówka, pow. poznańskiego, za cenę obligacyj został zaangażowany jako kierownik fikcyjnych spółdzielni.

Pracownicy szybko zorjentowali się, że przedsiębiorstwa są fikcyjne i zażądali zwrotu kaucji. Niektórym z nich Woroniecki wystawił weksle bez pokrycia, sam zaś wyjechał z Poznania w niewiadomym kierunku. Naskutek doniesienia poszkodowanych policja rozesłała listy gończe, które doprowadziły do ujęcia go w Katowicach, gdzie zamierzał dalej swą akcję przestępczą prowadzić.

W dniu dzisiejszym na rozprawę przed sądem okręgowym w Poznaniu sprowadzono go pod eskortą z więzienia z Katowic. W czasie przewodu sądowego okazało się, że Woroniecki był już 10 razy karany za oszustwa. Do winy się nie przyznał, usiłując łzami wykazać swoją niewinność. Zeznania świadków zdemaskowały jednak intencje jego przestępnej działalności.

Sąd też wymierzył mu karę 2 lat więzienia. Po rozprawie eskortowany Woroniecki rzucił się na jednego ze świadków w korytarzu sądowym, usiłując go pobić. Został on przez policję odstawiony do więzienia.

Ze Stronnictwa Narodowego

Koło Śródmieście — Sekcja Młodych

Zebranie z referatem p. dr. Wróbla odbędzie się w czwartek 8 b. m. o godz. 20 w sali S. N. św. Marcin 65.

Kierownik.

— Gruntowną renowację sal i korytarzy dla chorych rozpoczęto w tut. szpitalu. Poza odnowieniem sal i okien uzupełniono instalację dzwonkową, a we wszystkich salach położone będzie linoleum. Projektowana jest również przebudowa szpitala powiatowego.

— Zmarli w Mirkowie w jednym dniu Julianna Bacińska i Nikodem Walenty. Jest to drugi wypadek w ostatnim czasie dwóch jednocześnie pogrzebów.

—* **Mogilno.** Ciekawe stosunki z Niemcami utrzymuje w Mogilnie poważny obywatel-piekarz p. Schmiech Franciszek, który ostatnio powierzył prace malarskie Niemcowi, choć mamy w Mogilnie bardzo dużo malarzy Polaków, a nawet i bezrobotnych.

— Urlop wypoczynkowy rozpoczął z dniem 1 sierpnia br. pow. lekarz weterynarji p. Marjan Lanowski. Zastępstwo przez przeciąg 5 tygodni wykonywać będzie lekarz-wet. p. Maksymiljan Czerwiński z Pakości, który urzędować będzie w sprawach informacyjnych w Starostwie każdego piątku od godz. 10—11-tej. Badania mięsa w wypadkach przekraczających zakres działania oglądaczy mięsa wykonywać będzie lek. wet. p. Maksymiljan Rak, kierownik rzeźni miejskiej w Mogilnie.

— Wycieczkę do lasu urządziło miejscowe Tow. Śpiewu „Halka", która urozmaicona była różnemi niespodziankami.

— Skradziono rower męski w nocy z niezamkniętego podwórka Henrykowi Krasemu w Mierucinie, pow. Mogilno.

— Pożar powstał w Ciechrzu, pow. Mogilno, w zagrodzie Sommerfelda Wilhelma, gdzie spalił się do mmieszkalny i chlew. Pożar powstał od iskry z pieca do pieczenia chleba, która padła na dach kryty słomą. Straty wynoszą 2 500 zł.

— W Niewólnie na szkodę w Gnieźnie spłonęła stodoła. Spaliło się również na szkodę Skowrońskiej Franciszki, która dzierżawi tą realność zboże wraz narzędziami rolniczemi. Straty wynoszą ca. 6 000 zł. W toku pierwiastkowych dochodzeń ustalono, że pożar spowodował kot, należący do Skowrońskiej.

— Za handel sacharyną przytrzymani przez policję zostali Łaniecki Wacław i Maksymiljan liczący lat 23 i 29, z Mieliszka, pow mogileński. Podczas rewizji odebrała im policja 2 butelki sacharyny ogólnej wagi pół funta.

— Zawody piłki nożnej rozegrała miejscowa drużyna K. S. „Pogoń 23" z III. drużyną „K. P. W." Poznań, które zakończyły się zwycięstwem „Pogonii 23" w stosunku 3:1.

—* **Nowy Tomyśl.** Rada Miejska na specjalnem posiedzeniu wybrała burmistrzem 10-cioma głosami p. Czesława Krzewskiego, mjr. rez., byłego i obecnego burmistrza kom. miasta Grodziska.

— Inspektor szkolny p. Wacław Siciński przeniesiony został na równorzędne stanowisko do Grudziądza.

— Nowym referendarzem na miejscu p. Zieniewicza, który przeniesiony został do Warszawy, stanowisko zastępcy Starosty powiatowego objął referendarz Pokrzewiński z Wilna.

— Policja tut. ujęła dawno poszukiwanego przestępcę robotnika Jana Karbowskiego, którego odstawiono do więzienia sądowego. Karbowski, mimo 23 lat, jest notorycznym przestępcą, posiadający bogatą przeszłość kryminalną, mający 12 wyroków karnych, którą to karę częściowo odsiedział. Ostatnio dokonał kradzieży ubrań, trzewików i gotówki w kwocie 30,75 zł itd. na szkodę robotnika Józefa Nawrockiego w Boruji Starej. Dzięki jednakże policji, Karbowskiego ujęto, a poszkodowanemu zwrócono skradzione przedmioty za wyjątkiem pieniędzy, które zdążył już przetrwonić.

— Zabawa latowa „Sokoła" w ubiegłą niedzielę cieszyła się dość licznem poparciem społeczeństwa. Koncertowała własna orkiestra, w czasie tym odbyły się pokazy ćwiczeń.

— Na posiedzeniu Rady miejskiej dokonano wyboru na delegata do zgromadzenia okręgowego wyborczego w osobie radnego Kabzy Zygmunta. Jednocześnie na podstawie z trudem zebranych podpisów, delegowany będzie z obwodu miejskiego kierownik szkoły p. Wojciech Wydra, zaś z obwodu gminnego wójt p. Świątek.

— Krwawego napadu rabunkowego dokonano w ub. niedzielę pomiędzy godz. 11—12 w nocy na drodze między Jabłonną a Kąkolewem. Na powracających z zabawy w Jabłonnie Ryszarda Stenschkego, Herty Stenschke i Augusta Kusa napadło kilku niepoznanych osób, które pożgały powracających nożami do tego stopnia, że zbroczonych krwią odstawiono do szpitala powiatowego w Nowym Tomyślu. Prócz tego skradziono im rowery. Sprawców dotąd nie ujęto.

— W sobotę w godzinach popołudniowych 5-letni Z. Kaczmarek przelatując przez ulicę natknął się na konia spedytora p. Hancyka. Wyjątkowo złośliwy koń ugryzł chłopca w skroń. Zalanego krwią chłopca rodzice wzięli natychmiast pod opiekę. (tp)

—* **Ostrów.** Zjazd parafjalny K. S. M. M. odbył się w Grabowie pow. Ostrów przy licznym udziale członków z okolicznych wiosek. Po uroczystej akademji odbyły się zawody: pięciobój, trójbój i bieg na 3 tys. metrów o puhar wędrowny, który zdobył drh. Stempniewicz z Grabowa. Na zakończenie odbyła się zabawa.

— Zebranie organizacyjne Stron. Narodowego odbyło się w Granówcu, pow. ostrowski, na którem po wygłoszeniu referatu n. t. „Ideologja Obozu Narodowego" przez kol. kier. Kaczmarka, zapisało się do nowej placówki szereg uczestników zebrania. (rp)

—* **Ostrzeszów.** Doroczne strzelanie żniwne urządziło Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Ostrzeszowie.

— Doroczne walne zebranie urządziło Koło Akademików w Ostrzeszowie. Nowy zarząd koła tworzą pp. Leon Promiński — prezes, Władysława Dirska — wiceprezes. Koło przystąpi wkrótce do zorganizowania zjazdu wychowanków tut. gimnazjum.

— Wskutek podstępnej konkurencji żydowskiego autobusu „Mewa", kursującego na linji Kalisz — Wieluń przez Ostrzeszów, który to autobus, jak donosiliśmy był niejednokrotnie przyczyną wypadków, zmienił autobus kursujący na linji Grabów — Kępno przez Ostrzeszów swój rozkład jazdy w ten sposób, że wyjeżdża z Ostrzeszowa do Kępna o godz. 7.45 i 10. Również i autobus ostrowskich linij autobusowych, kursujący z Ostrowa przez Ostrzeszów do Kępna zmienił swój rozkład jazdy i wyjeżdża w stronę Kępna o godz. 8.30, 14, 18.30 i 20.15, w stronę Ostrowa o godz. 6.30, 9.35, 15.30 i 19.50.

—* **Strzelno.** Jarmark ogólny tj. krambny i zwierzęcy odbędzie się w wtorek, 13 bm. Podczas jarmarku odbędzie się prezentowanie najlepszego konia i najlepszej sztuki bydła — sprowadzonej na sprzedaż.

—* **Środa.** Dekoracja mieczami Chrobrego 27 kandydatów przez prezesa Str. Nar. p. dr. Musiała odbyła się w niedzielę, 4. bm. W czasie zebrania wygłoszono deklamacje, wystąpił chór

Pomnik Powstańców w Środzie

W niedzielę, 11 bm. nastąpi poświęcenie pomnika Powstańców w Środzie. Pomnik wykonany z pozostałości po pomniku Wilhelma I. przedstawia się bardzo okazale.

Główny kamień cokołu waży przeszło 200 ctr, a na obudowanie pomnika użyto przeszło 30 tys. ctr. kamieni. — Pomnik wybudowali bezinteresownie z własnej inicjatywy powstańcy średzcy. Na cokole postawiono masywny krzyż, a od frontu krzyż naczelnej Rady Ludowej oraz orła polskiego, pod którym widnieje napis: „Dla Ciebie Polsko i dla Twej Chwały".

W fundamentach pomnika znajduje się krypta, w której złożone zostaną trumny ze zwłokami 20 powstańców wielkopolskich, którzy polegli w walkach o wyswobodzenie swych ziem.

Uroczystość niedzielna zapowiada się bardzo okazale; zapowiedziany jest przyjazd licznych kompanij powstańczych, delegacyj pułków, dowódcy O. K. i organizacyj społeczno - zawodowych. Nad całością prac czuwa prezes powstańców średzkich p. Machajewski, a kierownikiem uroczystości i pochodu jest kpt. Bogdański.

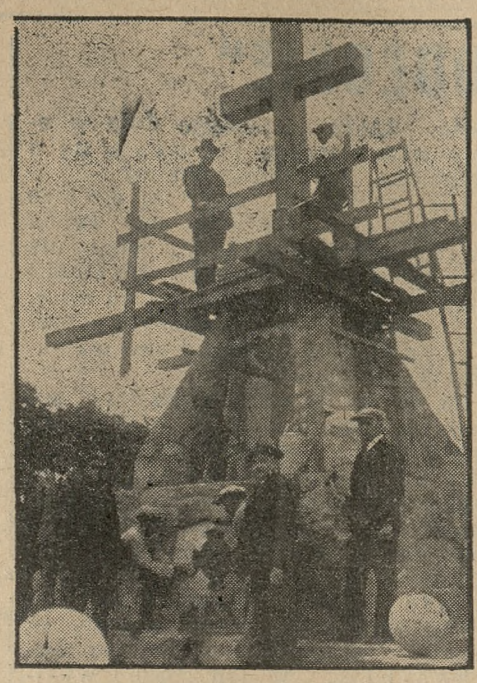

Na zdjęciu widzimy pomnik powstańców podczas ostatnich prac.

placówki żeńskiej, zaś kol. Chudziński, delegat z Poznania, wygłosił referat o stosunkach polityczno-gospodarczych. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna.

— Ostatnio wybrano nową radę Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności. W skład rady weszli pp.: burm. Polski, dyr. Bocheński, Ksaw. Macikowski i Hałas (prezes BB.).

— W niedzielę, 11. bm. odbędzie się przeniesienie zwłok poległych powstańców do wspólnego grobu i poświęcenie pomnika. Komitet ułożył program uroczystości, który przedstawia się następująco: godz. 6 — pobudka, 6,37—7 — przyjmowanie delegatów na dworcu, 8 — zbiórka organizacyj na dziedzińcu szkoły powszechnej, raport na St. Rynku i wymarsz na cmentarz, 9,30 msza św., poczem przeniesienie zwłok powstańców i poświęcenie pomnika, po uroczystościach obiad żołnierski w ogrodzie Bractwa Strzel., poczem zawody strzeleckie o puhar wędrowny, strzelanie z broni małokalibrowej itp.

Z POMORZA

—* **Chojnice.** Sensacyjny proces o morderstwo śp. strażnika Tokarskiego rozpocznie się 16. bm. przed wzmocnionym wydziałym karnym sądu okręgowego. Na ławie oskarżonych zasiądzie 5 młodych ludzi, klusowników, z Upiłki, powiatu chojnickiego. Usiłowali oni również zabić leśniczego Stromana.

— Miejscowa „Lutnia" brała ostatniej niedzieli udział w dniu pieśni w Gdyni, gdzie uzyskała drugą nagrodę za wykonanie pieśni konkursowej „Z Twoich kości hetmanie" Z. Mroczyńskiego.

—* **Chełmno.** Placówka Związku Hallerczyków obchodziła 10-lecie swego istnienia, połączone z zjazdem chorągwi pomorskiej Związku Hallerczyków. Uroczystości rozpoczęto wysłuchaniem mszy św., którą celebrował ks. Felchner w miejscowej farze, a kazanie wygłosił ks. Drapiewski. Po nabożeństwie odbył się pochód na Rynek. Tutaj defiladę błękitnych żołnierzy odebrał prezes Związku p. Pałaszewski i przedstawiciel armji czynnej p. por. Sochacki. Dalszą częścią uroczystości była akademja jubileuszowa w auli szkolnej, którą zagaił prezes tut. placówki p. Hadzlik. Podniosłym aktem akademji było wręczenie przeszło 20 hallerczykom krzyży hallerowskich, poczem nastąpiło dłuższe przemówienie prezesa Chorągwi Pomorskiej p. Pałaszewskiego. Przebieg tego wielkiego święta hallerczyków Pomorza, zakończonego koncertem i zabawą w Chełmnie, był naprawdę budujący.

— Zastrzelił robotnika Rowińskiego, młócącego nocą na polu rolnika Wojcika w Głażewie jęczmień. Wojcik wystrzałem z dubeltówki położył trupem na miejscu wymienionego robotnika. Zabójcę aresztowano.

—* **Świecie.** W czasie swego pobytu na Pomorzu zatrzymał się w przejeździe w Starostwie w Świeciu p. min. spraw wewnętrznych Kościałkowski.

— W nocy z soboty na niedzielę, 4. bm. nieznani sprawcy skradli z mieszkania leśnika p. Gerharda Kuszy w Terespolu, pod Świeciem, przybory myśliwskie oraz aparat radjowy; przedmioty ogólnej wartości około 1 000 złotych. Policja zdołała już przytrzymać kilku osobników, podejrzanych o dokonanie tej kradzieży.

— Wypadek samochodowy zdarzył się na szosie pod Wiągiem: W kierunku Świecia pędził niejaki Walter Bonke z Dolnych Wymiarów krowę na jarmark do Świecia. W tym samym kierunku jechał samochód majętności Mełno z powiatu grudziądzkiego, kierowany przez szofera Konstantego Kaisera. Kiedy auto znalazło się w odległości może 10 metrów od człowieka idącego z krową, ten nagle puścił krowę i rzucił się w przeciwną stronę szosy, tuż pod koła nadjeżdżającego auta. Szofer dzięki zimnej krwi skręcił maszyną gwałtownie w bok, lecz nie zdołał już, wskutek tak niezwykle krótkiej odległości uniknąć wypadku zderzenia. Bonke doznał złamania obojczyka. Szofer zatrzymawszy się zabrał ofiarę przygodnego wypadku do szpitala w Świeciu.

— Na konferencji gospodarczej w Pruszczu omawiano projekt elektryfikacji miejscowości Topólno i Pruszcz, co byłoby przedłużeniem linji wysokiego napięcia z Gruczna nizinami aż do Pruszcza. Powyższy projekt istnieje już od dość długo, brak tu jedynie kapitału na jego realizację.

—* **Tczew.** Wstrząsający wypadek wydarzył się w mieszkaniu mistrza rzeźnickiego Feliksa Biruga, zamieszkałego w Tczewie przy ul. Piaskowej 15. Gdy gospodarze znajdowali się w składzie rzeźnickim przy ul. Dworcowej przebywał w mieszkaniu 16-miesięczny synek pod opieką 18-letniej służący Zofji Kuszówny. Służąca przetopiła 14 funtów smalcu i wylała go na miskę, którą z wrzącym tłuszczem postawiła w komorze. Bawiący się na podłodze mały Zdzisio wpadł do miski i doznał tak ciężkich obrażeń, że po kilku godzinach wśród strasznych męczarni zmarł.

— Podczas zbierania gałęzi w lesie bielawskim pod Tczewem 13-letni Konstanty Lorenc zamieszkały w Rozentalu wszedł na drzewo i spadł tak nieszczęśliwie, że doznał silnego wstrząsu mózgu. Nie odzyskawszy przytomności zmarł.

— Niesłychany wypadek miał miejsce na majątku ziemskim w Gręblinie-Polu, dzierżawionym przez znaną hakatystkę Marję Frostową. Dwoje dzieci właściciela majątku Jurkiewicza przechodząc przez podwórze, dzierżawione przez Frostową, natknęły się na właścicielkę, która zamierzała je uderzyć śpicrutą. Dzieci poczęły uciekać i wpadły pod koła wjeżdżającej na podwórze fury, zaprzężonej w 4 konie. Z pod kół wozu wydobyto dzieci z połamanemi nogami i przewieziono je do szpitala św. Wincentego w Tczewie. Sprawą zajęła się policja.

POD POZNANIEM LUDZIE MIESZKAJĄ W ZIEMIANKACH

W Zielińcu pod Swarzędzem mieszka w reprodukowanej powyżej ziemiance rodzina, złożona z trojga osób. Mieszkańcy ziemianki nie są pogorzelcami, ani też osadnikami rolnymi, mieszkającymi przejściowo na parceli w ziemiance, aż do chwili wybudowania własnego domu. Jest to rodzina miejscowych bezdomnych, pozbawionych dochodów wskutek braku pracy. Mieszka w tej ziemiance już od wiosny bieżącego roku.

Tg 1367

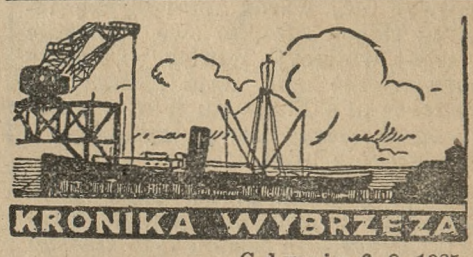

Gdynia 6. 8. 1935.

STAN POGODY.

Przez cały dzień dzisiejszy pogoda się utrzymała. W ciągu dnia nad Zatoką Pucka i Gdańska niebo było miejscami zachmurzone. Skłonności do opadów zachmurzenie jednak nie wykazywało. Temperatura powietrza wynosiła 20 st. C.

OŻYWIENIE NA HELU.

W Helu, gdzie w ciągu ostatniego tygodnia ruch sezonowy był wyjątkowo słaby, nastąpiło obecnie znaczne ożywienie ruchu. W ciągu ostatnich dwóch dni do Helu przybyło ponad 2 000 osób.

WYŚCIGI CHARTÓW

Na sopockim torze wyścigowym odbyły się w niedzielę wyścigi chartów. W oryginalnej tej imprezie brało udział ponad 70 psów z różnych stron Rzeszy Niemieckiej. Pierwszą nagrodę zdobył pies p. Kuck z Bremy.

TYDZIEŃ P. C. K.

W związku z tygodniem Polskiego Czerwonego Krzyża odbyły się w Gdyni pokazy drużyn ratowniczych. Na placu przy Skwerze Kościuszki zademonstrowano sposób udzielania pomocy osobom, znajdującym się w niebezpieczeństwie.

WYCIECZKA ANGLIKÓW

Do Gdańska i na wybrzeże polskie przybyła większa wycieczka angielska. Uczestnicy wycieczki tej zabawią w Polsce dwa dni.

REKORDOWA WYCIECZKA MORSKA.

Jutro odpływa z Gdyni statek „Kościuszko" z wycieczką morską do Anglji i Szkocji. Wycieczka ta osiąga rekordową ilość turystów. Na pokładzie „Kościuszki" popłynie do Anglji przeszło 700 pasażerów.

Zabójstwo na zabawie

Ostrów (os). W Gorzycach Wielkich odbywała się w niedzielę zabawa, podczas której doszło do bijatyki na tle zazdrości o dziewczynę.

28-letni uczestnik zabawy Grzęda został przez swych towarzyszy tak zmasakrowany, że skonał na miejscu. Na zarządzenie władz sądowo - śledczych zwłoki ś. p. Grzędy przewieziono w poniedziałek pod wieczór do szpitala ostrowskiego celem dokonania sekcji zwłok.

Sprawców ohydnego mordu aresztowano i osadzono w więzieniu śledczem.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 5 sierpnia zgłoszono: Ludwika Junge z d. Stroińska 73 l. Wawrzyn Jóźwiak, robotnik 34 l. Nikodem Kusik, robotnik 28 l. Zofja Jaśkowiakówna 4 l., 3 mies., 2 dni. Stanisława Śmigajówna, krawcowa 41 l. Zbigniew Głowacki, rzeźnik 23 l. Lina Krause z d Albrecht 65 l. Leokadja Jaskólska, szwaczka 63 l. Józef Gwiaździński kupiec 60 l. Czesława Hausa, dziecko 15 minut. Marja Kudlińska z domu Krela, 32 l.

Z ŻYCIA TOWARZYSTW

— * **Tow. Gimn. „Sokół", Poznań IV — Łazarz.** Zebranie w środę, 7 bm. o godz. 20 w sali Zw. Kolejowców Polskich przy ulicy Spokojnej 24.

— * **Wolny cech szewski w Poznaniu.** Zebranie środa 7 bm. wieczorem o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym, II piętro.

— * **Ognisko Polek.** Zebranie w środę, dnia 7 bm. o godz. 18,30. Odczyt wygłosi p. Orwatówna.

— * **Towarzystwo Miłośników Akwarjów i Terrarjów w Poznaniu.** Zebranie 6 sierpnia o godz. 20 na sali Tow. Przyjaciół Nauk w/m. Sew. Mielżyńskiego 26/27.

— * **Sokół Poznań I (Śródmieście).** Zebranei odbędzie się w środę 7 sierpnia br. o godz. 20,15 w salce przy ul. św. Marcina 65.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

MOLIER W „ODEONIE"

Paryż, 1 sierpnia.

Jeszcze pan Dupont, t. j. jego kawiarnia, której chwałę już na tem miejscu opiewałem. Zawdzięczam jej wyborny wieczór teatralny. Albowiem na każdym stoliku u Duponta leży „Dupont-Magazine" — wcale ładnie wydany tygodnik ilustrowany, przynoszący ciekawsze wiadomości z świata artystycznego Paryża. Przypadek skierował mój wzrok na rubrykę teatralną: Odeon zamyka swe podwoje na czas wakacyj letnich. Ostatnie przedstawienie dziś, dają „Skąpca" i starą farsę „La Farce du maître Patelin". Zostawiam kawę, by pobiec i zamówić sobie bilet.

Jest 11 godzina przed południem. Od Duponta do „Odeonu" jest zaledwie 5 minut drogi — a fasada tego starego teatru paryskiego jest doskonale widoczna z tarasu kawiarni. Podchodzę do Bureau de location, jedynego otwartego na pięć okienek i proszę o bilet na parter (5 ostatnich rzędów parteru, bliższe noszą nazwę „Orchestre"). Kasjerka oświadcza mi, że w przedsprzedaży otrzymać można tylko bilety droższe; tańsze sprzedaje się na pół godziny przed przedstawieniem, które się rozpoczyna o ½9.

Jestem na parę minut przed 8 przy kasie — ludzi niewiele. Otrzymuję bilet bez numeru, dopiero w hall'u uroczyści dwaj panowie w czerni, za wysokiem biurkiem wypisują numery miejsc. Garderoby oddawać nie trzeba, natomiast daje się „pourboire" za wskazanie miejsca.

Całe wnętrze utrzymane jest w czerwieni, wnętrze raczej skromne — ale przytulne i miłe. Teatr Odeon zbudowany został w roku 1718 przez architekta de Wailly i nosił pierwotnie nazwę „Théâtre Françias" — był wówczas największym teatrem paryskim o 2.000 miejsc. Zniszczony pożarem, został odbudowany w roku 1807, ale już w roku 1818 niszczy go nowy pożar! Odbudowany ponownie pozostał do dziś już prawie taki, jaki był. Odeon należy do teatrów subwencjonowanych przez państwo, a dyrektorem teatru już w roku 1925 był Paul Abram. Za jego dyrekcji został teatr gruntownie odnowiony i przedewszystkiem zaopatrzony w nowoczesne środki techniczne. W tegorocznym repertuarze Odeonu figurowały sztuki Murgera, Richepina, Verneuila, Tristana Bernarda, Franciszka Coppée, Albert-Hame i paru innych autorów.

Punktualnie o godz. ½9 kurtyna się podnosi — a początek przedstawienia, jak i każdego aktu, anonsuje nie gong — ale trzy sakramentalne uderzenia kijem w podłogę. Grano tylko z jedną przerwą. Scena przedstawiała skromnie, lecz stylowo — i to dokładnie stylowo umeblowany pokój z epoki Molier'a. Treść „Skąpca" jest tak znana, że nie będę jej powtarzał — wyznam tylko, że słuchałem całego przedstawienia z zapartym tchem. Skąpca grał niezrównanie p. Darras. Scena zgubienia szkatułki wstrząsnęła widownią, na której znajdowali się, o ile się zorjentować mogłem, głównie cudzoziemcy: Anglicy, Amerykanie i sporo „Żółtych". Głównie uderzyła mnie wspaniała dykcja. Melodyjność języka francuskiego święciła triumfy; nawet partje bardzo szybko mówione, są całkowicie dobrze zrozumiałe. Miałem i niespodziankę. Scena końcowa, kiedy Valière i Marjanna poznają w sobie rodzeństwo, a Anselmie ojca, scena niemal wzruszająca w lekturze — zupełnie inaczej wychodzi grana. Budziła poprostu salwy śmiechu na widowni swą melodramatycznością!

„La Farce du maître Patelin", jest klasyczną farsą średniowieczną, stanowi jedno z najważniejszych ogniw pomiędzy teatrem prymitywnym średniowiecza a nowoczesną komedją. Na tle ślicznej dekoracji (scena przedstawiała kącik starego Paryża) mieliśmy możność ujrzeć, ile aktorzy, przez świetną grę, dodają finezji do tej grubemi nićmi szytej farsy. Ileż wspaniałych „słówek", ile komizmu wypływającego z doskonałej gestykulacji, obok rubasznego komizmu niewymyślnej fabuły. Historja jest taka. Biedny adwokat Patelin, obdarty do cna, chciałby za wszelką cenę zyskać nowe ubranie — ale nie ma pieniędzy. Udaje się do sukiennika naprzeciw, wślizguje się kłamstwami w jego zaufanie i uzyskuje na kredyt (do jutra!) sukno. Kiedy następnego dnia w oznaczonym terminie nie stawia się u sukiennika, ten zaniepokojony — idzie do adwokata, aby się od jego żony dowiedzieć, że mąż od dwóch dni (!!) leży ciężko chory, więc nie mógł być u niego po sukno. Po chwili Patelin wyskakuje w koszuli na ulicę, udaje warjata — lub w każdym chorego silnie gorączkującego, i zmusza sukiennika do ucieczki.

Po chwili zjawia się pasterz sukiennika, oskarżony o kradzież owiec. Prosi Patelina o poradę i obronę. Ten radzi mu, aby przed sądem udawać głupka (sukiennik uderzył pasterza silnie kijem w głowę) i odpowiadał na wszystko beczeniem bee-bee... Na tej podstawie pasterz zostaje uniewinniony, jako niespełna rozumu. Ale kiedy Patelin domaga się od zapłaty za poradę — pasterz odpowiada mu także b e e - b e e... W ten sposób wykiwał i sukiennika i Patelina. To jest zasadniczy zrąb tej farsy, która ma jeszcze zakończenie — niemniej ciekawe, mianowicie przy pomocy oszustwa Patelin doprowadza do małżeństwa biednej swej córki z bogatym synem sukiennika. — Rzecz grana była wybornie — ani cienia szarży, choć wszystko polega na grubych kawałach. Umiar i dyskrecja — oto główne zalety zespołu „Odeonu".

Przykrym anachronizmem w tym starym przybytku słowa mówionego, jest wyświetlenie w antraktach „aktualjów dnia".

Alfred Jesionowski.

WŚRÓD KSIĄŻEK

KRAKÓW MA NOWE WYDAWNICTWA

Kraków, 4 sierpnia.

Nowe a ciekawe wydawnictwo podjął wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagielońskiego. „Rocznik", którego pierwszy tom ukazał się świeżo w dwu zeszytach, ma informować o postępach pracy naukowej wydziału we wszystkich, wchodzących w jego zakres działach wiedzy. Wszystkie seminarja i pracownie zamieszczają tu sprawozdanie: nazwiska dyrektorów i personelu pracowników naukowych, bibljografję wykonanych w zakładzie prac, wykaz prac doktorskich i magisterskich. W miarę możności zamieszczane są w „Roczniku" w całości wybitniejsze dysertacje doktorskie i prace magisterskie z różnych specjalności naukowych, objętych planem studjów na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Materjał ułożony jest alfabetycznie, poczynając od Anatomji do Zoologji.

W zeszycie pierwszym pierwszego tomu zamieszczone są w całości praca z zakresu chemji fizycznej — W. Gosłowskiego: „Studja nad ligniną", z filologji angielskiej K. Michalikówny: „Alice Meynell, her life and her workss". Obok prac wybitnie specjalnych, interesujących tylko ścisłe grono fachowców, jak R. J. Wojtusiaka „Świat wrażeń wzrokowych u żółwi", S. Dobińskiego „Polaryzacja dielektryczna ciekłego fosforu", albo W. Węglarza „Z przeżytków słowotwórczych w Języku Polskim. Szczątki prasłowiańskich joz", znajdujemy tu prace zaciekawiające szerszy ogół czytelniczy. Do takich należy praca A. Grodzickiego pt. „Źródła historyczne „Popiołów" Żeromskiego", w której autor daje ciekawe zestawienie pamiętników i prac historycznych, jakie musiały być przestudjowane przez wielkiego pisarza podczas pracy nad „Popiołami". Autor zestawia te materjały z tekstami powieści, wykazując sumienne przygotowanie się Żeromskiego do podjętej pracy.

Ogólne również zaciekawienie wzbudzi praca mag. S. Golachowskiego „Antoni Stolpe". Omawia ona twórczość polskiego kompozytora i pianisty z drugiej połowy XIX wieku, zmarłego przedwcześnie (ur. 1851 — um. 1872), a przecież mającego w swej puściźnie wartościowe kompozycje. Dodajmy, że Radjo Polskie obsadziło niedawno audycję, poświęconą pamięci przedwcześnie zgasłego muzyka Praca ta ukazała się pod okiem prof. dr. Jachimeckiego. Świetny muzykolog zyskał nową wielką zasługę przez to przypomnienie nam twórcy wielkich zdolności, które niestety nie mogły wzbogacić muzyki polskiej tak, jak by się to było stało.

ŻYCIE KULTURALNE

„ARKADY" ZAJĘŁY SIĘ MIESZKANIAMI

Z Warszawy donoszą nam(tw):

Już dwa razy zwracałem uwagę czytelników na „Arkady", świetne czasopismo, poświęcone pięknu w życiu codziennem. Dwa razy dlatego, że wyszły dwa zeszyty. Obecnie ukazał się trzeci, równie godny przejrzenia, jak poprzednie, a poświęcony w dużej części sprawom mieszkaniowo-budowlanym.

Za punkt wyjścia posłużyła wystawa na Kole w Warszawie, zorganizowana przez Bank Gospodarstwa Krajowego, jako pokaz drobnego budownictwa mieszkaniowego, już trzeci z rzędu. P. M. Lubiński zajmuje się zdobyczami budownictwa, jakie na tej wystawie pokazano, poświęcając najwięcej miejsca wnętrzom domków. Są one istotnie śliczne w swojej celowości i prostocie, a na dodanych zdjęciach, świetnie odbitych, wychodzą bardzo zachęcająco.

Wiążą się ideowo z tym ciekawym artykułem uwagi arch. Z. Dziewulskiej o ogrodzie mieszkalnym, również zaopatrzone obficie kliszami jednokolorowemi i wielobarwnemi. Basen w ogrodzie Instytutu Radowego w Warszawie, dodany na osobnej karcie, jest wzorem kliszy barwnej i jej artystycznego odbicia. Reszta artykułów tyczy się różnych kwestyj i spraw, a każdy jest ozdobiony mnóstwem ilustracyj. Jan Parandowski pisze barwnie i ciekawie o fontannach rzymskich. Wymowną sylwetkę swej indywidualności zdobniczej otrzymał Tadeusz Gronowski, wybitny grafik i zdobnik. Zajmująco pisze o tkaninach p. P. K. Proszyński. W historję sztuki wkraczają dwa wywody: znanego zbieracza Krakowskiego St. Ryszarda o figurkach z saskiej porcelany, przedstawiających dawnych Polaków, oraz p. E. Wierzbickiego o wpływach mahometańskiego Wschdu na różne gałęzie zdobnictwa polskiego dawnych wieków. Obszerny dział sprawozdawczy „Pod Arkadami" przynosi mnóstwo informacyj o wystawach, wydawnictwach itd.

„Arkady" są, jak już zauważyłem dwukrotnie, miesięcznikiem o wysokim, zupełnie europejskim poziomie, a to zarówno w treści, jak w formie graficznej, która jest poprostu wspaniała. Dodaję, że kosztują tylko 3 złote za zeszyt — cena ta jest poprostu śmieszna w stosunku do treści i formy. Krakowskie „Sztuki Piękne" przestały niestety wychodzić". „Arkady" powinny tego nieodżałowanego nieboszczyka zastąpić na stołach naszych kulturalnych mieszkań.

NAUKA

Ekspedycje polarne przed 200 laty. Uczony białoruski, prof. Gorin odnalazł w archiwach raport słynnego badacza polarnego, Duńczyka Beringa, wystosowany do cesarzowej rosyjskiej Anny Joannowny. Raport przedstawia dzieje słynnych ekspedycyj, z okresu 1730—1740, które odbył Bering przez Ocean Arktyczny celem odkrycia drogi morskiej z Rosji do Ameryki. Dokument ten posiada duże znaczenie dla badania dziejów podróży polarnych.

Z lwowskiego Tow. Naukowego. Sekcja historji sztuki i kultury odbyła posiedzenie z referatem dr. Heleny Blumówny p. t. „Zagadnienie rytmu w sztukach plastycznych".

TEATR

„Reduta" w Zakopanem. Zespół „Reduty" bawi na gościnnych występach w Zakopanem ze sztuką „Teorja Einsteina".

„Faust" pod gołem niebem. W Frankfurcie nad Menem wystawia reżyser J. Meissner pod gołem niebem, na placu przed ratuszem pierwszą część „Fausta" Goethego. Rolę Mefista gra Robert Taube. Duże wrażenie sprawiają sceny zbiorowe.

Aktorka za oceanem... Z Warszawy donoszą nam (tw): Czy też kto z teatromanów pamięta Halinę Bruczównę, która w pierwszych latach powojennych grywała w Warszawie z dużem powodzeniem, a potem wpadła jak kamień w wodę? Różne się z tem zniknięciem wiązały opowiadania, niektóre nawet o charakterze jakby tragicznym. Obecnie nadeszła z Detroit w Ameryce wiadomość, że w parku Belweder polski zespół teatralny odegrał misterjum Calderona „Tajemnice Mszy św." (wystawiane zresztą niedawno w Warszawie przez jedną z parafij). Rolę Główną odegrała Halina Bruczówna...

SZKOLNICTWO

36 tysięcy mężczyzn i 12 tysięcy kobiet studjowało na wyższych uczelniach polskich w roku akademickim 1934-35. (Cyfry te są zaokrąglone, kobiet jest właściwie 12.276). Odnosi się ta liczba do uczelni państwowych. Prywatne miały 4.818 mężczyzn oraz 2.204 kobiet.

Prócz prac wspomnianych zeszyt pierwszy zawiera jasne w całości rozprawy z zakresu fizyki teoretycznej: L. Kozłowskiego „O ruchach płynów, którym towarzyszą zmiany skupienia" i E. Góry „Wewnętrzna budowa linij widmowych" oraz z zakresu historji średniowiecznej Dr. J. Garbacika „Studja nad stosunkami polsko - włoskiemi w XV wieku". W zeszycie drugim prócz wspomnianej pracy R. J. Wojtasika zamieszczono pracę z zakresu astronomji — L. Stankiewiczówny: „Wyznaczenie orbit planetoid 1262 (Sniadechia) i 1263 (Varsavia)" i z filologji germańskiej — T. Becherówny „Grabbes Hohenstaufen - Dramen in ihrem Verhältnis zur Geschichte".

K. T. R.

Książki nadesłane

Ks. P. Panske: „Documenta capitaneatus slochoviensis. 1471 — 1770". Toruń 1935. Wyd. Tow. Naukowe w Toruniu.

Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Krakowie. Za okres od 1 kwietnia 1934, do 31 marca 1935 oraz finansowe za rok 1935. Kraków 1935. Nakładem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

MUZYKA

Festival wagnerowski rozpoczął się we Francji w Vichy. Program wypełnią dramaty muzyczne Wagnera: „Złote Runo", „Walkirje", „Zygfryd", „Zmierzch bogów". Dyryguje naczelny kapelmistrz teatru wagnerowskiego w Beyreuth, Karol Elmendorff.

Nie anektujmy, gdy nie można. Z powodu nadania Wiktorowi Łabuńskiemu doktoratu muzyki honoris causa przez Curtis Institute w Filadelfji, ukazały się w dziennikach warszawskich uwagi, że tytuł ten przyznano poprzednio paru innym artystom polskim, wymieniając w ich liczbie Stokowskiego i Godowskiego. Jest to omyłka i nieporozumienie. Stokowski, acz pochodzi niewątpliwie z rodziny polskiej, jednak do narodowości polskiej się nie przyznawał. Co zaś do Leopolda Godowskiego, to jest on Żydem wileńskim, za Polaka ani się nie uważa, ani nie podaje i nawet doszło raz na tem tle do niemiłego zajścia opowiadanego sobie na ucho przed kilku laty. Mianowicie, gdy Godowski grał w Atenach, zjawił się u niego ktoś z ramienia poselstwa polskiego, witając go jako artystę - rodaka, na co Godowski oświadczył, że zaszła omyłka, gdyż Polakiem nie jest.

RUCH REGJONALISTYCZNY

Różni górale przedstawią swoje regjonalne tańce i muzykę na tz. Świecie Gór w Zakopanem któ- zacznie się za kilka dni. Obok miejscow ch Podhalan, wystąpią w liczniejszych grupach m. in Łemkowie, Huculi i Bojki z okolic Synowódzka pod Stryjem. Łemkowie przybywają w 150 głów, Bojkowie w 90.

LITERATURA

Pośmiertny Istrati. Pod tytułem „Morze Śródziemne — Zachód Słońca" ukazało się w Paryżu pośmiertne dzieło Panaita Istratiego. Świetny ten opowiadacz egzotycznych dla Europy nastrojów rumuńskich, zmarł jak wiadomo przed niedawnym czasem na Rivierze. Istrati ostatniemi czasy był zamilkł, ale powieści jego miały przed kilku laty ogromny rozgłos, a były też przekładane na polski.

VARIA

Mozart w filmie. Pod tytułem „Człowiek ukochany przez bogów", będzie nakręcony film z życia Mozarta. Za tło zdjęć posłuży Wiedeń i Salzburg. Film przedstawi życie rodzinne i artystyczne Mozarta. Muzyka będzie zaczerpnięta głównie z „Wesela Figara" oraz z „Zaczarowanego fletu".

Pisma nadesłane

„Ruch literacki". Nr. 3. Treść: Orędzie Prezydenta Rzeczypospolitej. — Wacław Borowy: „Anioł woła" (interpretacja 4 zwrotek Norwida). — Juljan Krzyżanowski: Słowacki i Chuteaubriand. — Mieczysław Giergielewicz: Słowacki a Marivaux. — Stanisław Zetowski: Monodramat w kompozycji „Kordjana". — Stanisław Zabierowski: Second sight w „Anhellim". — Stanisław Pigoń: Z autografów „Króla Ducha". — Aureli Drogoszewski: Książka prof. Pigonia o „Panu Tadeuszu". — Mieczysław Rulikowski: „Dykcjonarz teatrów polskich". — Alfred Fei: Książka o moralistach staropolskich. — Piotr Grebiennikow i Alfred Kowalkowski: Kochanowski jako tłumacz. — Józef Birkenmajer: Ballady Zana. — Adam Szczerbowski: Ballady Iłłakowiczówny. — Henryk Życzyński i Stefanja Land: O wiarygodność Odyńca. — Manfred Kridl: W odpowiedzi p. Suchodolskiemu. — **Redakcja: Warszawa, Zgoda 12.**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Katastrofalny stan zalesienia Polski

Ze śląskich kół gospodarczych otrzymujemy następujące ciekawe uwagi na powyższy temat:

Mało kto zdaje sobie sprawę do jakiego stopnia spadł stan zalesienia Polski w okresie powojennym. Ze względu na to, że zagadnienie to jest ściśle związane ze stroną gospodarczą, strategiczną i handlową naszego kraju, muszą być przedsięwzięte środki, któreby z miejsca zahamowały dziką i rabunkową gospodarkę leśną.

W epoce porozbiorowej Polska posiadała 30 proc. zalesienia, które z biegiem czasu w szybkiem tempie zmniejszyło się i do 1910 r. spadek zalesienia w poszczególnych zaborach wynosił: w b. zaborze rosyjskim 10 proc., w b. zaborze pruskim — 4,8 proc., w b. zaborze austrjackim — 5,7 proc. Według statystyk z r. 1909 spadło zalesienie dorzecza Wisły do 18 proc, podczas gdy np. dorzecza Dniestru tylko do 25 proc. Gdyby nawet zalesiono zdewastowane uprzednio powierzchnie leśne, zamienione na kultury rolne, to cyfra lesistości Polski podniosłaby się tylko bardzo nieznacznie, gdyż wynosiłaby 23 proc. Zalesienie państwa osiągnęłoby wtedy szóste miejsce lesistości, a Palska jeszcze i tak znalazłaby się poza Niemcami, które posiadają 25 proc. lesistości, a mimo to sprowadzają wielkie ilości drzewa z zagranicy i to przeważnie z Polski — kraju o mniejszej lesistości.

Obecnie powierzchnia pozostająca pod uprawą leśną nie wynosi więcej niż 20 proc.ogólnej powierzchni Polski. Wszystkie powierzchnie leśne zdewastowane szacowane są na 3 proc. ogólnej powierzchni Polski, wobec czego lesistość naszego kraju zajmuje dopiero 11 miejsce w szeregu państw europejskich.

Wskutek braku lasów, które wchłaniają wielkie ilości wody, zmniejszając w ten sposób spływ wody do rzek i potoków górskich, zwiększa się niebezpieczeństwo powodzi. Olbrzymie rozmiary powodzi z r. ub. przypisać należy w dużej mierze wyniszczeniu lasów na górskich stokach Karpat. Z rozważań tych wynika, że należy zalesić wszystkie te przestrzenie, które nie są poddane żadnej kulturze.

Inż. Posadzki stwierdza, że podana oficjalnie w sejmie przez p. min. rolnictwa cyfra 6,7 milj. ha obszarów leśnych nie jest ścisła, ponieważ w ewidencji figurują jeszcze jako lasy te obszary, które były tak zapisane w katastrze powjennym, a od tego czasu przekształcono je na kulturę rolną. Porównując stan z r. 1920 ze stanem z r. bież. widzimy, że straciliśmy ok. 3 miljony ha lasów, co stanowi 30 proc. obszaru ogólnego zalesienia. W ten sposób pozostaliśmy wtyle za Szwecją, Francją i Niemcami i będziemy musieli wkrótce sprowadzać drzewo. Tak silna utrata zalesienia jest jedynie dowodem zupełnego chaosu w naszej polityce materjałowej.

Cyfrowe ujęcie rabunkowej gospodarki leśnej przedłożone było na jednem z posiedzeń Najwyższej Izby Kontroli, w którem stwierdzono, że użytkowanie obszarów leśnych jest niewspółmiernie wysokie w stosunku do przyrostu naturalnego naszego drzewostanu. Tego rodzaju gospodarka równoznaczna jest z naruszaniem kapitału, a wykazywane w budżecie zyski osiągane przez państwowe przedsiębiorstwa leśne, są zyskami fikcyjnemi.

Forsowanie budownictwa drewnianego wyrosło niewątpliwie na podłożu rozpowszechnianego błędnie przekonania, że Polska jest krajem posiadającym nadmiar lasów, czyli że należy wprowadzać drzewo do budowy ścian i dachów i realizować w pełni budownictwo drewniane.

Jeśli akcja ożywienia ruchu budowlanego ma iść pod kątem zmniejszenia bezrobocia, to powinniśmy skorzystać z przykładów innych krajów, gdzie — naskutek przystosowania się do panującego kryzysu — technika budowlana wkroczyła na nowe tory budownictwa konstrukcyjnego, w którem funkcję nośną spełnia szkielet, a wypełnienie ścian — cegła pusta, lekkie betony itp. materjały.

Krótkie informacje gospodarcze

— VI Targi Wołyńskie w Równem, które miały się odbyć od 8 do 22 września b. r., odbędą się — ze względu na wybory do Sejmu i Senatu — w terminie późniejszym, t. j. od 16 do 30 września.

— W Czechosłowacji ceny artykułów spożywczych podniosły się w porównaniu z r. ub. przeciętnie o 30%. Mąka na chleb podrożała o 30%, chleb biały o 33%, mięso od 12,5 do 50%, wędliny od 6.3 do 40%, tłuszcze od 5 do 33,3%, owoce od 25 do 50%.

— W pierwszem półroczu r. b. zaznaczył się w portach Morza Północnego nieznaczny wzrost ruchu okrętowego.

— Według ostatnich danych na terenie Rzeszy jest obecnie w budowie 1 553 km nowych autostrad. Przy robotach tych pracuje 111,6 tys. robotników. Wydatki na te inwestycje wyniosły od rozpoczęcia budowy do końca czerwca b. r. 396 milj. marek.

— Produkcja samochodów osobowych w Niemczech osiągnęła w pierwszem półroczu b. r. 101 tys. sztuk.

— W. Brytanja podwyższyła cła przywozowe od pewnych produktów chemicznych, używanych w rolnictwie (głównie syntetyczne związki azotowe) do 4 funtów szterl. od tonny.

— Dnia 1. b. m. został w Paryżu podpisany układ handlowy francusko-turecki. Oba państwa przyznają sobie klauzulę największego uprzywilejowania.

— W Paryżu rozpoczną się dnia 9. b. m. obrady międzynarodowego kartelu cyny, który w związku ze wzrostem zapotrzebowania cyny, zajmie się kwestją podniesienia kwot eksportowych.

— Rząd jugosłowiański udzielił kilku grupom kapitalistów krajowych koncesji na budowę fabryk azotu. Mają powstać 4 nowe fabryki azotu.

— Rząd sowiecki udzielił angielskiemu towarzystwu okretowemu „Fairness" zamówienia na dostawę 7 nowych statków do transportu drzewa. Koszt statków wyniesie przeszło 400 tys. funtów

KRONIKA GOSPODARCZA

Polska w międzynarodowych organizacjach hutniczych

Zakończone ostatnio rokowania w Brukseli, w których poza przedstawicielami hutnictwa europejskiego wzięli również udział reprezentanci hutnictwa Stanów Zjednoczonych A. P., doprowadziły do ostatecznego uzgodnienia postulatów, stojących dotychczas na przeszkodzie w podjęciu jednolitej akcji wywozowej przez wszystkie wchodzące w rachubę państwa Europy zachodniej. Konferencja brukselska zakończyła przedewszystkiem toczące się od dłuższego czasu rokowania o przystąpienie do międzynarodowego kartelu eksportu stali grupy angielskiej, która zgodziła się poddać swój wywóz pod kontrolę tegoż kartelu.

W wyniku rokowań brukselskich — w skład międzynarodowych porozumień stalowych weszło również hutnictwo polskie, którego reprezentanci podpisali umowy z międzynarodowym kartelem stali surowej (E. I. A.) oraz z międzynarodowym kartelem szyn (IRMA). Międzynarodowy kartel stalowy rozpada się na odcinku eksportowym na szereg biur sprzedaży, których bezpośrednim celem jest utrzymanie odpowiedniego poziomu cen na rynku światowym.

Polska, uzyskując w międzynarodowym kartelu stalowym globalną kwotę eksportu w wysokości 350 tys. tonn rocznie, ustaliła jednocześnie kwoty eksportowe narazie tylko w 2-ch biurach sprzedaży, a mianowicie w międzynarodowym kartelu drutu walcowanego (E. I. F. M.) oraz ostatnio w międzynarodowym kartelu szyn (IRMA).

Kwota uzyskana przez polskie hutnictwo w międzynarodowym kartelu szyn nie jest mniejsza od kwoty, którą otrzymała grupa belgijska. Wynik ten przypisać należy poważnym rezultatom eksportowym, jakie hutnictwo nasze osiągnęło w okresie ostatnich kilku lat. Poza zasadniczym momentem uprządkowania światowego rynku szyn i całkowitego prawie pozbycia się konkurencji, ważną jest także dla nas możność uzyskiwania wyższych cen, które ostatnio wykazywały wobec naszej konkurencji tendencję zniżkową.

Przystąpienie hutnictwa polskiego do międzynarodowych porozumień — których właściwem zadaniem jest przeciwstawienie się rosnącej konkurencji ze strony krajów pozaeuropejskich, w szczególności zaś Japonji — stworzyło warunki, sprzyjające podjęciu w szerokiej skali prac nad uporządkowaniem rynków zbytu i poprawą poziomu cen eksportowych, z drugiej zaś strony zapewniło hutnictwu polskiemu bardzo poważne miejsce w rzędzie europejskich producentów żelaza.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Odpowiedzialność za podatek przemysłowy w wypadku sprzedaży przedsiębiorstwa w drodze licytacji.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 18. 5. 1935 r. L. D. V. 15953/1/35 wyjaśniło, że odpowiedzialność za podatek przemysłowy nie przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa w trybie postępowania egzekucyjnego w przypadku, gdy całe urządzenie przedsiębiorstwa wraz ze wszystkiemi znajdującemi się w przedsiebiorstwie towarami zostały sprzedane w drodze licytacji. Bez znaczenia jest przytem okoliczność, że nabywca prowadzi nadal to samo przedsiębiorstwo, oraz że podatek przemysłowy nie został pokryty w całości z sumy, osiągniętej z licytacji. (k)

(p) **Zakres uprawnień izb skarbowych do umarzania podatków.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 18. 5. 1935 r. L. D. V. 15953/1/35 wyjaśnia, że izby skarbowe mają prawo umarzać zaległości w podatku gruntowym i od nieruchomości do kwoty 1000 zł dla poszczególnych płatników w ciągu roku budżetowego w każdym z wymierzonych podatków z osobna. (k)

(p) **Zakres uprawnień do umarzania kosztów egzekucyjnych.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 18. 5. 1935 r. L.D.V 15953/1/35 wyjaśniło, że dyrektor izby skarbowej ma prawo umarzać koszty egzekucyjne do wysokości 1.000 zł., a naczelnik urzędu skarbowego do 25 zł. — dla poszczególnych płatników w ciągu roku budżetowego w każdym podatku. Uprawnienia izb i urzędów skarbowych do umarzania kosztów egzekucyjnych rozciągają się również i na wydatki egzekucyjne. (k)

(p) **Kary pieniężne do czasu uprawomocnienia się.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 18. 5. 1935 r. L. D. V 15953/1/35 wyjaśniło, że wykonanie orzeczeń, wymierzających kary pieniężne, odracza się do czasu uprawomocnienia się tych orzeczeń. (k)

Z KRAJU

(k) **Zbyt węgla kamiennego w lipcu poprawił się.** Zbyt węgla w lipcu w porównaniu z czerwcem r. b. wykazuje, o ile chodzi o rynek krajowy, nieznaczny wzrost. Znaczny wzrost wykazują dostawy dla przemysłu cukrowniczego oraz budowlanego. Dostawa dla kolei wyniosła w lipcu 110% normalnego zapotrzebowania. Zbyt koksu w kraju wzrósł w lipcu głównie z powodu zwiększonego zapotrzebowania wielkich pieców. W dostawie brykietów w kraju sytuacja pozostała bez zmiany. Eksport węgla drogą morską uległ pewnej poprawie w stosunku do poprzedniego miesiąca. Eksport lądowy do Czechosłowacji i Austrji odbywał się w ramach kontyngentów, przyczem w drugiej połowie miesiąca rząd austrjacki zgodził się na wydanie dodatkowych zezwoleń przywozu na ciężar kontyngentu sierpniowego, dzięki czemu wysyłka do tego kraju utrzymała się na nieco wyższym poziomie, niż w czerwcu.

(k) **Gdańskie utrudnienia wobec polskich kupców zbożowych.** Gdańskie kupiectwo, eksportujące zboże, zawarło zmowę w kierunku zaostrzenia warunków dostawy zboża. Rygory odnoszą się do oznaczenia dopuszczalnego manca i odchylenia w wadze kwalitatywnej. Dotychczas dopuszczalne było odchylenie w wysokości 2 proc. od wagi ustalonej przez kolej. Obecnie odchylenie to zmniejszono do 1 proc., przyczem za podstawę przyjmuje się nie wagę ustaloną przez kolej, lecz przez zaprzysiężonych wagmistrzów. Drugie obostrzenie polega na zmienie dotychczasowego sposobu potrącania. Jak dotąd odbiorca miał prawo potrącać 1 proc. od 1 kg. w wypadku, kiedy waga standardowa dostawianego towaru różniła się od wagi przewidzianej w kontrakcie. Obecnie firmy gdańskie potrącają sobie w tych wypadkach również 1 proc. lecz nie od 1 kg. tylko od 1 funta. W ten sposób stworzyli dla siebie nowe źródło dochodu zresztą gospodarczo nieusprawiedliwionego, ze szkodą polskiego kupca zbożowego, a pośrednio i polskiego rolnika. Ponieważ głównymi dstawcami zboża na eksport jest kupiectwo wielkopolskie, przeto w pierwszej linji ono jest narażone na poważne straty z racji zmowy gdańskiego kupiectwa. (AZ)

(k) **Dążenia Ligi odrodzenia gospodarczego Polski.** Przed niejakim czasem utworzono w Warszawie stowarzyszenie pod piękną i obiecującą nazwą Liga odrodzenia gospodarczego Polski. Stowarzyszenie obejmuje grupę ludzi, dążących energicznie do mocniejszego nakręcenia konjunktury przy pomocy środków publicznych. Ostatnio wygłosił jeden z czołowych przedstawicieli tej grupy, ambasador p. Tytus Filipowicz odczyt, w którym zaproponował powołanie do życia instytucji emitującej bony, któreby były przyjmowane również przez urzędy skarbowe, jak obecnie bony funduszu inwestycyjnego, jednak w znacznie większych rozmiarach. W ten sposób miałyby powstać dwa rodzaje pieniądza, tj. prócz złotego, opartego na złocie, przeznaczonym tylko dla rozrachunków z zagranicą, — bony oparte na sile nabywczej i regulowane na wzór anglo-amerykański. P. Filipowicz zapewnia, że wprowadzenie bonów nie wywoła dewaluacji złotego, jeżeli będzie wprowadzona reglamentacja dewiz, jak to wykazują przykłady Niemiec i Rosji. W dyskusji nad powyższemi wywodami podkreślono trudności wszelkich porównań z zagranicą, oraz ujemne skutki inflacji, doprowadzającej do nieograniczonej dewaluacji. Uważano, że u nas dużo jest pieniędzy próżnujących, nietylko wskutek wzrostu ich wartości rzeczywistej, ale i wobec otoczenia ich specjalną opieką, w odróżnieniu od trudności, na które narażony jest kapitał pracujący. Oddłużenie zmniejszyło kapitały ulokowane w rolnictwie i przemyśle, lecz nie objęło pieniędzy, ulokowanych w P. K. O. i innych instytucjach finansowych. (l)

(k) **Prace poznańskiej Izby przemysłowo-handlowej w zakresie handlu.** Z okazji zjazdu Związku izb przemysłowo-handlowych w Poznaniu w czasie tegorocznych Targów, obecni na zjeździe wiceprezesi sekcyj handlowych wszystkich Izb, odbyli wspólne zebranie celem wymiany zdań poszczególnych Izb w zakresie handlu i programem prac na przyszłość. Zebrani stwierdzając, że poszczególne izby w tym zakresie wiele działają, uznali za celowe podjęcie na szerszą skalę zakreślonej akcji nad opracowaniem programu handlu w samorządzie gospodarczym. W związku z temi uchwałami Sekcja handlowa Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu, pod przewodnictwem p. wiceprezesa St. Szulca, odbyła trzy zkolei posiedzenia; na ostatniem z nich, po wysłuchaniu referatu p. mg. T. Kołodzieja, st. ref. izby, n. t. „Rola handlu w Polsce na tle poglądów dawnych i współczesnych", przeprowadzono dyskusję, w wyniku której ustalono zagadnienia do szczegółowego opracowania, do których włączono m. i. stosunek państwa do handlu, kredyt dla handlu, stosunek handlu do dostawców i odbiorców, niektóre zagadnienia wewnętrzne, jak spółdzielczość, hurt, handel anonimowy, handel z nieuczciwą konkurencją, następnie sprawy cenzusu naukowego i szkolnictwa zawodowego; specjalną uwagę postanowiono poświęcić kwestji dystrybucji. Z okazji Targów Lwowskich zamierzone jest również odbycie drugiego zebrania dyskusyjnego wiceprezesów sekcyj handlowych.

(k) **Przetargi na roboty instalacyjne.** Izba przemysłowo - handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości, że okręgowy urząd budownictwa nr. 7 w Poznaniu ogłosił 2 przetargi nieograniczone na roboty instalacyjne dot. budowy rurociągów centralnego ogrzewania oraz robót elektrycznych przy kominach kotłowni. Przetargi powyższe odbędą się dnia 9-go oraz 12-go sierpnia 1935 r. Bliższe szczegóły uzyskać można w Izbie przemysłowo-handlowej w Poznaniu (pokój 12) wzgl. okręgowym urzędzie budownictwa nr. 7.

Z ZAGRANICY

(z) **Obniżka stopy dyskontowej przez Bank Niderlandzki.** Bank Niderlandzki obniżył stopę dyskontową o 1% czyli z 6 do 5%. Obniżka stopy dyskontowej pozostaje w związku z odprężeniem sytuacji finansowo - walutowej Holandji. Decyzja Banku Niderlandzkiego świadczy również o pewnem uspokojeniu w kołach giełdowych, jakie zanotowano ostatnio po rozwiązaniu kryzysu rządowego w Holandji.

(z) **Redukcja czasu pracy.** Międzynarodowe Biuro Pracy przesłało poszczególnym rządom projekt konwencji w sprawie skrócenia czasu pracy. Projekt konwencji przewiduje, że każdy z członków międzynarodowej organizacji pracy zobowiązuje się utrzymać zasadę 40-godzinnego tygodnia pracy w ten sposób, że wprowadzenie tej zasady nie pociągnie za sobą obniżenia stopy życiowej robotników.

(z) **Światowa produkcja węgla** w r. 1934 wyniosła ogółem 1,079 milj. tonn, wykazując w stosunku do roku poprzedniego wzrost o 8,1 proc. Na pierwszem miejscu wśród państw, produkujących węgiel, stoją Stany Zjednoczone A. P. z produkcją 375 milj. tonn, zkolei idą: Anglja — 224 milj. t., Niemcy — 125 milj. t., Z. S. R. R. — 66 milj., Francja — 47 milj. t., Japonja — 45 milj. t., Polska 29 milj. t., Belgja — 26 milj. t., Indje Brytyjskie — 20 milj. t. i inne Ogólny międzynarodowy obrót węglem wynosił w r. 1934 — 247 milj. t. i był niewiele większy od rekordowo niskiego stanu przypadającego na r. 1933, wynoszącego 231 milj. t. W r. 1929 ogólny obrót węglem dosięgał 358 milj. t.

(z) **Uprawa buraków cukrowych.** Według ogłoszonego ostatnio sprawozdania międzynarodowego instytutu rolniczego w Rzymie, przybliżona powierzchnia uprawy buraków cukrowych w r. b. na świecie wynosi 3.177 tys. ha. bez Z. S. R. R. zaś 1.957 tys. ha., z czego na Europę przypada 1.560 tys. ha. Największą powierzchnię uprawy w Europie mają Niemcy — 362 tys. ha., dalej Francja — 235 tys. ha., Czechosłowacja — 158 tys. ha., Wielka Brytanja — 152 tys. ha. i Polska — 110 tys. ha.; powierzchnia obsadzona burakami cukrowemi w innych krajach europejskich nie przekracza 100 tys. ha. Z krajów pozaeuropejskich dużą powierzchnię uprawy dają Stany Zjednoczone A P. a mianowicie 343 tys. ha

Z WYDAWNICTW

(w) **„Statystyka Rolnicza rok 1934".** Statystyka Polski, Serja C, zeszyt 24. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 1935, str. 142. Publikacja ta, ukazująca się perjodynie raz do roku, zawiera szczegółowe dane z zakresu produkcji roślinnej i zwierzęcej za 1934 r., a mianowicie: dane o powierzchni zasiewów, dane o ogólnych i przeciętnych zbiorach oraz o liczbie zwierząt gospodarskich według stanu z dn. 30 czerwca 1934 r. Materjał statystyczny został opatrzony uwagami wyjaśniającemi. Ponadto zeszyt zawiera szereg artykułów, poraz pierwszy omawiających niektóre zagadnienia z dziedziny gospodarki rolnej,

Z uroczystości otwarcia autostrady przez Alpy, łączącej Karyntję z Salzburgiem. W głębi potężna grupa Grosglocknera.

Samolotem w głębi puszczy afrykańskiej

Do Ameryki Północnej powróciła z dalekiej podróży wyprawa małżonków Martina i Ossy Johnsonów. Powitano ich niezwykle entuzjastycznie.

Podróżnicy przyjęci byli w Białym Domu

w Waszyngtonie przez prezydenta Roosevelta, a następnie wygłosili szereg odczytów pod protektoratem Narodowego Towarzystwa Geograficznego i Aeroklubu Ameryki. Na ich odczytach był obecny cały rząd federalny, znakomici geografowie oraz tłumy miłośników podróży i bohaterskich wypraw.

Wyprawa Johnsonów była pionierską w całem słowa tego znaczeniu. Małżonkowie ci, znani z poprzednich wypraw w głąb Afryki, tym razem

wyruszyli do tajemniczego kraju Kenya na własnym samolocie.

Lot ich prowadził wzdłuż północnego brzegu Afryki. Wystartowali oni z Tunisu, by nad Libją, a następnie Egiptem i Sudanem przebyć szmat drogi, dzielący ich od serca Afryki — nieprzebranej i bezkresnej puszczy dziewiczej, w której szukać mieli niezwykłych wrażeń. Dokonali oni

18 lotów nad miejscowościami dotychczas nieznanemi.

Jako bazę obrali sobie osiedle Nairobi, stolicę tajemniczego kraju Kenya. Zwiedzili grutownie belgijskie Kongo i Tanganikę, w drodze zaś powrotnej przebyli drogę przez Rodezję ku angielskiej Afryce Południowej.

Zanim wrażenia Johnsonów ukażą się w specjalnej książce i zanim wyświetlony zostanie film, nakręcony przez Johnsonów z narażeniem życia, małżonkowie zgodzili się udzielić specjalnego wywiadu.

— Cechą naszej wyprawy — opowiada Martin Johnson — jest zastosowanie po raz pierwszy do badania niedostępnych terenów, małego i zwinnego samolotu. On był podstawą naszej ekspedycji i przygotowując się do podróży największą uwagę musieliśmy zwrócić na walory naszego płatowca i przystosowanie go do niezwykłej podróży. Był to samolot dwumiejscowy, zaopatrzony w dwa silniki o doskonałem chłodzeniu, mogący pracować w największej nawet temperaturze. Zadaniem jego było

przebyć w ciągu 4-ch miesięcy olbrzymią przestrzeń od Nowego Jorku do Timbuktu, a stamtąd do Tokjo.

Samolot nasz o krótkim starcie i jeszcze krótszem lądowaniu, nadawał się znakomicie do tego rodzaju wyprawy. Mógł bowiem lądować na najbardziej niewygodnych terenach, a nawet opadać, dzięki specjalnemu urządzeniu, na wodach.

Na samolocie mieliśmy zapasy żywnościowe, namiot, a

przedewszystkiem aparat do zdjęć filmowych

oraz duże zapasy taśmy. Bazą naszą była Nairobi. Stamtąd odlatywaliśmy w głąb dżungli i tam powracaliśmy po uzupełnieniu paliwa i żywności.

Niezwykłe wrażenie wywołało ukazanie się naszego samolotu na mieszkańcach puszczy i stepów afrykańskich. Kiedy opadliśmy przed jedną z wiosek, to

murzyni bali się wychodzić z chat,

sądząc, że mają do czynienia z nieczystą siłą. Nie pomagały zaklinania i groźby. Proponowaliśmy im dary, żaden z nich jednak nie chciał wyjść na nasze spotkanie. Jednego z królików skusił wkońcu lśniący, czarny cylinder, ofiarowany mu przeze mnie.

— Widocznie nie jest tak źle, wtrąca Ossa Johnson, pomyślał sobie kacyk, skoro ci wysłannicy niebios

przynoszą w darze takie piękne, czarne rury

i podszedł do nas. Za królem, jak stado baranów, posuwali się jego poddani. Pierwsze lody zostały przełamane. Nastrój stał się wesoły, gdyśmy zaczęli wręczać pozostałym murzynom najrozmaitsze dary w postaci szklanych paciorków, perkalików i pozłacanych guzików. Całe bractwo zawyło z radości i

murzyni puścili się w tan dookoła naszego samolotu.

Widok był niezwykły, godny uwiecznienia na taśmie. Na polu stał samolot, w kabinie którego siedział mój mąż, dookoła zaś tańczyli murzyni, którym przewodził sam król w „nowym ubiorze" — czarnym cylindrze. Oprócz tego cylindra i zielonych, barchanowych spodenek, na królu nic nie było. Zlitowaliśmy się więc nad nim i ofiarowaliśmy mu 3 metry czerwonego perkalu na płaszcz tronowy.

Zaprzyjaźniliśmy się bardzo szybko z mieszkańcami wioski. Stali się oni naszymi przewodnikami w głąb dżungli, wskazywali nam najciekawsze punkty dla obserwacji zwierząt i pomagali w robieniu zdjęć, kiedy dla uchwycenia stada zebr trzeba było urządzić obławę, by zwierzęta te wypłoszyć i popędzić w kierunku naszego aparatu.

Druga nasza wizyta omal nie skończyła się katastrofą.

Podczas lotu nad puszczą zabrakło nam paliwa. Cudem uniknęliśmy katastrofy lądując na małej polance. Nie uniknęliśmy jednak uszkodzenia skrzydeł samolotu. Kiedy mąż mój był zajęty naprawą, nagle z za jednego z drzew wychyliła się mała, czarna główka i gwizdnęła nam koło ucha strzała. To witał nas mały Pigmej. Dawaliśmy mu znaki, że jesteśmy przyjaciółmi. Po chwili, widocznie jednak przekonany, wrócił, prowadząc kilku swoich towarzyszy. Okazało się, że

wylądowaliśmy w pobliżu wioski Pigmejów.

Stali się oni naszymi statystami, odgrywając bardzo ciężkie epizody podczas polowań na dzikie zwierzęta.

Dramatyczne chwile przeżyliśmy na polowaniu na pawjany. Dzikie te małpy uciekały przed naszym objektywem,

w nocy zaś całe stado zaatakowało nasz obóz.

Podczas tej walki zastrzeliliśmy kilka pięknych okazów, straciliśmy jednak jednego murzyna i dzikie małpy zniszczyły nam część zapasów żywności. Niestety, scena ta rozegrała się w nocy, więc nie mogliśmy jej filmować.

— Ale zato, wtrąca Martin Johnson, sfilmowaliśmy wiele innych, mrożących krew w żyłach scen, jak walka lwa z zebrą, lub atak lwów - olbrzymów, przypuszczony do naszej „twierdzy", z której dokonywaliśmy zdjęć. Trudno opowiadać o wszystkich szczegółach wyprawy. Ujrzycie niebawem nasze przeżycia na taśmie w filmie „Baboona". Pragnę jeszcze dodać, że sukces naszej wyprawy zawdzięczamy przedewszystkiem samolotowi,

konstrukcji Polaka, inż. Sikorskiego.

Jest to amfibja t. j. płatowiec, mogący lądować na lądzie i wodzie.

Wyczyny rekordowe ludzi i zwierząt

Różne szybkości — Mucha - błyskawica — Dzielna gęś — Technik-pająk

Ciekawe jest porównawcze zestawienie rekordowych wyczynów człowieka i anologicznej sprawności niektórych zwierząt-„rekordzistów". Weźmy dla przykładu światowy rekord w biegu na dystansie stumetrowym — ustalony przez Amerykanina Padlock'a, a wynoszący 10,4 sekundy. Najszybszy biegacz w świecie zwierzęcym, gazella, bije rekord ten bardzo znacznie, przebywając 100 metrów w czasie 3,7 sek. Pod względem chyżości nie wiele ustępuje gazelli pierwszorzędny koń wyścigowy, przebiegając wspomnianą przestrzeń w 3,95 sek. Natomiast chart jest nieco powolniejszy; u psów tych pochodzenia angielskiego, stwierdzono czas 4,3 sek., zaś rekordowy czas biegu zająca, dłuższy jest tylko o około pół sekundy.

A teraz przypatrzmy się „rekordzistom" na szlakach powietrznych. Który ptak dzierży prym w szybkości lotu w przestworzach. Pomyśli kto: zapewne „król ptaków" — orzeł! Tak jednak nie jest. Chyżość lotu orła nie przekracza normalnie 60 kilometrów na godzinę; oczywiście, na krótkich dystansach osiąga on niekiedy 90 kilometrów na godzinę. U gołębi pocztowych skonstatowano przeciętną szybkość lotu około 70 kilometrów; u sokoła — 100 klm, zaś jaskółka potrafi przebyć w godz. 120 klm, a niekiedy nawet i więcej. Najszybciej jednak, z pośród ptaków, zdolna jest przemierzać przestworza powietrzne — któżby przypuszczał! — dzika kaczka. Rzekomo ociężały ptak ten figuruje na liście rekordzistów z cyfrą 135 klm maksymalnej szybkości na godzinę. Nie jest to jednak rekord chyżości zwierząt skrzydlatych; według stwierdzeń prof. Townsend'a z Londynu, muszka Cephenomya potrafi mknąć błyskawicznym lotem 23 klm na minutę, czyli 1380 klm na godzinę. — Trzeba prof. Towsend'owi wierzyć na słowo, bo sprawdzić — trudno!...

Jeżeli chodzi o długość lotu, to palmę pierwszeństwa przyznać trzeba — mewie polarnej. Ptak ten corocznie okrąża cały glob ziemski. W lecie przebywa on w pobliżu bieguna północnego, gdzie załatwia swoje czynności rozrodcze, korzystając z czasokresu „dnia" polarnego. Następnie udaje się w podróż, podążając w okolicę bieguna południowego, aby tam spędzić „sezon" południowo - arktycznego „lata". Ponieważ po upływie pewnego czasu ten ptasi podróżnik, powraca znów na północ, więc rocznie przemierza on dystans 40 000 klm; ma zato przyjemność spędzania dwa razy do roku polarnych letnich wywczasów!...

Aczkolwiek dzikie gęsi nie nadają się do lotów transatlantyckich, to jednak zdarzył się wypadek, że na wybrzeżu północnej Ameryki, schwytano młodą dziką gęś, będącą w przelocie jesiennym. Po zbadaniu ptaka okazało się, że jest to gęś „szara" rasy europejskiej, która pomyślnie przebyła Atlantyk prawdopodobnie dzięki wiatrom wschodnim, przyczem za etapy w' locie posłużyły: wyspa Islandji oraz Grenlandja. Gęś, która „pokonała Atlantyk", umieszczono w rezerwacie parkowym w Lenox, gdzie ją oglądać i podziwiać można.

Jeżeli mowa o rekordach na ziemi i w powietrzu, to nadmienić należy, że osobliwego rodzaju rekordzistą jest — pająk. Stwierdzono bowiem, że przędza pajęcza pod względem wytrzymałości przewyższa wszystkie wytwory techniki, nie wyłączając — zdaniem prof. Inglis'a w Cambridge — nawet najlepszego drutu stalowego. Przeprowadzone próby dowiodły, że gdy na strunie fortepianowej, najlepszego gatunku, o średn. 1 mm. można było unieść ciężar 380 kg, to granica wytrzymałości przędzy pajęczej stwierdzoną została przy 900 kg. Wyliczono więc, że gdyby z przędzy tej można było skręcić odpowiednie powrozy, to bezpiecznie mógłby być na nich zawieszony most żelazny łączący Calais z Dowrem!... Kr.

Książę Mdivani, b. mąż Poli Negri, a ostatnio rozwiedziony z miljonerką amerykańską Barbarą Hutton, zginął w Hiszpanji — o czem już donosiliśmy — podczas katastrofy samochodowej. Na zdjęciu widzimy rozbity samochód; obok fotografja księcia Mdivani.

Najstarsze ordery świata

Jednym z najstarszych orderów świata jest order angielski św. Andrzeja czyli Thistle. Ustanowiony został w roku 787. Poza tem już tylko Hiszpanja i Portugalja szczycić się mogą tradycją starożytnych orderów. Oczywiście... w porównaniu ze św. Andrzejem, są one prawie współczesne. Hiszpanja posiada ufundowany w roku 1156 order Alkantary — Portugalja zaś order t. zw. Benedykta z roku 1160. Oba te kraje rywalizują zresztą ze sobą pod względem ilości i starożytności orderów.

Hiszpanja posiada jeszcze order Calavatra z roku 1158 i mieczowy św. Jakóba z roku 1177. Na czwartem miejscu znajduje się Sycylja z orderem Konstantyna w roku 1190; na piątem księstwo Parmy z orderem św. Grzegorza również z roku 1190; na szóstem Danja z orderem Daneborga 1219. Potem już idzie Szwecja z orderem św. Serafinów utworzonym w roku 1285. Najstarszym orderem papieskim jest Order Chrystusa z roku 1218.

W wieku XIV powstały jeszcze następujące ordery:

Angielski Podwiązki (słynny na cały świat) 1350 r.; Łaziebny (Bath) 1299 r.; hiszpański N. P. Marji z Montesy 1216 r.; portugalski wojskowy Chrystusa 1318 r., włoski Anuncjaty 1364 r.

W wieku XV powstały następujące ordery:

Austrjacki i hiszpański Złotego Runa 1428 r.; bawarski św. Huberta 1444 r.; duński Słonia 1463 r.; portugalski Wieży i miecza 1443 r.; pruski Łabędzi 1443 r.; włoski św. Maurycego i Łazarza 1432 r.

Przeważna ilość innych orderów i medali powstała w Europie w wieku XIX. Najciekawsze, że w tym samym czasie powstały dopiero ordery także i poza Europą.

Portret ze znaczków pocztowych przed sądem

Czy 20 tys. franków to za wiele, za portret Józefiny Baker, wykonany z 30 tysięcy skrawków z trzech tysięcy różnych znaczków pocztowych? Oto pytania, na jakie będzie musiał dać odpowiedź, sąd paryski, na wniosek artysty malarza Aleksandra Kamińskiego. W 1932 r. zaproponował on Józefinie Baker wykonanie jej portretu wyłącznie ze znaczków pocztowych. W ciągu 6 miesięcy portret był gotowy. Nie cofając się przed żadną przeszkodą, by tylko portret wypadł jak najlepiej ciało „czarnej Wenus" sporządził z 4-groszowych znaczków francuskich z r. 1900. Włosy wykonał 15-groszowem i znaczkami wystawy kolonjalnej z przed 3 lat, paznokcie ze znaczków czeskosłowackich, wargi z austrjackich. Do ócz zużył znaczki z Tunisu, do zębów jednogroszowe znaczki francuskie. Tło portretu stanowiły znaczki Stanów Zjednoczonych.

Dzieło wystawiono przez sześć miesięcy w hallu teatru, w którym „czarna Wenus" występowała z wielkiem powodzeniem w rewji. Kamiński otrzymał wiele dowodów uznania za portret — nie otrzymał jednak dotąd ani grosza wynagrodzenia. Uważając, że zgoda Józefiny Baker na wykonanie jej podobizny znaczkami pocztowemi równa się zamówieniu, oraz że wystawienie obrazu na widok publiczny oznacza, że dzieło wzbudziło niezwykłe zainteresowanie, artysta domaga się 20 tys. franków zapłaty. Sąd paryski ustali, czy jego żądanie nie jest zbyt wygórowane.

S. F.

Zlot okręgowy KSM w Nakle

Wzięło w nim udział 720 druhów i 150 druchen

Zapowiedziany na niedzielę ubiegłą w Nakle zlot okręgowy Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży całego okręgu bydgoskiego zamienił się w dużych rozmiarów manifestację narodową i katolicką. Na jedenasty ten zrzędu doroczny zlot przybyło 30 oddziałów młodzieży męskiej w liczbie 730 druhów i około 150 druchen w charakterze gości.

Po rannej pobudce z wieży ratuszowej odbyła się zbiórka uczestników zlotu na boisku żeńskiej szkoły powszechnej przy ulicy Bydgoskiej. Tam naczelnik okręgowy, p. Domke, złożył raport organizacyjny delegatowi Związku z Poznania, p. Borówce, oraz delegatowi na okręg bydgoski, p. Dolczewskiemu. Bezpośrednio potem ruszyły uszeregowane oddziały z orkiestrą do kościoła parafjalnego, gdzie mszę świętą w asyście księży Chojnackiego i Perskiego oraz kleryka Ciszewskiego odprawił ks. proboszcz Kaja z Sadek. Podniosłe kazanie o celach i zadaniach stowarzyszeń młodzieży katolickiej wygłosił ks. prob. Rochowiak z Mroczy.

Następnie odbyła się defilada przed budynkiem straży ogniowej, którą przyjmowali reprezentanci Związku K. S. M. oraz przedstawiciele władz państwowych i komunalnych, liczni reprezentanci duchowieństwa i delegacje społeczeństwa nakielskiego. Marszowi oddziałów przez główne ulice miasta na miejskie boisko sportowe towarzyszyły wszędzie żywe objawy sympatji ze strony miejscowego obywatelstwa. Uszeregowana młodzież prezentowała się dzielnie. Pochód jej czynił piękne wrażenie. Postawa i sprawność tych młodzieńczych szeregów była wprost imponująca.

Na boisku stanął karny czworobok, czujny na komendę swego naczelnika. Hasło: Baczność! — i ku górze podnosić się zaczęły kolejno chorągwie papieska i narodowa, na znak oficjalnej inauguracji zlotu. Zabrzmiały tony hymnu narodowego. W szeregach i wśród publiczności, która asystowała tej uroczystej chwili, zapanowała cisza i powaga.

Wreszcie przemówienie powitalne p. Dolczewskiego, zakończone okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ojca Świętego i ks. Kardynała-Prymasa Hlonda, zamknęło pierwszą, przedpołudniową część dorocznego zlotu.

Po obiedzie żołnierskim na terenie kuchni ludowej odbyły się po południu na boisku zawody sportowe.

Przewodnictwo zebrania zlotowego objął ks. Kopeć, który przybył z Bydgoszczy w zastępstwie bawiącego na urlopie protektora KSM., ks. kan. Schultza. Od stołu prezydjalnego wygłosił on dłuższe przemówienie, dziękując organizatorom zlotu za ich zbożną pracę. Drugą część swego przemówienia skierował pod adresem młodzieży, odwołując się do niej, aby niezachwianie stała na straży ojczyzny i wiary ojców naszych.

Drugim zkolei mówcą był starosta wyrzyski, który wręczył czołowym zwycięzcom zawodów nagrody. Dalej przemawiał p. Dolczewski, podnosząc znaczenie moralne i obywatelskie organizacyj KSM., a wreszcie burmistrz miasta Nakła, p. Bobowski, któremu przypadło w udziale wręczenie reszty nagród, zdobytych w zawodach popołudniowych. Śpiew „My chcemy Boga" zakończył program uroczystego zebrania zlotowego, które pozostanie w pamięci jego uczestników na długo, jako wspomnienie podniosłej manifestacji uczuć narodowych i katolickich.

I wrażenia z całego zlotu pozostaną niezatarte w umysłach i sercach obywateli Nakła, bowiem miasto to oddawna nie widziało tak sprawnie zorganizowanego i w tak podniosłym nastroju odbytego zjazdu.

Szkolne przypomnienie

Z Bydgoszczy piszą nam co następuje:

Bydgoszcz należy do miast, mających dość silnie rozbudowane szkolnictwo. Oprócz kilkunastu szkół średnich o programie ogólnym i zawodowych, jest w mieście do 30 szkół powszechnych publicznych i prywatnych. Kształci się w nich około 20.000 młodzieży, a jednak wszystko to jest mało i bardzo wiele dzieci znajduje się poza szkołą dla braku miejsca. W wielu szkołach nauka małych dzieci odbywa się na dwie zmiany: przed- i popołudniowe. Wszystkie klasy w szkołach powszechnych są przepełnione do maksimum.

Niektóre dzieci są przydzielane do odleglejszych szkół, gdyż w pobliskich niema absolutnie miejsca. Cierpią na tem dzieci, upadają ze zmęczenia nauczyciele, odbija się to ujemnie na nauce i higjenie.

Jako środki zaradcze ze strony magistratu podjęta jest w miarę możności budżetowych budowa nowych gmachów szkolnych, prowdzona jednak w tempie niedorównującem wzrastającej liczbie dzieci w wieku szkolnym.

W tym roku podjęty został przez magistrat dalszy krok w tej sprawie przez umowę, na mocy której magistrat przejmuje na cele ogólne wszystkie lokale po szkołach niemieckich, te zaś zgrupują się w nowobudowanym gmachu przy ul. Bron. Pierackiego.

Pomimo tego sprawa braku miejsca dla dzieci w szkołach powszechnych bynajmniej nie będzie załatwiona stuprocentowo. Jest to tylko ulżenie w sytuacji, a wobec tego nasuwa się pewna uwaga:

Czy godziwe jest z wielu względów, aby dzieci rodziców zamożnych zabierały miejsca w szkołach powszechnych, li tylko dlatego, że tam nauka jest bezpłatna, a tymczasem niejedno dziecko ubogie nie może korzystać z nauki, bo nie stać go na płacenie czesnego, a w szkole powszechnej brak miejsca?

Istnieją naprzykład szkoły powszechne przy miejscowych gimnazjach, jest szkoła „Rodziny Wojskowej", bardzo dobrze prowadzona. Mogłyby one pomieścić o wiele więcej kształcących się dzieci, dobrze, bardzo dobrze sytuowanych rodziców, z niewątpliwą dla nich korzyścią, a tymczasem widzi się, że dzieci gniotą się w klasach o 60—70 dzieciach, w warunkach ani higjenicznych, ani sprzyjających postępom w nauce, li tylko dla oszczędności 10—15 zł miesięcznie.

Jest to, powiedzmy wyraźnie, grzech społeczny, i w stosunku do własnych dzieci, i w stosunku do tych dzieci, którym uniemożliwia się wogóle naukę w jedynie dostępnej dla nich publicznej szkole powszechnej.

Na fakty takie zwraca uwagę i nauczycielstwo i opinja publiczna. Tu zupełnie nie wchodzi w grę jakaś demagogja, a jedynie poczucie obowiązku **w stosunku do własnego społeczeństwa.**

L.

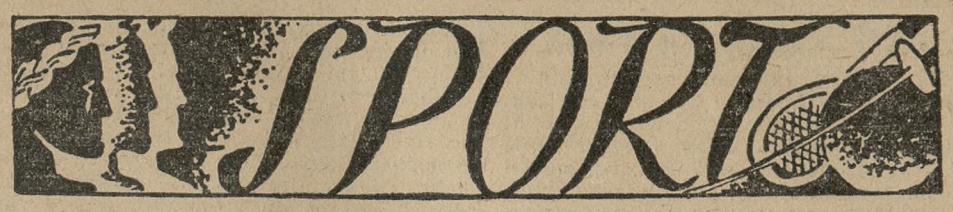

Po regatach wioślarskich w Brdyujściu

Regaty wioślarskie w Łęgnowie udały się w tym roku doskonale. Dopisała pogoda, zjechali się rekordowo licznie wioślarze, stawiła się bardzo licznie jak na te kryzysowe czasy publiczność. Ale bywało już lepiej. Gdy w tym roku liczono 6.800 osób, to na międzynarodowych regatach w 1929 r. było ich conajmniej 2—3 razy tyle. Otóż dla przyzwoitego przeniesienia takiej ilości osób trzeba odpowiedniego taboru. Tego nam w niedzielę brakowało. W momencie ukończenia regat na przystani w Łęgnowie stał jeden statek, mogący zabrać około 200 osób. Następne statki idące z Brdyujścia, nawet się w Łęgnowie nie zatrzymywały, tak były przepełnione publicznością, zażywającą plaży nadwiślańskiej. Zrozumiałe, że kiedy wreszcie zjawił się statek w Łęgnowie, publiczność przypuściła szturm, aby zdobywać miejsca. Że w tych warunkach nie doszło do katastrofy, to tylko przypadek. Maleńka platforma w Łęgnowie zupełnie się nie nadaje do obsługi większej ilości osób. Podobny ruch odbywał się w godzinach popołudniowych na przystani statków w Bydgoszczy, gdzie jeden jedyny kasjer nie mógł obsłużyć setek osób, jednocześnie chcących zdobyć bilet na statek. Tu bezwzględnie brakowało „inicjatywy prywatnej"...

Policji w Łęgnowie było aż za dużo. Wobec straży porządkowej wioślarskiej, porządek panował wystarczający. Natomiast widzi się ciągle brak policji wodnej. Czy to na dzikiej plaży w Brdyujściu, czy podczas drogi z Bydgoszczy do Łęgnowa. Czy naprzykład dopuszczalne jest, aby w tak ożywionym przez statki ruchu na Brdzie młody chłopak 14 — 15-letni wiózł kajakiem z żaglem małe 4 — 6-letnie dziecko? Przecież o wypadek tu bardzo łatwo. Również harce kąpiących się wzdłuż Brdy posuwane są często za daleko.

Organizacja porządkowa na regatach na wysokości zadania, przynosi zaszczyt bydgoskim wioślarzom. Natomiast drukarniom bydgoskim wystawiono świadectwo ubóstwa czy niedołęstwa. Widzimy je w tem, że „programy regat" drukowane były w Warszawie, a nie w Bydgoszczy. A szkoda, bo przypuszczać należy, że nasi bydgoszczanie daliby lepszą, mniej mażącą się farbę do druku. I jeszcze jedno. Kiedy prasa doczeka się, żeby na regatach mieć telefon do wyłącznej dyspozycji? (ls)

Hippika

W dalszym ciągu zawodów hippicznych w Gdyni, w konkursie jeźdźców wojskowych pierwsze i drugie miejsce zajął mjr. Lewicki na „Kikomorze", zdobywając nagrodę ministra spraw zagranicznych. Trzecim był kpt. Biliński, czwartym — rtm. Kawecki, piątym — rtm. Skupiński.

W drugiej serji zawodów dla pań i jeźdźców cywilnych zwyciężył p. Schmidt na „Latawcu".

W ostatnim dniu zawodów nagrodę Prezydenta R. P. zdobył kpt. Biliński na „Florku - Siłaczu". Drugie miejsce zajął mjr. Lewicki na „Duncanie", trzecie — rtm. Kawecki na „Zagadce", czwarte — mjr. Lewicki na „Kimorze", piąte — kpt. Dąbski-Nehrlich na „Polusie".

W konkursie pożegnania pierwsze miejsce zajął p. Kulicz na „Sztandarze" przed p. Skrzypińskim na „Carmenie", por. Męczarskim na „Wdzięcznym", p. Skuliczem na „Węgorzu" i p. Bilwinem na „Admirale".

Kajakarstwo

Polscy kajakowcy na regatach Hel—Sopot. W dniach 10 i 11 sierpnia odbędą się międzynarodowe kajakowe regaty morskie na trasie Hel — Sopot, długości 26 km. W regatach tych, organizowanych przez niemiecki związek kajakowy, wezmą udział również kajakowcy polscy.

Lekka atletyka

Skład reprezentacji kobiecej Niemiec na mecz z Polską w dniu 25 bm. w Dreźnie przedstawia się następująco: 100 m — Krauss i Dollinger, 200 m — Bauschulte i Albus, 80 m przez płotki — Steuer i Elge, skok wzwyż — Krauss i Scheibe, rzut dyskiem — Mauermayer i Krauss, rzut oszczepem — Kreuger i Fleischer, rzut kulą — Mauermayer i Fleischer, skok wdal — Bauschulte i Goepfner.

Stafeta 60×75×100×200 — Albus, Bauschulte, Krauss i Dollinger.

Motocyklizm

Motocyklowe mistrzostwa Polski odbędą się w Bydgoszczy w dniach 14 i 15 bm., połączone z meczem Polska — Zagranica. W zawodach o mistrzostwo Polski wezmą udział najwybitniejsi zawodnicy z całej Polski. W meczu Polska — Zagranica najlepsi jeźdźcy polscy stoczą walkę z zawodnikami Austrji, Jugosławji i Niemiec. Olbrzymią sensację wzbudził zapowiedziany start zawodnika abisyńskiego Gené Tella. (PAT)

Pływanie

W poniedziałek zakończyły się w Warszawie trzydniowe mistrzostwa pływackie Polski. Ostatniego dnia odbył się bieg na 1500 m stylem dowolnym, który zakończył się zwycięstwem J. Karliczka (EKS) w czasie 22:52,6 przed bratem G. Karliczkiem 23:33 i Żubowiczem (Legja) 24:26. Kot wycofał się. Szrajbman nie startował.

W pierwszej klasie zwyciężył Dreger z bydgoskiego Sokoła w czasie 25:40,6 bijąc rekord Pomorza. Bydgoszczanie startowali wogóle po raz pierwszy w mistrzostwach i ustanowili pięć rekordów okręgowych.

Na 500 m pań stylem klasycznym Miszanówna (Pogoń Lwów) pobiła rekord Polski, uzyskując czas 9:50,5, druga zkolei — Święcka (Żagiew) miała czas 10:01,4, co jest rekordem Warszawy.

W ogólnej punktacji o nagrodę przechodnią Prezydenta R. P. pierwsze miejsce zajął „EKS" 165 pkt. 2. „Hakoah" Bielsko, — 115 pkt., 3. Giszowiec — 109 pkt., 4. „AZS" Warszawa 89 pkt., 5. „Legja" Warszawa 83 pkt., 6. „Delfin" 47 pkt.

W meczu towarzyskim water-polo „Delfin" pokonał „EKS", występujący bez braci Karliczków 6:4. Cztery bramki dla Delfina zdobył Bocheński, a po jednej Karpiński i Konarek. (PAT)

Piłka nożna

Walki o wejście do ligi toczą się w dalszym ciągu, narazie w pierwszej i czwartej grupie.

W pierwszej grupie stan jest następujący:

1. „Legja" Poznań	2 p.	(1. 3:0)
2. „Polonja" Bydgoszcz	2 p.	(1. 4:2)
3. „Union - Touring" Łódź	2 p.	(2. 2:2)
4. „Skoda" Warszawa	0 p.	(2. 3:10)

W czwartej grupie mistrzostwo zdobędzie prawie napewno wileński „Śmigły", który już odniósł dwa zwycięstwa.

„Sparta" praska udaje się w połowie listopada na trzy mecze do Anglji. 13 listopada „Sparta" walczy w Manchester przeciwko „Manchester City", 14 — w Stoke z „Stoke - City", a 18 w Londynie z nieznanym jeszcze przeciwnikiem.

Tennis

W trzecim dniu mistrzostw Niemiec w Hamburgu Jędrzejowska pokonała Niemkę Schneider-Peitz 6:1, 6:3. Cramm (Niemcy) wyeliminował Tarłowskiego 6:1, 6:2, 6:2, zaś Kukuljewicz (Jug.) zwyciężył niespodziewanie Hebdę 6:2, 4:6, 6:3. Para polska Jędrzejowska i Hebda pokonała silną parę niemiecką Fabianowa i Heydenreich 6:1, 9:7, 6:3, a Volkmerówna i Tarłowski zwyciężyli niemiecką parę Heintman i Menzel 6:3, 7:5. Jugosłowianin Pallady wygrał z Wildem 7:5, 6:0, 6:3, oraz Niemiec Henkel pokonał Czecha Sibę 6:4, 7:5, 6:2. (Pat.)

O puhar Davisa

Międzynarodowa Federacja Lawn-Tennisowa postanowiła utworzyć obok istniejących już stref europejskiej i amerykańskiej w walce o puhar Davisa, trzecią strefę: Pacyfiku. Zwycięzca tej strefy walczyć będzie ze zwycięzcą strefy amerykańskiej. Zwycięzca tych walk spotka się z mistrzem strefy europejskiej, a wyłoniona z tych rozgrywek drużyna stoczy walkę finałową z posiadaczem puharu.

Utworzenie nowej strefy zostało spowodowane koniecznością uniknięcia przez różne egzotyczne drużyny kosztownego przyjazdu z Japonji, Chin, czy Południowej Afryki do Europy.

Różne

Sport jako przedmiot obowiązkowy na wyższych uczelniach niemieckich wprowadzony zostanie od przyszłego roku szkolnego 1935/36. Każdy ze słuchaczy będzie musiał się wykazać przynajmniej minimalnemi wynikami w szeregu konkurencyj sportowych.

Jeden brat zmarł o 150 lat wcześniej od drugiego

W Londynie zmarł pewien obywatel, licząc 94 lat. W testamencie wyraził życzenie, że pragnie być pochowany obok swego brata, który umarł przed 150 laty. Brzmi to niemożliwie, a jednak jest prawdziwe. Mianowicie ojciec zmarłego ożenił się po raz pierwszy, mając niespełna 19 lat i w 20 roku życia miał syna, który w rok później umarł. Po kilku latach owdowiał i dopiero, mając lat 75, zdecydował się ożenić po raz wtóry. Syn urodzony z tego małżeństwa umarł, mając lat 94.

Wobec tego na nagrobku widnieją dwie daty śmierci dwóch rodzonych braci, z których jeden umarł w r. 1785, zaś drugi w r. 1935, t. zn. o 150 lat później.

Jaskiniowcy XX wieku

Największą zapewne osobliwością w południowo-zachodniej Europie są jaskiniowcy prawie całkowicie nieznanego hiszpańskiego miasta jaskiniowego Purullena. Niema tam ani kolei żelaznej, ani autobusu, ani hoteli, ani przewodników. Mała oberża przyjmuje w gościnne swe progi podróżników, którzy tam rzadko zabłądzą. Istnieją tam wprawdzie także „domy", lecz są to niskie, mizerne chałupki z kamienia, podobne więcej do małych chlewików, niż do mieszkań ludzkich. Jest też kościółek, sklep i wyszynk. Lecz poza temi wyjątkami cała ludność miasta żyje jak w pierwotnej epoce w jaskiniach, z których daremnie usiłował ją wysiedlić do nowoczesnych mieszkań dyktator Hiszpanji Primo de Rivera.

Cała okolica robi wrażenie, jakby się było na innym globie. Nad zupełnie prawie nieuczęszczaną drogą, wiodącą z Guadix w wschodniej Andaluzji do Granady, poczynają się wznosić po obu stronach niezwykle groteskowe niskie skały, kształtu stożkowego, nadające krajobrazowi wygląd niesłychanie fantastyczny. W skałach tych widoczne są niezliczone ciemne jamy, które stanowią wejścia do jaskiniowych mieszkań ludzkich. Dziwaczny wybryk natury nadał tym stożkom kamiennym wygląd baszt zamkowych uwieńczonych górą w blanki i wykusze. W ten sposób natura stworzyła dla ludzi gotowe schroniska mieszkaniowe. Wystarczało wybić jeszcze tu i owdzie otwory dla okien, a mieszkanie było dla generacji gotowe. To też jak oko sięga, niema tam jednej skały, któraby nie mieściła w sobie mieszkań jaskiniowych. W małym sklepiku nabyć można ryby, olbrzymie melony i chleb, kształtu dziwnie groteskowego, jakgdyby dostosowany do krajobrazu.

Mimo kamienistego charakteru okolicy jaskiniowcy Purulleny bynajmniej nie są nędzarzami. Potrafili oni sobie nawet zapewnić pewien dobrobyt, ponieważ między skałami jest gleba urodzajna, która rodzi woce i inne produkty żywnościowe. Chłopacy w Purullena paradują w jaskrawych krawatach i ładniejszych pasach, niż młodzież w niektórych innych okolicach Andaluzji. Niektórzy z mieszkańców Purulleny są nawet zamożni i cieszą się wielką powagą. W pobliżu Granady, w odległości około 50 klm. od Purulleny istnieją jaskiniowcy, którzy swe mieszkania jaskiniowe oświetlają światłem elektrycznem. A przecież mimo wszystko charakter krajobrazu i sposób życia wycisnęły swe piętno na twarzach mieszkańców. Tępota umysłowa i przyziemność pragnień charakteryzują tych ludzi, przykutych od generacyj do swych skał i odciętych od świata. Gdy kiedy zabłąka do nich obcy, jest to dla nich wydarzeniem niezwykłem, sensacją, która dostarcza tematu rozmowom o krajach, w których ludzie nie mieszkają w jaskiniach, lecz w wielkich domach murowanych.

W i P.

Rzeź papug w Sowietach

W tych dniach sowieckie G. P. U. przeprowadziło wielką obławę wśród kataryniarzy, najbardziej niewinnych, sądząc z pozorów mieszkańców Z. S. R. R. Powód, usprawiedliwiający podobne postępowanie, które niemało zdziwiło czerwonych obywateli, okazał się wcale uzasadniony w oczach władz sowieckich. G. P. U. bowiem stwierdziło, że w Nowosybirsku, gdzie odbywają się główne jarmarki na papugi dla kataryniarzy, kwitła rozgałęziona po całej Rosji propaganda antysowiecka. Kataryniarze stworzyli w Nowosybirsku szkołę tajną, w której wyuczali papugi powtarzania wierszyków i piosenek carskich. Często nawet, jak ustalono, papugi odśpiewywały i gwizdały hymn „Boże cara..."

Licznych kataryniarzy uwięziono, a 42 najbardziej odpowiedzialnych rzekomo, rozstrzelano bez procesu. Papugi ich musiały podzielić los swych instruktorów.

S. F.

Matko, czy potrafisz obronić własne dziecko? Zapisz się na kursy LOPP. Zapisy do Kół Kobiecych LOPP. przyjmuje Ośrodek Propagandy LOPP. przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojew. LOPP. przy ul. Fredry nr. 3, m. 4, I p.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

---

†

Dnia 1. VIII. 1935 r., zginął śmiercią tragiczną, w falach Bałtyku pod Karwią, nasz ukochany Komilton, b. prezes naszej Korporacji, ś. p.

Franciszek Jagalski

magister praw

Żywa Jego działalność w Korporacji, kryształowy charakter oraz bezgraniczne braterstwo, pozostaną nam na zawsze w pamięci.

Multis ille bonis flebilis occidit. zg 11 579

Konwent Rycerzy i Koło Senjorów K! Pomerania

---

†

Dnia 3. bm., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Stanisława Śmigajówna

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 7. bm. o godz. 17 z kostnicy Zakładu Starców na Śródce na cmentarz par. Archikatedralnej.

Tow. „Pielgrzym" pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 349. zg 11 576

W pierwszą rocznicę śmierci mej ukochanej siostry i naszej ciotki, ś. p.

z Konopińskich
Antoniny Zwierskiej

odprawi się za spokój duszy

Msza św.

w kościele Bożego Ciała w czwartek, 8 sierpnia br. o godzinie 8-mej rano, o czem zawiadamia

zg 11 578 **Helena Krukowa.**

W postępowaniu upadłościowem Cz. Pałkowski w Śremie S. N. 15/32 ma w porozumieniu z Wydziałem wierzycieli i za zgodą Sądu Grodzkiego w Śremie nastąpić podział końcowy. Masa do podziału wynosi 1179,90 zł. Pretensje zgłoszone ustalono:

w klasie I. nr. 1	1 983,78 zł	
w klasie I. nr. 2	1 211,05 zł	
w klasie II.	330,99 zł	
w klasie III.	328,70 zł	3 854,52 zł
w klasie VI.		50 274,67 zł
ustalone wierzytelności wynoszą		54 129,19 zł

Wobec powyższego uwzględnione zostaną tylko pretensje w klasie I. nr. 1 w sumie 1 983,78 zł których wykaz jest wyłożony do wglądu interesowanych w sekretarjacie Sądu Grodzkiego w Śremie, pokój nr. 17. Pg 5134-32,1

Zarządca masy upadłościowej

Feliks Maćkiewicz, Śrem, Rewizor ksiąg handlowych.

---

zd 11 577

„Haftoplis"

wykonuje mereżkę, okrętkę, — dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10.
wejście Wiankowa.
Pg 4568-28.27

Pg 4463

Romana Dmowskiego

portrety

są do nabycia w cenie 50 groszy w administracji **„WIELKIEJ POLSKI"** (Poznań, św. Marcin 65). Na przesyłkę załączyć 15 gr.

---

ng 12 057

Na czas wakacji

polecam na suknie: **jedwabie, samodziały, muśliny i krepony** oraz **PŁASZCZE KĄPIELOWE i pledy** do podróży

W. GROSZKIEWICZ, Poznań, Stary Rynek 59/60

Specj. dział dywanów, chodników, firan i kołder na wacie i wełnie. dg 4546-769

DRZEWO budowlane, stolarskie

poleca dg 3193

G. Kowalkiewicz, Poznań. Strzelecka 14a Tel. 14-59

STEMPLE
L. KAPELA
WROCŁAWSKA 18

ng 12 511

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

---

1. DOMY-PARCELE

Willę
komfortową kilkumieszkaniową kupię. Wpłata 40 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 797

Parcele
wymierzone przy ul. Winogrady Grobla 28, m. 2. zdg 27 981

Willę
komfortową Poznaniu sprzedam bez pośrednictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 971

Willę
trzymieszkaniową, morga ogrodu tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 28 001

Administrację domów
przyjmie pani energiczna, inteligentna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 27 989

Kupię
wspólnie małą willkę, posiadam 5 tys. zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 990

Parcele budowlane
najtaniej, największy wybór — „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdg 28 054

Parcele
willowe Jeżyce 4 oraz 6 złotych metr, dogodne warunki. Informator Skarbowa 1. Telefon 46-46. zdg 27 969

Kamienicę
komfortowa śródmieście dochód 18 000, sprzedam 150 000 wpłaty 40—60 000 reszta amortyzacja 4 proc. Gruszczyński, Pocztowa 30 zdg 28 074

Dom
nowy, czynszowy, ogrodem — przedmieście Poznania, cena 12 tys. wpłaty 9 000. Ratajczak, Jezuicka 12. zdg 28 191

Dom
nowy czynszowy składem Marszałka Focha, Górczyn 18 500 sprzedam Ratajczak Poznań, Jezuicka 12. zdg 28 090

Domek
czynszowy, 3320 m² ogrodu wpłaty 9500. Informacje 3—5. Szwajcarska 14 — 4. zdg 28 263

Kamienica
nowa komfortowa Łazarzu 33 000 sprzeda Ratajczak, Poznań, Jezuicka 12. zdg 28 091

Kupię małą parcelę
okolica Poznania. Leszmański, Noskowo, pow. Września. zdg 28 211

Willę
czteromieszkaniową a 6 pokojową komfortową, ogrodem, 120 francuskich drzew, garaże, stajnie, cena 50 000, wpłaty 15 000, dochód 10 000 sprzedam. Maciejewski, Aleje Marsz. Piłsudskiego 27, telefon 62-66. zdg 28 309

Kamienice, wille, parcele
różnych dzielnicach poleca tanio, sprzedaż. Maciejewski, Aleje Marsz. Piłsudskiego 27, tel. 62-66. zdg 28 310

Okazja
Parcele półmorgowe 600 zł budowlano ogrodnicze Lasku, szosa Puszczykowo. Właścicielka Głuma, Mosina, Czarnokurz 1. zd 27 803

2. PIENIĄDZ

Do
fabrykacji kosmetyków krem itp. pożądany wspólnik znacznym kapitałem. Ewtl. odsprzedam recepty. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 026

Wspólnika
do prima prosperującego przedsiębiorstwa z wkładem 5000 poszukuje się od zaraz. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 058

Administrację domów
przyjmie rutynowany administrator. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 076

Pożyczki Narodowej
obligacji poszukuje. Poznań, Poznańska 52, m. 4. zdg 28 132

3. LETNISKA i UZDROWISKA

Batorowo
(Lusowo) 18 km od Poznania park, jezioro, las, kościół. Dobra kuchnia. Informacje: Poznań, — Mielżyńskiego 26/27 m. 9. telefon 23-04. zdg 28 280

Puszczykówko
Willa Zofja, pokoje utrzymaniem. zdg 28 142

Letnisko
piękna okolica, utrzymanie pierwszorzędne, 3 zł dziennie. Agentura Kurjera Poznańskiego, Skoki. ng 13 621

4. OSOBISTE

Za
długi mej żony Michaliny Onderki z domu Pawlak nie odpowiadam. Zygmunt Onderka, Poznań, Łukaszewicza 2 — 3. zdg 28 044/5

Do
Wilna, Białowieży poszukuję towarzystwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 070

6. OŻENKI

Piekarz
lat 26, z własną piekarnią poszukuje panny posiadającej 4—5 tys. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 208

Kawaler
przedstawiciel firmy powierzy samotnej, wymownej pani towary fabryczne i skład reprezentacyjny, gotówka 2500 zł pożądana. Ożenek niewykluczony. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 109

Przystojna
inteligentna, niebiedna pragnie cichego szczęścia u boku kulturalnego, poważnego pana na stanowisku lat 35 do 40. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 057

Mężczyzna
w sile wieku poszukuje gospodarnej żony w starszym wieku. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 063

Dla
brata swego, lat 29, wysokiego, przystojnego, właściciela największej cukierni w dużem mieście prowincjonalnem willi 10 000 gotówki, poszukuję odpowiedniej żony. Wdówki niewykluczone. — Pośrednictwo pożądane. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 013

Przystojny
emeryt kolejowy, lat 38, ożenj się biedną panną, wdową, posiadającą interes, zajęcie. — Zgłoszenia Radziechowski, Kolejowa 24 — mieszk. 11. zdg 28 059

Chcesz
dobrze wyjść zamąż — ożenić się powierz pośrednictwo „Nowej Erze", Warszawa, Chmielna 49. Natychmiast wysyłamy dyskretnie adresy pożądanych partyj. Pg 5021-62,363

Kawaler
lat 30, posiadający 7 000 złotych gotówki pozna w celu matrymonjalnym pannę właścicielkę kawiarni lub restauracji ewentl. innej branży. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 162

Kolejarz
dziewiątka nawiąże korespondencję z brunetką lat 24—27, średniego wzrostu. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 208

Największy wybór
majętnych pań — panów zajmujących poważne stanowiska poleca „Echo", Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. Zamiejscowym prospekty darmo. zdg 28 254

7. SPRZEDAŻE

Piekarnię
zmechanizowaną, piec rurkowy z 4 pokojowem mieszkaniem, egzystencja dobra Poznaniu sprzedam. Objęcie 13 tysięcy. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 024

Majętność
Baborówko, pow. Szamotuły ma do oddania szczeniaki rasy „Boxer" 8 tyg. stare. zdg 27 832

Szafę
sprzedam. Przecznica 6 — 3. zdg 27 751

Sprzedaż — Naprawa

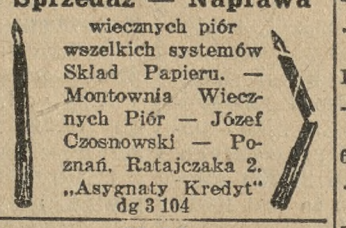

wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru. — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czosnowski — Poznań, Ratajczaka 2. „Asygnaty Kredyt" dg 3 104

Meble
tylko
Fabryka Mebli
Rynek Śródecki i Żydowska 4. dg 3 377

Motor Deutza
leżący 12 KM, na benzol i naftalinę w dobrym stanie. Można obejrzeć w ruchu. Leszno, ulica Głogowska nr. 9. Wiadomości Poznań, ul. Wodna nr. 13. Cena 800 zł. ng 13 582

Są
do sprzedania samochody osobowe w dobrym stanie: marki Lincoln, 8-mio cyl. 24/100 HP, otwarty, z budą; marki Steyer, 6-cio cyl. 12/40 HP otwarty z budą; marki Protos, 4-ro cyl. 10/30 HP, limousine; marki Tatra, 4-ro cyl. 6/24 HP, limousine. Obejrzeć można w Cukrowni Opalenica. dg 3 452

Samochody
Fiat 503 i Mathis w dobrym stanie korzystnie sprzeda Wojciechowski Stawna 13. zdg 26 504

Parkietowe posadzki
dostarcza solidnie i fachowo znana firma
Koraszewski i Marweg
Poznań, Plac Wolności 14 a. dg 3239/40

Skład
kolonjalny bez konkurencji, pokoje, kuchnia, towar, nowa magiel korzystnie sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 27 897

Meble
poleca najkorzystniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51
dg 3439/40

Motocykl
D. K. W. Telefon 27-97. zdg 28 041

Motor
6 KM zmienny. Polna 8, m. 1. zdg 27 965

Dom Sztuki
plac Świętokrzyski 4 poleca
Antyczne meble, obrazy,
dzieła sztuki. ng 12 032

Meble — Pianina
dywany używane kupuje, sprzedaje Podgórna 6, Magazyn Mebli. zdg 28 000

Singera
krawiecka. Szamarzewskiego 34, m. 4. zdg 27 999

okoje arcele omieszkania

sześciopokojowe 145,— pięciopokojowe 115,— czteropokojowe 100 80,— trzypokojowe 62,— 78,— dwupokojowe 45,—

„Be-Em-Es"
Aleje Marcinkowskiego 21. zdg 28 052

Jadalnia
elegancka tanio. Stolarnia Bukowska 9. zdg 28 295

Skład
spożywczy z magją 2500,— Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 28 296.

Meble
rozmaite korzystnie. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 28 299.

Pensjonat
komfortowy, murowany Żegiestowie-Zdroju, świetnie prosperujący, 40 pokoi, całkowicie umeblowanych z powodu wyjazdu
okazyjnie
do sprzedania. Potrzeba 68 000. Zgłoszenia: Ksiądz proboszcz Skwirut, Żegiestów. zdg 28 212

Dom
sprzedam, 2 i pół roli, ogrodem, Pobiedziska, Poznańska 15.
zdg 28 234

Alpakę — Serwisy, Porcelanę, szkło, noże, widelce — Wyprawy
najtaniej nabyć można wprost Hurtownia Porcelany
tylko Wroniecka 24
zdg 28 302

Skład
kolonjalny, bez konkurencji, 2 pokoje kuchnia, towar, magiel, korzystnie. Wskaże Kurjer Poznański zdg 28 311.

2
domy 3 000 m² frontu do sprzedania za gotówkę. Kosynierska 18. zdg 28 195

Pianino
krzyżowe zagraniczne. Marcina 15 — 5. zdg 28 193

Parcela
na sprzedaż na św. Łazarzu. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 190

Sprzedam
samochód czteroosobowy tanio. Piaskowa 2/3, — 13. zdg 28 221

Sprzedam
konia, szory, platformę, małą, krytą. Wrocławska 17, ogród. zdg 28 220

Radjo
czterolampowe na baterję tanio. Śniadeckich 3 — 8. zdg 28 217

Pianino — Oryginał!
„Marquuardt" 7½ oktaw. niebywała okazja! Oferty Kurjer Poznański zdg 27 942

Pianino
zagraniczne 700.— sprzedam, tamże 2 kanarki. Zgoda 24 m. 4. zdg 27 935

Kozły
płyty cynkowe do fornierowania sprzeda Pniewski, Ostrów Pozn. Towarowa 5 zdg 28 113

Fryzjerski
biust. Strzelecka 31, m. 23. zdg 28 111

Singera
damska, rowerek dziecięcy. Zygmunta Augusta 10 a — 10. zdg 27 991

Skład
kolonjalny mieszkaniem, magiel, biegu, spowodu choroby sprzedam Nitschke, Poznańska 21. zdg 27 994

Pianino
500 sypialnia dębowa lustrami 450, dywan 75, 2 p. firan 40.— Bukowska 26, m. 5. zdg 27 996

Sprzedam
lub zamienię na domek pod Poznaniem z dopłatą dobrze zaprowadzony skład spożywczy z 2 pokojowem mieszkaniem i magla. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 998

Zakład
fryzjerski sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 28 053

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 3227/8

Meble
specjalność kuchnie
najtaniej skład fabryczny. Poznań, Półwiejska 22, podwórzu dg 3975

Drogerję
w Poznaniu tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 079

Gramofon
walizkowy Żórawia 9 — 4. zdg 28 241

Składowe
urządzenie, gablotki, lampy elektryczne kartony. Mylna 10. zdg 28 240

Obligacje Poż. Nar.
za 60% lub auto. Oferty Kurjer Poznański dg 3477

Pianino
tanio. Podgórna 14. Skład instrumentów. zdg 28 148

Jabłek
100 ctr. na ocet lub marmelade ma do oddania Grygier, Szamotuły. ng 13 620

Pokój
męski z klubami i kanapą gobelinowa sprzedam korzystnie. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 28 260

Radjo
4 lamp. ekranowe. Wielkie Garbary 14, m. 9. zdg 28 122

Restaurację
probiernie, zaprowadzoną śródmieście dla choroby sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 126

750,—
skład cukierków, urządzeniem towarem. Marcina 13 — 9. zdg 28 133

Skład
Poznaniu, Jeżyce, dobrze prosperujący spowodów rodzinnych od zaraz na sprzedaż, obrót dzienny 80—150 zł. Zgł. Kurjer Pozn. zdg 28 134

Pianina
fortepiany naprawiam fachowo tanio. Drygas, Podgórna 10 a. zdg 28 177

350 mórg
resztówkę sprzeda Skład papieru, Półwiejska 35. zdg 28 168

Foksterjerki
sprzedam. Górna Wilda 82, — fryzjer. zdg 28 163

Pianino
korzystnie. Stroma 24, Gerlach. zdg 28 117

11. KUPNA

Perski dywan
duży mały sztuciec srebrny kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 27 819

Książki
z etnografji, historji, sztuki, muzyski, ryciny kupię. Przejezdny, pospiech konieczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 970

Srebro
złoto, brylanty kupuje Szulc, pl. Wolności 5. Pg 4 566-29.5

Kupię
domek, kilka morgów okolica Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 032

Segregatory
do akt używane kupię. Oferty cenę Kurjer Poznański zdg 27 992

Plan
na wóz podać rozmiar i cenę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 995

Wannę
emalj. używaną w dobrym stanie kupię. Skarbowa 23, m. 3. zdg 28 011

Kupię
czarne obszerne futro damskie dobrym stanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 012

Kupię
3% pożyczkę inwestycyjną. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 061

Kupię
wolną willę dla dwóch rodzin w obrębie miasta Poznania z ogrodem, wpłata gotówką. Oferty „Par", nr. 32,5. Pg 5133-32,5

Składowe
urządzenie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 289.

Futro
damskie kupię. Oferty z podaniem rodzaju, ceny Kurjer Poznański zdg 28 095

Blüthnera
Bechsteina kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 28 154

Salonik
gabinet, jadalnię i sypialnię najchętniej stylowa, cena. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 231.

Resztówkę od 50 ha
kupię dla syna wzamian wpłaty wydzierżawię w mieście kuracyjnym na kilka lat pierwszorzędna restaurację hotelową wraz z 2 salami balowemi. Całkowite urządzenie przechodzi na własność dzierżawcy. Resztę ceny kupna spłacę ratami miesięcznemi. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 206

Kupię
Telefunken stały. Wielkie Garbary 19. Lody. zdg 28 219

Jadalkę
dobrze utrzymaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 246

Kupię
likwidujący warsztat malarski, drabki, wózek itd. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 223

12. DO WYNAJĘCIA

2 i 4
obszerne Matejki 5, II ptr. od Grunwaldzkiej. Wskaże mieszkanie 14. Gwarancja wymagana. zdg 26 949

3
pokoje słoneczne z przynależnościami od zaraz. Bukowska 65 — m. 6. zdg 27 740

Mieszkanie
5 pokojowe komfortowe elektryczność, centralne ogrzewanie, ogródek zaraz do wynajecia. — Grottgera 2 wysoki parter. zdg 27 306

7-pokojowe
mieszkanie, czyste, komfort, centralne. Chełmońskiego 9. zdg 27 704

3
pokojowe z przynależnościami w nowej kamienicy, obejrzeć można środę, czwartek godz. 4—5 popołudniu. Zgłoszenia Lodowa 45 a. zdg 28 048

Mieszkanie
5 pokojowe wprost od gospodarza Zgł. Gaede, św. Wojciech 29/30, godz. 8—4.30. zdg 28 038

4 —
2 pokój kuchnia pokój. Informacje Grobla 24 — 3. zdg 27 613

Wynajmę
zaraz wprost gospodarza ubikacje nadające się na kolonjalkę wraz mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 009

Pięciopokojowe
wydzierżawie korzystnie. Grottgera I. Telefon 34-44. zdg 28 274

Czteropokojowe
komfortowe 80.— centrum, trzypokojowe łazienka 51.— Łazarz, dwupokojowe 35.— jednopokojowe 22.— wynajmie „Pawilon", Focha 15 zdg 28 139

Próżny
pokój słoneczny dla bezdzietnego małżeństwa od gospodarza do wynajęcia. Powidzka 5 (Osiedle). zd 27 815

3
pokoje komfort 70,— Bydgoska 2 m .4. zdg 28 081

Czteropokojowe
komfortowe I piętro (Wodna) zaraz oddam. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 075

7
pokojowe mieszkanie komfortowe na Libelta. Wiadomości Kurjer Poznański zdg zdg 28 281

2
pokoje kuchnia, parter, front, śródmieście od zaraz. Czynsz 60 złotych. Rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 261

Mieszkanie
2 pokoje kuchnią za 45 zł wynajmę urzędnikowi. Solacz. Dzierżawa rok zgóry. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 098

Willa
dwa pokoje i kuchnia z meblami 800 mtr. ogrodu owocowego do wynajęcia. Informacje: Małe Garbary 10 — 5. zdg 28 178

Wynajmę
pokój Winiary. Obornicka 106. zdg 28 174

Mieszkanie
4 pokojowe I piętro do wynajęcia. Małeckiego 33, mieszkanie 12. zdg 28 151

Dwupokojowe
kuchnia rok zgóry. Solacz. Podolska 2. zdg 28 293

Mieszkanie
3 pokoje z komfortem I piętro. Górna Wilda 48. zdg 28 301

Pięciopokojowe
Słowackiego czteropokojowe, — Marcina
„Jur"
Piekary 26. tel. 13-86. zdg 28 199

Dwupokojowe
kuchnia I pl. Wolności, miesięcznie 43, eleganckie meble dla nowożeńców, zgodą gospodarza. — Młyńska 4 — 1. zdg 28 230

Mieszkanie
4 pokoje przynależnościami, wysoki parter, 85.— miesięcznie. — Rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 222

13. SZUKA MIESZK.

Poszukuję
mieszkania 2 — 3 pokojowego z wygodami wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 148

Poszukuję
trzypokojowego mieszkania Wilda, dam zwrot kosztów 400.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 488

1 — 2
pokoi z kuchnią w śródmieściu poszukuje książkowa, płacę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 978

Kolejarz
dobry płatnik poszukuje jednopokojowego z kuchnią od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 039

Szukam
jednego lub dwóch pokoi kuchnia od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 006

3 — 4
pokojowego komfort, Matejki, Słowackiego, pewna płatniczka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 064

Ksiądz
2—3 pokojowego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 017 lub telefon 53-27.

Pokoju
kuchnią pół roku, zgóry, posada stała. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 055

Kolejarz
szuka 2 pokoi kuchni. Wilda — wprost gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 071

Pokoju
próżnego wprost od gospodarza poszukuje młodszy emeryt, kawaler. Zgł. Kurjer Poznański zdg 28 287

Dwupokojowego
kuchnię zgóry zaraz gospodarza poszukuje emeryt. centrum 250 za wydatki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 288

Pół roku zgóry
3 pokoje przynależnościami Wilda Zgłosz. Kurjer Pozn. zdg 28 286

Trzypokojowego
cztero komfort bezdzietni pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 272

Etatowy
urzędnik państwowy, bezdzietny szuka dwupokojowego mieszkania od gospodarza od października lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 270.

Mieszkania
3 pokojowego poszukuje nauczyciel emer. (56 lat) bezdzietny od 1. 9. lub 1. 10. br. Ewent. przyjąłby także administr. domu. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 28 268.

Poszukuję
4 pokojowego mieszkania I p. możliwie słoneczne. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 259

Urzędnik
państwowy poszukuje komfortowego 3 lub 4 pokojowego mieszkania, pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 096

Funkcjonarjusz
państwowy szuka mieszkania 2—3 pokoi, okolica Wildy lub śródmieście, przyjmie także zawiadowstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 143

Urzędnik
poszukuje 2—3 pokojowego, okolica obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 118

Ksiądz
poszukuje 2—3 pokojowego, okolica obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 119

6 pokoi
dużych, piece, do 2 piętra poszukuję Kaczmarek, Plac Nowomiejski 5. zdg 28 181

5—6
pokojowego mieszkania centrum poszukuję Władysław Słaby, adwokat, Pierackiego 11. zdg 28 158

Poszukuję
2 pokojowego mieszkania urzędnik etatowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 294.

Szukam
mieszkania 2 pokoje kuchnia, pewny lokator. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 300.

Poszukuję
1 do 2 pokoi z kuchnią od gospodarza, stała posada ewentl. zgóry. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 196

Urzędnik
etatowy poszukuje małego mieszkania wprost od gospodarza. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 189

Urzędnik
dwupokojowego zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 187

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Pokój
kuchnię na 2 kuchnią śródmieściu. Szewska 12, m. 10. zdg 28 218

15. POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany z elektr., łazienką do wynajęcia każdego czasu. — Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8. (dom narożnikowy). zdg 26 312

Pokój
frontowy z klatki. Adres Kurjer Poznański zdg 27 807

Bardzo miły
umeblowany pokój lub dwa przyległe, wygody, swoboda, pianino, kuchnia ewentl. dysp. u samotn. oddam 1. 9. tylko intelig. wypłacalnemu lokat. początek Wierzbięcic. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 501. Później odstąpię mieszkanie.

Pokój
panu. Żupańskiego 16, m. 3. zdg 27 744

Elegancki
1—2 osoby, czysty słoneczny, telefon, łazienka, utrzymanie — bez Plac Sapieżyński 4 — 4. zdg 28 043

Dwa
jedno- dwuosobowe eleganckie. — Skarbowa 4 — 14. zdg 27 977

Pokój
Aleja Piłsudskiego 29, m. 1. zdg 28 031

Frontowy
jeden lub dwuosobowy. Strzelecka 19 — 6. zdg 27 988

Komfortowy
Śniadeckich 32, m. 4 zdg 28 066

Klatki
schodowej. Wszystkich Świętych 8, m. 8. zdg 28 060

Cieszkowskiego
6 — 7. inteligent. zdg 28 088

Pokoje
umeblowane dla gimnazjastów, studentów z utrzymaniem lub bez, telefon do dyspozycji. Fredry 3, m. 9. zdg 28 086

Dworcu
Focha 27, m. 9. zdg 28 077

Duży
ewentualnie dwuosobowy Marcina 16/17 mieszkanie 9. zdg 28 289

Ratajczaka
11 a — 32. zdg 28 115

Plac
Nowomiejski 9 — 13. zdg 28 299

Niekrępujący
utrzymaniem pani Piekary 8 — 8 zdg 28 265

Elegancki
klatki telefon 60-75. zdg 28 242

Komfortowy
z klatki. Wały Jagiely 3 — 5. zdg 28 136

Klatka
balkonowy, frontowe. Focha 47 a, m. 3. dg 3476

Duży
mały. Pierackiego 12, m. 10. zdg 28 150

Pokoje
utrzymaniem zaraz. Pierackiego 9, m. 6. zdg 28 182

Pokoje
Mielżyńskiego 22 — 26, 4 wchód. zdg 28 256

Centrum
wysoki parter, telefon także przyjezdnym. Aleje Marcinkowskiego 2 — 1. zdg 28 104

Pokój
wspólny. Półwiejska 38 a, m. 14. zdg 28 100

Wspólny
inteligentnej panience zaraz. — Wielkie Garbary 17, mies.k. 12. zdg 28 128

Elegancki
niekrępujący jednoosobowy, dwuosobowy. Marcin 56 — 6. zdg 28 129

Próżny
skrytka. Górna Wilda 17, m. 11 zdg 28 175

Umeblowany
Młyńska 12, m. 4. zdg 28 176

Niekrępujący
słoneczny. Babińskiego 7 — 1. zdg 28 159

Jasna
9, m. 4, słoneczny, komfortowy. zdg 28 157

Pokoik
Matejki 68 m. 1. zdg 28 236

Bezdzietnym
samotnemu dwupokojowe, kuchnia, rok zgóry. Solacz, Podolska 2. zdg 28 292

Komfortowy
łazienka utrzyman. m. Strzelecka 3a m. 6. zdg 28 298

Słoneczny
czysty, dwuosobowy. Woźna 44 m. 9. zdg 28 308

Tanio
solidnej panience wspólny. Rybaki 20 — 10. zdg 28 314

Matejki
68 m. 1, z utrzymaniem. bez. zdg 28 237

Wspólny
dla pani. Skarbowa 4 — 5. zdg 28 184

Balkonowy
do wynajęcia. Dąbrowskiego 2, m. 14 a. zdg 28 183

16. SZUKA POKOJU

Czystego
słonecznego początek Jeżyc. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 817

Małego
15 zł pani od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 021

Młode małżeństwo
śródmieściu kulturalnym domu utrzymaniem, bez. Biurko, leżanka. Wrzesień. Cena Oferty Kurjer Poznański zdg 27 987

Klatki
do 25,— Oferty Kurjer Poznański zdg 28 312.

17. LOKALE

Skład
z mieszkaniem jednopokojowem od gospodarza 35.— miesięcznie. Chełmińska 3. zdg 28 037

Restauracja
pełnym biegu urządzeniem kompl. bilard amerykański, radjo korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 888

Kino
220 miejsc wynajmę. Półwiejska 2 zdg 28 145

Skład
wynajmie gospodarz. Półwiejska 2. zdg 28 146

Lokal
fryzjerski z mieszkaniem wynajmie zaraz gospodarz. Klain, Romana Szymańskiego 9. zdg 28 103

Lokal
handlowy przy ul. Półwiejskiej 24 od zaraz do wydzierżawienia. — Informacyj udzieli Zarząd Miejski, ul. Grunwaldzka 18, pokój 4 ng 13 623

18. DZIERŻAWY

Piekarnię
dobrze zaprowadzoną w pełnym biegu w Poznaniu względnie większem mieście wydzierżawię lub kupię. Oferty Kurjer Pozn. dg 3460

Skład
specjalny cukierków, kolonjalka, Gostyń Rynek 1 września wydzierżawie. Wacław Czabajski, Gostyń. ng 13 087

Plac
(przeszło 1 000 mtr.²)
i domek
(3 pokoje i kuchnia) ewentl. z małemi zabudowaniami fabrycznemi za umiarkowanym czynszem od 1. 9. br. Ul. Bukowska 18. zdg 28 073

Do wydzierżawienia
ogrodnictwo w Poznaniu Rataje 8 mórg najlepsza ziemia, drzewa owocowe, całość opłotowana, mieszkanie, stajnia, szopy, miesięcznie 125,— rok zgóry, kaucja 2000 i objęcie inwentarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 279.

Wydzierżawię folwark
od 250 — 350 mórg dobrej ziemi Adres wskaże Kurjer Poznański Poznań pod zdg 28 213

23 ROZMAITE

Swędzenie
oraz wyrzuty skórne usuwa Krem Lain-Age (z kogutkiem). — Nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka. n 8297

Fartuszki szkolne, wszelką bieliznę, pończoszki
poleca Fabryka Bielizny
J. Schubert
Poznań
St. Rynek 76
Czerwony dom naprzeciw odwachu. Pg 4 956-31.35

Koncesję
mam do oddania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 155

24. NAUKA

Kroju
szycia, najtaniej w krótkim czasie systematycznie wyucza mistrzyni Klawiterowa. Poznań, Marji Magdaleny 1 m. 7. dg 3413/14

25. MUZYKA

Trębacz
z pobocznym, najnowszy repertuar jazzowy wolny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 984

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 051

Szukam
posługi z dobremi poleceniami, gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 980

programy radjowe

POZNAŃ

Środa, dnia 7 sierpnia.

Poznań 6.30 audycja poranna z Warszawy. 8.20 program. 11.57 z Warszawy i Krakowa. 12.03 z Warszawy. 13.05 walce J. Straussa z płyt. 15.15 giełda. 15.25—18.30 z Warszawy i Lwowa. 18.30 audycja dla dzieci. 18.40 życie artystyczne, kulturalne i społeczne Poznania. 18.45 muzyka taneczna. 19.15 płyty. 19.30 z Warszawy. 20 „Odrębności regjonalne województwa poznańskiego", pogad. rolnicza. 20.10 z Warszawy. 21.10 tr. Salzburga. 22.35 z Warszawy i Krakowa. 22.46 wiad. sportowe Poznania. 22.50 tanga śpiewane z płyt. 23.05 muzyka taneczna z płyt.

WARSZAWA

Środa, dnia 7 sierpnia.

6.30 audycja poranna; 12.05 dziennik południowy; 12.15 „Dla naszych letnisk i uzdrowisk" — koncert; 13.00 chwilka dla kobiet; 13.05 muzyka góralska; 15.30 koncert zespołu Tadeusza Seredyńskiego; 16.00 pogadanka dla kobiet; 16.15 recital fortepianowy Leopolda Muenzera; 16.50 codzienny odcinek prozy: Fragment z noweli p. t. „Baśka Murmańska" — E. Małaczewskiego; 17.00 najpiękniejsze walce; 18.00 wesoły skecz aktualny; 18.15 „Cała Polska śpiewa"; 18.30 listy od dzieci; 18.45 muzyka salonowa; 19.30 recital skrzypcowy Stefana Frenkla; 19.50 „Świat się śmieje"; 20.00 „Poznajmy przepisy finansowo-rolne"; 20.10 audycja dla dzieci; 20.45 dziennik wieczorny; 20.58 „Planty krakowskie" — reportaż z książęcego pałacu; 21.10 transmisja z Salzburga; 22.00 — wiadomości sportowe; 22.45 muzyka taneczna.

ZAGRANICZNE

Środa, dnia 7 sierpnia.

Radio Paris — 22.05 muzyka taneczna. **Koenigswusterhausen** 12.00 muzyka lekka; 14.00 rozmaitości muzyczne; 15.00 koncet chóru; 16.00 koncert popołudniowy z ogrodu; 18.00 pieśni niemieckie; 19.00 muzyka lekka z Frankfurtu; 20.15 audycja państwowa; 20.45 muzyka wojskowa; 24.45 rec. fortepianowy Hansena. **Motala i Sztokholm** — 19.30 muzyka popularna. **Kalundborg i Kopenhaga** 20.30 do 02 muzyka taneczna. — **Budapeszt** — 19.00 pieśni włoskie; 19.35 dramat; 20.25 płyty; 21.40 muzyka lekka. **Sztutgart** — 21.25 muzyka kameralna. **Beromuenster** — 21.10 wieczór ludowy. **Wiedeń** — 19.10 i 20.10 muzyka popularna; 20.50 opowiadanie o Indjach; 21.10 tr. z Salzburga. **Praga** — 11.05 marsze i polki, walce i tanga; 12.30 muzyka lekka; 15.00 koncert utworów charakterystycznych; 16.30 koncert salonowy; 19.50 z Mor. Ostrawy; 20.20 ludowa muzyka deta z Brna; 21.10 z Salzburgu. Rzym — 20.40 komedja. **Kolonja** — 20.45 muzyka żołnierska. **Monachjum** 20.45 audycja wesoła. **Lipsk** — 20.45 „Skok do Islandji" słuchowisko. **Bukareszt** — 20.15 wieczór solistów; 21.15 koncert. **Medjolan** — 20.40 „La Granceola" op. Lualdiego i „Dyrektor sztuki" op. Mozarta. **Wrocław** — 20.45 audycja wesoła; 21.00 konkurs śpiewu. **Królewiec** — 20.45 ludowa muzyka na organach; 21.00 słuchowisko.

Urzędnik gospodarczy
kawaler, Szkołą Rolniczą, 4½-letnią praktyką, poszukuje posady. Łaskawe oferty: Grzegorz Brzóska, Sieraków, Pierackiego 11. zdg 27 628

Panienka
lat 16, poszukuje posady do dziecka lub posyłek. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 993

Książkowa-
bilansistka język polski i niemiecki, znająca sprawy podatkowe, procesowe i socjalne poszukuje posady. Prowadzi księgi godzinowo za 10 zł miesięcznie. Łask. zgłoszenia pod „Sumienna" do Kurjera Poznańskiego zdg 27 513

Czeladnik piekarski
z karta rzemieślniczą zmieni miejsce za zabezpieczeniem kaucji 150 zł. Kaźmierczak, Budzyń, powiat Chodzież. dg 3 434

Egzaminowana
nauczycielka (Niemka) z maturą gimnazjalną i koncesją nauczania w Polsce z dobremi świadectwami i referencjami szuka posady nauczycielki w dobrym domu polskim, który jej umożliwi dobrą konwersację w języku polskim. Zgłosz. proszę skierować do administracji Deutsche Tageszeitung, Rawicz, Wlkp., Rynek 12/13. ng 13 082

Przychodnia
z gotowaniem od zaraz długoletniemi świadectwami poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 152

Nauczycielka
doświadczona poszukuje posady. Konwersacja niemiecka, konserwatorjum, francuski, zezwolenie, świadectwa Poczta Toruń-Miasto, Poste Restante „Nauka". zdg 28 210

Freblanka
pozwol. nauczania, niemieckie długoletnie świadectwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 209

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, włada językiem polskim i niemieckim od 15 poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 304.

Kasjer dom.
średnie wykształcenie, dobre polecenia, obecnie majątku hodowlanym książkowość W. I. R. poszukuje od 1. 8. lub później posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 207

Dziewczyna
uczciwa szuka posady 10 zł. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 198

Młoda
zdrowa dziewczyna poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 186

Ukończoną
przemysłową poszukuje posady, dział krawiectwa damskiego. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 214

Krawcowa
w dom szuka posady 1.50. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 224

Uczennica
poszukuje posady w jakiejkolwiek branży. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 050

TEATRY

Poznań, wtorek, 6. 8.

TEATR POLSKI = Dziś „Przyjaciel domu".

Środa, 7. 8. „Przyjaciel domu".

TEATR LETNI w Zoologu: Dziś o godz. 8,30 rewja p. t. „Coraz Weselej"

KINA

Poznań, wtorek, 6. 8.

APOLLO: „Pieśń zdobywa świat".
CORSO: „Zabójstwo o świcie".
GONG: „Świat idzie naprzód".
GWIAZDA: „Ich ostatnie spotkanie".
METROPOLIS: „Noce Wiedeńskie".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „S. O. S.! Góra lodowa" oraz nadprogram humorystyczny.
RENAISSANCE: „Pojedynek ze śmiercią" i „Pieśniarz Warszawy".
SFINKS: „Noc cudów w Lourdes".
SŁOŃCE: „Poszukiwaczki złota".
ŚWIT: „Teraz i zawsze".
TĘCZA-Łazarz: „Maskarada Miłości".
WILSONA: „Samarang".

Bona - wychowawczyni
z kilkoletnią praktyką, bardzo dobre świadectwa i referencje, pilna, sumienna i uczciwa, zna także prace biurowe i prowadzenie gospodarstwa domowego, przyjmie posadę bony na wsi, ewtl. zajmie się prowadzeniem domu u samotnej osoby, przyjmie posadę wyręczycielki, lub inną uczciwą pracę. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 562

Majster odlewniczy
doświadczony praktyk wszechstronnie na żelazo, metale szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 702

Kasjerka
początkująca wolna praktyką Izby Rolniczej, poważnemi poleceniami. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 991

Szukam posady
dla młodszego ogrodnika, którego sumiennie polecam zaraz lub później. Rudawski, Parzęczewo, Kamieniec Poznański. zdg 27 625

Młoda nauczycielka
z dyplomem, muzykalna, szuka od nowego roku szkolnego posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 27 627

Pokojowa
znająca szycie, prasowanie szuka posady lub do wszelkich prac Oferty Kurjer Poznański zdg 28 049

Ogrodnik - rybak
kawaler, lat 26, przyjmie posadę ogrodnika na majątek, gdzie może prowadzić hodowlę karpi. Zgłoszenia Poznań-Żabikowo, ul. Długa 49, Przewoźny. zdg 27 967

Starszy
czeladnik rzeźnicki dobry fachowiec poszukuje pracy. Oferty uprasza się skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 27 979

Panienka
poszukuje posady do pomocy lub do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 026

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 029

Szukam
posady woźnego, inkasenta poważnem przedsiębiorstwie. 1000 kaucji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 030

Posługi
praniem lub bez ewtl. samo pranie poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 040

Pokojowa
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 003

Poszukuje
posługi zaraz od południa. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 005

Przyjmę
posadę ekspedjentki, obojętnie w której branży. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 007

Uczciwa
dziewczyna posługi poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 110

Młoda
nauczycielka dyplomowana z początkami francuskiego i niemieckiego szuka posady od 1. 9. 35. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 108

Sierota
inteligentna, uczciwa z cośkolwiek szyciem, gotowaniem szuka posady, możliwie z pomocą w interesie. Zgł. Kurjer Poznański zdg 28 107

Panienka
z ukończoną szkołą wydziałową i handlową szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 066

Pielęgniarka
do dzieci lub chorych osób poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 008

Kucharka
młoda z dobrem gotowaniem, zaprawianiem, prasowaniem sztywnej bielizny, szuka posady na wyjazd lub na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 010

Panienka
znająca pracę domową poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 014

Panna
szuka posady do jakiegokolwiek składu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 018

Bankowiec
poszukuje posady, ulokuje 1000 zł w poważnym przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 062

Sierota
poszukuje posady od zaraz z gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 083

Służąca
młodsza do dzieci, umie wszelkie robótki, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 067

Praczka
uczciwa Za Bramką 4 m. 4. zdg 28 278

Służąca
uczciwa, pracowita dobrem gotowaniem szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 116

Krawcowa
niedroga dom — za domem poszukuje pracy. Adres: Piekary 24 m. 17. zdg 28 285

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego w skromnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 271

Dziewczyna
uczciwa wiek średni z dobremi świadectwami z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 267.

Bieliźniarka
szuka szycia w dom i poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 266

Panienka
dobrej rodziny poszukuje posady do wszystkiego, pilna, uczciwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 137

Panienka
z prowincji z cośkolwiek wykształceniem poszukuje jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 140

Zarządzająca
Dla szwagierki mej. która występuje z klasztoru per 1 września poszukuję posady w majątku, długoletnia wszechstronna znajomość wchodzące w zakres „dobrej gospodyni". Zgłoszenia upraszam do „Par". Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55,356 Pg 5099-55,356

Krawcowa
samodzielna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 097

Sekretarz
kawaler, lat 29, wszechstronnie wydoskonalony zawodzie kancelaryjno-biurowym, 12 lat praktyki na stanowisku samorządowem, obeznany wszelkiemi czynnościami zakresu pracy biurowej, pisaniem maszyną, poszukuje posady zaraz Wymaganie skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 049

Kucharz
poszukuje posady od 1. 9. miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 120

Młodsza
z prowincji do wszystkiego lub dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 125

Praczka
szuka prania. Wierzbiecice 43, m. 7. zdg 27 170

Wychowawczyni
kochająca dzieci, długoletnie świadectwa, przyjmie posadę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 207

Praczka
szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 231

Handlowiec
młody jakiejkolwiek posady odpowiednia gwarancje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 252

Dziewczyna
dobrze polecona szuka posady zrotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 350

Cukiernik
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 308

Dziewczyna
długoletnie świadectwa, poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 370

Dziewczyna
uczciwa, chętna, z poleceniami, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 456

Wychowawczyni
poszukuje posady prywatnej lub w przedszkolu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 448

Zdolna
początkująca stenotypistka polsko-niemiecka, długoletnia praktyka biurowa, poszukuje posady, skromne wymagania lub bezpłatnie do poważnej firmy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 436

Mogę
polecić dzielnego rządcę administratora, samodzielnego lub ogólna dyspozycja, na większy majątek ziemski lat 40, długoletnia praktyka, żonaty, bezdzietny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 404

Kawaler
lat 29, energiczny, poszukuje posady w poważnem przedsiębiorstwie, kaucja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 280

Uczciwa
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 550

Dziewczę
lat 15, szuka posady do dzieci lub lekkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 507

Marszantka
szuka posady z dobrem świadectwem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 27 470

Mistrz dyplomowany
narzędziarz, lat 31, specjalista na wykroje, gezenki do kucia, wpracowany na wykroje do zamków, obeznany budowa maszyn metalurgicznych i do drzewa, poszukuje posady werkmistrza lub instruktora. Miejscowość obojętna. Oferty „K. 742/4": Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 13 585

Młoda
uczciwa, inteligentna szuka posady do dzieci chętnie do niemowlęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 480

Dziewczyna
lat 21, znająca pracę domową i gotowanie szuka posady do samodzielnego prowadzenia domu, lub do pomocy pani domu. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 27 479

Krawcowa
dzielna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 468

Kucharka
do wszystkiego, zna polski, niemiecki język, wykwintne pranie, prasowanie z dobremi poleceniami szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 142

Ogrodnik
strzelec dobry fachowiec posiada pierwszorzędne świadectwa poszukuje posady, mogę objąć zaraz lub później, żonaty z małą rodziną. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 131

Przychodnia
uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 105

Pielęgniarka
lub panna do starszych dzieci poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 114

Posady
woźnego, inkasenta lub podobnej poszukuje z kaucją. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 966

Dyktandem
biegle pisząca maszynistka polsko-niemiecki poszukuje posady ewentl. zastępstwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 770

Ogrodnik pszczelarz
z 22-letnią bytnością na ostatniej posadzie z dobremi świadectwami spowodu śmierci właściciela i zmiany administracji poszukuje posady od zaraz lub od 1. 10. 35. r. za samotnego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 405

Młodsza
poszukuje posługi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 766

Szofer
kilka lat praktyki, kaucja, szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 691

Mistrz
kowalski z kuciem koni, karta rzemieślniczą szuka stałej posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 942

Pomocnik
branży kolonjalno-delikatesowej szuka posady. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Krzywiń ng 13 051

27. WOLNE MIEJSCA

Czeladnik
piekarski młodszy potrzebny. — Zgłoszenia Mosina, ul. Poznańska 3 zdg 27 791

Potrzebny
ogrodnik od zaraz kawaler 30—40 lat, uczciwy pracowity, konieczna dokładna znajomość prowadzenia drzew owocowych, krzewów, jarzyn, inspekta, kwiaty, pszczelnictwo. Zgłaszać się załączając odpisy świadectw Góra, poczta Żnin, Plater. Świadectw nie zwraca się. zdg 27 735

Panienka
do szycia kapeluszy męskich potrzebna. Tomásek, Pocztowa 9. zdg 27 975

Służąca
lub posługaczka potrzebna. Małeckiego 28 — 21. zdg 28 022

Kuśnierka - krawcowa
potrzebna na prowincję. Oferty warunki Kurjer Pozn. zdg 28 027

Uczeń
piekarski potrzebny. Głębocki, Chwaliszewo 30. zdg 28 033

Służąca
potrzebna zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 034

Fryzjerka
potrzebna. „Helena", Marcina 14. zdg 28 112

Posługaczka
młodsza potrzebna. Św. Józefa 9, m. 8. zdg 28 089

Dziewczyna
na prowincję do wszystkiego od zaraz. Zgłoszenia Czesława 3, — m. 16. zdg 28 085

Fryzjer
damsko - męski dobry ondulator zgłoszenia 7—8 Podgórna 14. zdg 28 084

Mulatka
IDEALNY OLEJEK DO OPALANIA
ng 12 548

Nauczycielka
prawem nauczania i muzyką fortepian, dwojga dzieci 7—8 wieś. Komornicka, Poklatki, poczta Kostrzyn. zdg 28 101

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego. St. Rynek 45, m. 3. zdg 28 099

Służąca
zaraz. Przemysłowa 36, m. 3. zdg 28 094

Dziewczę
dziecka. Dąbrowskiego 12, rzeźnictwo. zdg 28 179

Fryzjerka
Jezuicka 6. zdg 28 173

Koncesjonarjusza
butelkowa sprzedaż wódek poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 172

Magistra farmacji
młodszego ewtl. asystenta z egz. wojewódzkim poszukuje od 1 września na stałe. Język niemiecki konieczny. Zgłoszenia z podaniem referencji i pretensjami kierować Łukaszyk, Kartuzy (Kaszubska Szwajcarja, blisko Gdyni i Gdańska). dg 3478

Pani
sprawy adwokackie i skarbowe buchalterja. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 144

Pomocnik
obuwniczy, dzielny na prace damską potrzebny. Grygier, Szamotuły. ng 13 619

Poszukiwana
uczciwa służąca. Osobiste zgłoszenia wraz ze świadectwami godz. 4—5. Janowski, Tama Garbarska 4 zdg 28 264

Fryzjerka
tygodniowo 25. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 262

Przychodnia
dziewczyna dzieci Wierzbiecice 33 fryzjer. zdg 28 296

Służąca
potrzebna od 15, tylko z dobremi referencjami. Skład kolonjalny Kolejowa 48. zdg 28 284

Dziewczyna
gotowaniem Szkolna 13 m. 3. zdg 28 282

Kwiaciarka
siła samodzielna potrzebna zaraz lub później. Piśmienne oferty nadesłać do Ogrodnictwa T. French Grudziądz. zdg 28 276

Garderobiarz - portjer
do lokalu centrum Poznania natychmiast potrzebny. Zgłoszenie Półwiejska 5 m. 7. zdg 28 275

Posługaczka
młoda zastępstwa Niegolewskich 7 m. 7. zdg 28 273

Ekspedjentka
z branży rzeźnickiej może się zgłosić. Wiktor Mnichowski, Półwiejska 6. zdg 28 082

Udziałowiec
do dostaw przemysłu wojskowego poszukiwany z kapitałem 3 do 6 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 078

Uczciwa
dziewczyna do wszystkiego gotowaniem zaraz. Wierzbiecice 17, m. 7. zdg 28 072

Krawcowa
w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 069

Dziewczyna
z językiem niemieckim, dobremi świadectwami, gotowaniem do dwojga osób zaraz potrzebna. — Oferty pod „310" do Ekpozytury Kurjera Poznańskiego, Gdynia. ng 13 622

Uczeń
stolarski potrzebny. Wenecjańska 7. zdg 28 248

Nauczycielka
z prawem nauczania do chłopców II, III klasy powszechnej potrzebna od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 243

Pomocnik
fryzjerski. Bukowska 31. zdg 28 227

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem — Piotra Wawrzyniaka 15, skład. zdg 28 224

Kierownik sali
dla restauracji-winiarni od 1-go września potrzebny. Własnoręcznie pisane oferty z odpisami świadectw, fotografją, podaniem warunków. Niedostateczne oferty nie będą uwzględnione. Oferty „Par" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 32.6. Pg 5135-32.6

Dziewczyna
potrzebna. Woźna 13a m. 1. zdg 28 297

Odwiedzającemu
drogerje w Poznaniu oddam sprzedaż wyrobów. Oferty podaniem referencyj Kurjer Poznański zdg — 306.

Fryzjer
damsko-męski zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 28 313.

Kucharka
potrzebna zaraz. Kasyno podoficerskie 58 pułk piechoty. zdg 28 238

Kucharka
samodzielna potrzebna od zaraz lub później do restauracji. Koczorowski, Szewska 1, II. piętro. zdg 28 185

Książkowa
potrzebna od zaraz w Poznaniu do książkowości kupieckiej i rolniczej (pisanie na maszynie). — Tylko siły bezwzględnie zdolne i zaufane prosze złożyć oferty z odpisami świadectw i podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego pod zdg 28 167

Złotnik
starszy samodzielny uczciwy potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 160

Posługaczka
potrzebna. Różana 10 a m. 7. zdg 28 153

28. ROZRYWKA

Mała
Shirley
w pięknym filmie
Teraz i zawsze
Kinoteatr Świt
ng 13 641/2

Noc cudów w Lourdes
Duma produkcji filmowej
Francuska Częstochowa
nadal wyświetlany
Kinoteatr „Sfinks"
zdg 28 136

Kino Tęcza — Łazarz
Maskarada Miłości. zdg 28 125

Humor zagraniczny

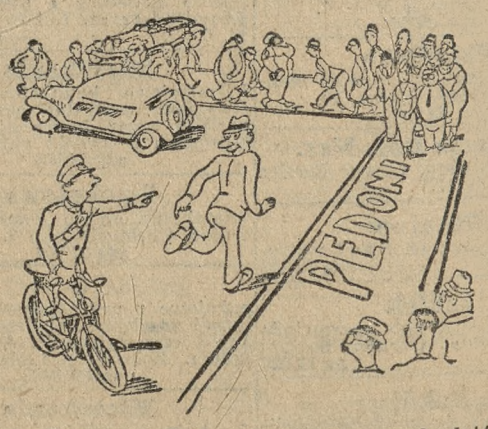

Posterunkowy: — Tędy nie wolno przechodzić, zapłaci pan karę...
— Dobrze, dobrze. Proszę zapisać mój numer!
(Travaso — Rzym). S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter** Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc sierpień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149